

EUROJUST

Årsrapport 2013

© Eurojust, 2014

Denna utgåva gäller för perioden 1 januari 2013 till 31 december 2013

Katalognummer: QP-AA-14-001-SV-C

ISBN: 978-92-95084-71-1

ISSN: 1831-4279

DOI: 10.2812/5714

För frågor:

Telefon: + 31 70 412 5000

E-post: info@eurojust.europa.eu

Webbplats: www.eurojust.europa.eu

Eurojust årsrapport 2013

Eurojusts årsrapport 2013 har översatts från den engelska originalversionen till svenska av Översättningscentrum för Europeiska unionens organ.

Eurojusts uppdrag är att stödja och stärka samordningen och samarbetet mellan nationella rättsliga myndigheter i samband med allvarlig gränsöverskridande brottslighet som berör Europeiska unionen

Innehållsförteckning

Not om Eurojustbeslutet	5
Förkortningar	5
Förord	7
Sammanfattning	8
2013 ÖVERSIKT	10
1. OM EUROJUST	12
1.1. Uppdrag, vision, vägledande principer	13
1.2. Nationella kontor, kollegiet, sambandsåklagare från länder utanför EU	13
1.2.1. Sammansättning	13
1.2.2. Kompetens, uppgifter och befogenheter	13
1.2.3. Styrning och arbetsmetoder	14
1.2.4. Utbildning	15
1.2.5. Eurojusts nationella samordningssystem (ENCS) och fiches suédoises	15
1.3. Eurojusts administration	15
1.4. Eurojust och nätverken av praktiker	17
1.4.1. Europeiska rättsliga nätverket	17
1.4.2. Nätverket av nationella experter på JIT	18
1.4.3. Nätverket mot folkmord	18
1.4.4. Rådgivande forumet	19
2. SÅ HÄR ARBETAR EUROJUST	20
2.1. Eurojusts samordningsmöten	21
2.2. Eurojusts samordningscentraler	23
2.3. Informationsutbyte och Eurojusts diariesystem (CMS)	24
2.3.1. Utveckling av Eurojusts diariesystem (CMS)	24
2.3.2. Den "smarta" artikel 13-blanketten	24
2.3.3. Kopplingar mellan Eurojusts nationella samordningssystem (ENCS) och Eurojusts diariesystem (CMS)	25
2.4. Eurojust och gemensamma utredningsgrupper (JIT)	25
2.4.1. Eurojusts ärenden	25
2.4.2. Årliga expertmöten för de gemensamma utredningsgrupperna (JIT)	27
2.4.3. Finansiering av/ekonomiskt bistånd till de gemensamma utredningsgrupperna	27
3. EUROJUSTS OPERATIVA ARBETE	28
3.1. Eurojusts arbete med prioriterade brottstyper	29
3.1.1. Narkotikabrott	29
3.1.2. Illegal invandring	30
3.1.3. Människohandel	31
3.1.4. Bedrägeri	32
3.1.5. Korruption	33
3.1.6. Databrott	33
3.1.7. Penningtvätt	35

3.1.8. Terrorism	36
3.1.9. (Mobila) organiserade kriminella grupper	37
3.2. Hjälp från Eurojust som rör andra områden av brottslig verksamhet	39
3.2.1. Brott som påverkar EU:s ekonomiska intressen (PIF-brott)	39
3.2.2. Miljöbrott	40
3.2.3. Sjöroveri	41
3.2.4. Eurojusts kontaktpunkt för skydd av barn	41
3.3. Eurojusts relationer	42
3.3.1. Relationer med tredjeländer och organisationer utanför Europeiska unionen	42
3.3.2. Samarbete med Europol och Olaf	43
3.4. Utmaningar och bästa praxis i Eurojusts arbete	44
4. EUROJUSTS FOKUS FÖR ÅRET: UTVÄRDERING AV DE GEMENSAMMA UTREDNINGSGRUPPERNA (JIT)	46
TEMA: RÄTTSLIG UTVECKLING	50
BILAGA 1: ALLMÄNHETENS TILLGÅNG TILL EUROJUSTS HANDLINGAR.....	54
BILAGA 2: UPPFÖLJNING AV RÅDETS SLUTSATSER	55
BILAGA 3: STATISTIK FÖR EUROJUST.....	56
Figur 1 - Ärenden från 2009 till 2013	56
Figur 2 - Bilateral och multilateral ärenden från 2009 till 2013	56
Figur 3 - Bilateral och multilateral ärenden som inlets av en medlemsstat	57
Figur 4 - Anmodande/anmodade medlemsstater	57
Figur 5 - Sambandsåklagares ärenden 2009 till 2013	58
Figur 6 - Prioriterade brottstyper i Eurojusts ärenden	58
Figur 7 - Tredjeländer i Eurojusts ärenden.....	59
Figur 8 - Deltagande från icke medlemsstater, EU-partner och internationella organisationer i Eurojusts arbete	59
Figur 9 - Vanligast förekommande brottstyper som rör tredjeländer	60
Figur 10 - Samordningsmöten: medlemsstater	60
Figur 11 - Samordningsmöten: icke medlemsstater, EU-partner och internationella organisationer	61
Figur 12 - Behandling av brottstyper vid samordningsmöten	61
Figur 13 - Samordningscentraler	62
Figur 14 - Eurojust och de gemensamma utredningsgrupperna (JIT).....	62
Figur 15 - Antal artikel 13-ärenden.....	63
Figur 16 - Verkställande av europeiska arresteringsorder: anmodande/anmodad medlemsstat	63

Not om Eurojustbeslutet

Eurojustbeslutet – rådets beslut av den 28 februari 2002 om inrättande av Eurojust i syfte att stärka kampen mot grov brottslighet, senast ändrat genom rådets beslut 2009/426/RIF av den 16 december 2008 om förstärkning av Eurojust – kommer årsrapporten

att kallas "Eurojustbeslutet". En konsoliderad version av Eurojustbeslutet, som i informationssyfte upprättats av rådets generalsekretariat, finns på vår hemsida www.eurojust.europa.eu.

Förkortningar

CMS	Eurojusts diariesystem
EAW	Europeisk arresteringsorder
EC3	Europeiska it-brottscentrumet
EJN	Europeiska rättsliga nätverket
ENCS	Eurojusts nationella samordningssystem
EMPACT	Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot
EPPO	Europeiska allmänna åklagarmyndigheten
JIT	Gemensam utredningsgrupp
JSB	Gemensam tillsynsmyndighet för Eurojust
MASP	Flerårig strategisk plan
MLA	Ömsesidig rättslig hjälp
MOCG	(Mobil) organiserad kriminell grupp
MoU	Samförståndsavtal
MPJM	Rättslig övervakning av sjöröveri
MTIC	Missing Trader Intra-Community
OAP	Operativ åtgärdsplan
OCC	Joursamordning
OCG	Organiserad kriminell grupp
Olaf	Europeiska byrån för bedrägeribekämpning
PIF	Skydd av ekonomiska intressen för Europeiska unionen
SOCTA	Hotbilda-bedomning avseende den grova och organiserade brottsligheten
TCM	Terrorism Convictions Monitor
TE-SAT	Rapporten om den rådande situationen och tendenserna inom terrorismen i Europa
EUF-fördraget	Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
THB	Människohandel

Vi strävar efter så goda operativa resultat som möjligt genom att erbjuda tjänster av hög kvalitet som tillgodoser intressenternas behov

Förord

Jag har nöjet att presentera Eurojusts tolfte årsrapport, som beskriver hur Eurojust fungerar och verkar samt dess ärenden och strategiska verksamhet under 2013. Eurojust har blivit en erkänd och viktig aktör när det gäller att stödja Europeiska unionens medlemsstater i deras kamp mot grov gränsöverskridande brottslighet. De erfarenheter och kunskaper vi har skaffat oss under de 11 år Eurojust har funnits är värdefulla för nationella åklagare och brottsbekämpande myndigheter i samband med gränsöverskridande framställningar om ömsesidig rättslig hjälp, tillämpning av verktyg för ömsesidigt erkännande och samordning av brottmål. Mellan 2012 och 2013 ökade antalet ärenden där medlemsstater begärde bistånd från Eurojust med 2,8 procent, från 1 533 till 1 576 ärenden.

Med sina unika verktyg i form av samordningsmöten och samordningscentraler sammanför Eurojust brottsbekämpande och rättsliga myndigheter från medlemsstater och länder utanför EU, underlättar samarbete om strategiska och operativa åtgärder och löser förfarandemässiga och praktiska problem som uppstår på grund av skillnader mellan de 30 olika rättssystemen i EU. Eurojusts viktigaste uppgift är att tillgodose praktikernas behov och att ständigt förbättra organisationen och det stöd som erbjuds i samband med sådana samordningsinsatser.

Eurojust har fortsatt med sitt omfattande stöd genom att inrätta och använda gemensamma utredningsgrupper (JIT) och har förstärkt sin roll som EU:s kunskapscentrum för gemensamma utredningsgrupper. Sekretariatet för nätverket för JIT vid Eurojust har utvecklats till ett informationsnav i JIT-relaterade frågor genom att utnyttja synergier med nätverket av experter på JIT och Eurojusts nationella kontor. Eurojust har dessutom visat sitt starka engagemang för JIT-finansiering direkt till förmån för praktiker

i medlemsstaterna genom att relaterade utgifter täcks via Eurojusts egen budget efter att möjligheten att få särskilda bidrag till sådana utgifter upphörde.

Under 2013 ökade antalet ärenden för Eurojust. Det gällde särskilt ärenden som rörde narkotikabrott, människohandel, bedrägeri, korruption, penningtvätt, brott som påverkar EU:s ekonomiska intressen (PIF-brott) och (mobila) organiserade kriminella grupper. Förutom att tackla EU:s prioriterade brottstyper ska Eurojust agera på begäran från nationella myndigheter, reagera på nya brottsfenomen och ge EU-institutionerna lämpligt stöd vid översyn av rättsliga och politiska ramar.

Under året sjösatte vi både *Terrorism Convictions Monitor* och *Maritime Piracy Judicial Monitor*. Båda publikationerna fungerar som informationskällor för praktiker. De tre nummer av *Eurojust News* som publicerades på Eurojusts webbplats 2013 behandlade *Europeiska allmänna åklagarmyndigheten, de gemensamma utredningsgrupperna och miljöbrott*. Dessa nyhetsbrev innehöll information om rättslig ram, politiskt sammanhang, expertbidrag och Eurojusts roll inom specifika tematiska områden.

Eurojusts organisatoriska utveckling satte igång i och med att Lissabonfördraget trädde i kraft, tack vare de nya möjligheterna att dels stärka Eurojust, dels inrätta en europeisk allmän åklagarmyndighet "från Eurojust". Eurojusts utveckling kommer säkerligen att få en extra skjuts genom resultaten av de ömsesidiga utvärderingar av tillämpningen av den nuvarande rättsliga ramen för Eurojust som pågår i medlemsstaterna, liksom av den utvärdering av Eurojust som ska beställas nästa år. Ett avgörande steg togs i juli 2013, när EU-kommissionen satte igång reformen av Eurojust för att förbättra dess rättsliga ram och i slutänden förstärka dess kapacitet. Samtidigt påbörjades arbetet med att skapa en europeisk allmän åklagarmyndighet. De båda initiativen behöver utvecklas som ett "paket" för att säkerställa att de kompletterar varandra och för att undvika straffrihetsluckor.

Vi välkomnade vår första nationella medlem för Kroatien, Josip Čule, och med utnämndat av Francisco Jiménez-Villarejo och Ladislav Hamran som nya vice ordförande ser ordförandegruppen tillsammans med kollegiet och Eurojusts personal fram emot ett framgångsrikt och produktivt 2014.

Michèle Coninsx
Eurojusts ordförande

Sammanfattning

- ▶ Antalet ärenden där medlemsstaterna begärde stöd från Eurojust med bekämpning av allvarliga gränsöverskridande brott ökade med 2,8 procent, från 1 533 ärenden 2012 till 1 576 ärenden 2013.

- ▶ Praktikerna kombinerade användning av de tre samordningsverktygen: samordningsmöten, samordningscentraler och gemensamma utredningsgrupper.

Antalet samordningsmöten ökade till sammanlagt 206, antalet samordningscentraler förblev det samma, sju stycken, och 102 gemensamma utredningsgrupper stöddes av Eurojust, varav 42 var nya. Deåterstående 60 var gemensamma utredningsgrupper från föregående år.

- ▶ Antalet registrerade ärenden om verkställande av europeiska arresteringsorder var 217.
- ▶ Antalet ärenden för Eurojust ökade för följande brottstyper 2013: narkotikabrott, människohandel, korruption, penningtvätt, brott som påverkar EU:s ekonomiska intressen och (mobila) organiserade kriminella grupper.
- ▶ Eurojust anordnade två strategiska möten 2013:
 - *Gränsöverskridande punktskattebedrägerier: framväxande hot i EU*, den 14 och 15 november, i samarbete med det litauiska ordförandeskapet, och
 - *Mot en ökad samordning av lagförande av miljöbrott i hela EU: Eurojusts roll*, den 27 och 28 november, i samarbete med det europeiska nätverket för miljöåklagare (European Network of Prosecutors for the Environment).
- ▶ Eurojust har stått värd för två av Rådgivande forumets möten, i april under det irländska ordförandeskapet

och i december under det litauiska ordförandeskapet.

- ▶ Projektet att utveckla *Maritime Piracy Judicial Monitor* inleddes 2012 och slutfördes i och med offentliggörandet av den första utgåvan i september 2013. Publikationen kommer att uppdateras var 18:e månad.
- ▶ Eurojust har aktivt stött alla projekt inom ramen för Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottslighet (EMPACT) för att utveckla rådets prioriteringar. Eurojust deltog även i utarbetandet av fleråriga strategiska planer (MASP) för den nya policycykeln 2014-2017 och överföringen till operativa åtgärdsplaner.
- ▶ Europols EC3 togs i drift i januari 2013. Eurojust utsåg en nationell medlem till programstyrelsen och tilldelade temporärt en medlem av personalen till EC3.
- ▶ Eurojust undertecknade ett samarbetsavtal med Furstendömet Liechtenstein den 7 juni 2013.
- ▶ Eurojust undertecknade ett samförståndsavtal med Interpol den 15 juli 2013 och med Frontex den 18 december 2013.
- ▶ Eurojust gav ekonomiskt stöd till 34 gemensamma utredningsgrupper. Dessutom inleddes ett projekt för utvärdering av de gemensamma utvärderingsgrupperna med avseende på de resultat som uppnåts. Insamlingen av utvärderingsdata kommer att innebära att sökandet efter lösningar på rättsliga och praktiska problem intensifieras.
- ▶ Eurojusts budget för 2013 var 32,2 miljoner euro. Genomförandet av budgeten var rekordhöga 99,6 procent.

Vi tackar **Carlos Zeyen**, tidigare vice ordförande och nationell medlem för *Luxemburg*, **Lampros Patsavellas**, tidigare nationell medlem för *Grekland* och **Hans-Holger Herrnfeld**, tidigare nationell medlem för *Tyskland*, för deras arbete och värdefulla bidrag till Eurojust.

C. Zeyen, 1 april 2007 – 1 oktober 2013

L. Patsavellas, 1 juni 2005 – 31 maj 2013

H. Herrnfeld, 1 september 2010 – 31 maj 2013

Vi tackar **Raivo Sepp** för hans utmärkta insats som vice ordförande för Eurojust

Vice ordförande, 13 september 2007 – 8 november 2013

Eurojust kollegium av nationella medlemmar 2013

Michèle Coninsx, Belgien

Mariana Ilieva Lilova, Bulgarien

Lukáš Starý, Tjeckien

Jesper Hjortenbergh, Danmark

Annette Böringer, Tyskland

Raivo Sepp, Estland

Robert Sheehan, Irland

Nikolaos Ornerakis, Grekland

Francisco Jiménez-Villarejo, Spanien

Sylvie Petit-Leclair, Frankrike

Josip Čule, Kroatien

Francesco Lo Voi, Italien

Katerina Loizou, Cypern

Gunārs Bundzis, Lettland

Laima Čekelienė, Litauen

Olivier Lenert, Luxemburg

László Venczl, Ungern

Donatella Frendo Dimech, Malta

Jolien Kuitert, Nederländerna

Ingrid Maschl-Clausen, Österrike

Mariusz Skowroński, Polen

João Manuel Da Silva Miguel, Portugal

Daniela Buruiană, Rumänien

Malči Gabrijelčič, Slovenien

Ladislav Hamran, Slovakien

Harri Tiesmaa, Finland

Leif Görts, Sverige

Frances Kennah, Storbritannien

2013

översikt

19 och 20 juni

*Taktiskt och strategiskt möte om terrorism:
rådets rambeslut 2008/919/RIF av den 28 november
2008: mervärde och konsekvenser*

7 juni Luxemburg

*Samarbetsavtal mellan Eurojust och
Liechtenstein*

27 och 28 juni 9:e expertmötet för de
gemensamma utredningsgrupperna (JIT)

JANUARI

FEBRUARI

MARS

APRIL

MAJ

JUNI

11 februari

Besök av Europaparlamentets utskott LIBE och CRIM

17 och 18 april Nätverksmöte för alla kontaktpunkter mot
folk mord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser

25 och 26 april Möte för rådgivande forumet för allmänna
åklagare och chefer för allmänna åklagarmyndigheter i EU:s
medlemsstater

9 september
Slutlig utformning av Eurojusts nya lokaler

29 september
Internationella Haagdagen

27 och 28 november
Strategiskt möte för Eurojust och ENPE: "Mot en ökad samordning av lagförande av miljöbrott i hela EU: Eurojusts roll"

14 och 15 november
Litauiskt ordförandeskap & Eurojustseminarium: "Gränsöverskridande punktskattebedrägerier: framväxande hot i EU"

JULI

AUGUSTI

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

1 juli
Kroatien anslöt sig till Europeiska unionen

14 och 15 oktober Eurojust seminarium: "En förbättring i kampen mot gränsöverskridande brottslighet?"

29 och 30 oktober
Nätverksmöte för alla kontaktpunkter mot folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser

13 december
Möte för rådgivande forumet för allmänna åklagare och chefer för allmänna åklagarmyndigheter i EU:s medlemsstater

18 december i Warszawa
Samförståndsavtal mellan Eurojust och Frontex

15 juli i Haag Besök av Interpols generalsekreterare och undertecknande av samförståndsavtalet mellan Eurojust och Interpol

17 juli
Offentliggörande av kommissionens förslag till en Eurojustförordning

29 oktober och 10 december
Val av vice ordförande

Om Eurojust

1.1. Uppdrag, vision, vägledande principer

Vårt uppdrag

Eurojusts uppdrag är att stödja och stärka samordningen och samarbetet mellan nationella rättsliga myndigheter i samband med allvarlig gränsöverskridande brottslighet som berör Europeiska unionen.

Vår vision

Eurojusts vision är att vara en nyckelaktör och ett rättsligt expertorgan för en effektiv bekämpning av organiserad gränsöverskridande brottslighet i Europeiska unionen.

Vägledande principer

Följande principer är vägledande för Eurojusts arbete:

- ▶ Grunden för vår framtida verksamhet är att bygga upp ett ömsesidigt förtroende hos medlemsstater, EU-organ, internationella organisationer och tredjeländer samt att samarbeta med andra för att uppnå gemensamma mål.
- ▶ Vi strävar efter samordning och samarbete med övriga byråer och organ inom det europeiska området för frihet, säkerhet och rättvisa.
- ▶ Vi strävar efter så goda operativa resultat som möjligt genom högkvalitativa tjänster som tillgodoser intressenternas behov.
- ▶ Vi söker bästa praxis och delar våra kunskaper med nationella rättsliga myndigheter och andra partner för att bidra till bekämpningen av grov brottslighet.
- ▶ Vi främjar införande och korrekt tillämpning av rättsakter för rättsligt samarbete och bidrar till vidareutveckling av akterna.
- ▶ Vi tillämpar principerna för en sund förvaltning, kostnadseffektivitet, ledarskap och öppenhet genom att bygga på vår personals professionalism och lojalitet och bästa möjliga förvaltning av mänskliga resurser.

1.2. Nationella kontor, kollegiet, sambandsåklagare från länder utanför EU

1.2.1. Sammansättning

Eurojust består av 28 nationella medlemmar, en från varje medlemsstat, utstationerade i enlighet med sina rättsystem. De nationella medlemmarnas mandattid är minst fyra år. Nationella medlemmar har sin fasta arbetsplats vid Eurojusts huvudkontor i Haag.

De flesta nationella medlemmar bistås av en biträdare samt en assistent. I dagsläget är nationella medlemmar, biträdare och assistenter chefsåklagare eller domare.

I slutet av 2013 bemannades de nationella kontoren av 65 företrädare varav 44 var stationerade på Eurojust. Tjugo fem av de 28 nationella medlemmarna var stationerade i Haag, med stöd av 19 biträdare och 18 assistenter, varav 9 respektive 11 var stationerade på Eurojust. Elva nationella experter hade av sina medlemsstater stationerats vid staternas nationella kontor. De nationella kontoren registrerade sammanlagt 1 576 ärenden 2013.

De nationella medlemmarna utgör Eurojusts kollegium, som ansvarar för Eurojusts organisation och drift.

Ordförande för Eurojust är Michèle Coninx, nationell medlem för Belgien. Under 2013 utsågs Francisco Jiménez-Villarejo, nationell medlem för Spanien, och Ladislav Hamran, nationell medlem för Slovakien, till vice ordförande.

Eurojust stöds av en administration som leds av en administrativ direktör och innefattar sekretariaten för Europeiska rättsliga nätverket, nätverket av nationella experter på JIT och Europeiska nätverket mot folkmord.

Dessutom har en sambandsåklagare från Norge varit stationerad vid Eurojust sedan 2005. Förenta staterna har haft en sambandsåklagare stationerad vid Eurojust sedan 2007. En ny är på väg att utses.

1.2.2. Kompetens, uppgifter och befogenheter

Eurojusts kompetens omfattar samma typer av brott som Europols, såsom terrorism, narkotikahandel, människohandel, förfalskning, penningtvätt, databrott, brott mot enskild egendom eller kollektiva nyttigheter, inklusive bedrägeri och korruption, brott som påverkar

EU:s ekonomiska intressen, miljöbrott och deltagande i en kriminell organisation. Dessutom kan Eurojust på begäran från behörig myndighet biträda vid utredningar och lagföring av andra typer av brott. Eurojust behandlar i allmänhet framställningar från två eller flera medlemsstater men kan även biträda i ärenden som rör endast en medlemsstat och ett tredjeland eller en medlemsstat och Europeiska unionen.

Eurojusts huvuduppgifter är att främja och förbättra samordningen av utredningar och lagföring i medlemsstaterna, förbättra samarbetet mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna samt att på alla tänkbara sätt stödja de nationella myndigheterna i deras utredningar och lagföring. Eurojust kan verka antingen genom en eller flera nationella medlemmar eller som ett kollegium. Vid utförandet av sina uppgifter kan Eurojust begära att behöriga nationella myndigheter

- ▶ genomför utredning eller lagföring av specifika handlingar,
- ▶ godtar att någon av dem är bättre skickad att utreda eller lagföra än en annan,
- ▶ samordna arbetet mellan sig, t.ex. inrätta en gemensam utredningsgrupp,
- ▶ se till att Eurojust får den information som behövs för dess uppgifter, och/eller
- ▶ vidta särskilda utredningsåtgärder, eller vidta andra åtgärder som är motiverade för utredningen eller lagföringen.

På begäran från behöriga nationella myndigheter kan Eurojust dessutom hjälpa till att lösa behörighetskonflikter i särskilda ärenden samt upprepad vägran eller svårigheter i samband med verkställandet av anmodanden om rättsligt samarbete genom att utförda icke-bindande yttranden till behöriga myndigheter i berörda medlemsstater.

Nationella medlemmar har även de befogenheter som tillkommer dem i deras egenskap av nationella behöriga myndigheter som verkar i enlighet med sina nationella lagar. De flesta nationella medlemmar har befogenhet att ta emot, förmedla, medverka till att ta fram, följa upp och tillhandahålla kompletterande information i samband med att anmodanden om hjälp verkställs. Andra befogenheter som kan utövas efter överenskommelse med en nationell myndighet är bland annat att utfärda och verkställa anmodanden om rättsligt samarbete, under Eurojusts samordningsmöten beordra utredningsåtgärder i medlemsstaterna som anses nödvändiga samt godkänna och samordna kontrollerade leveranser. I

brådskande ärenden har de nationella medlemmarna direkt rätt att godkänna och samordna kontrollerade leveranser och att verkställa anmodanden om rättsligt samarbete. De flesta nationella medlemmar har rätt att delta i gemensamma utredningsgrupper.

Joursamordningssystemet Eurojusts nationella kontor finns tillgängliga dygnet runt, alla dagar. Vid brådskande anmodanden och i enlighet med artikel 5a i Eurojustbeslutet får Joursamordningssystemet ta emot och behandla anmodanden om hjälp från nationella myndigheter utanför vanlig kontorstid. I juni 2011 hade Eurojust infört ett system för samtalshandtering som vidarebefordrar samtalet till joursamordnaren vid det berörda nationella kontoret. Detta innebär att den som ringer upp kan samtala på sitt eget språk. Joursamordnaren kan vidta lämplig åtgärd, t.ex. kontakta joursamordnaren vid ett annat nationellt kontor.

1.2.3. Styrning och arbetsmetoder

Styrningen av Eurojust är något av en hybrid. Nationella medlemmar som utses av nationella myndigheter samarbetar i kraft av sin status enligt nationell lagstiftning med EU-personal som är underställd en administrativ direktör. Eurojusts verksamhet är indelad i tre huvudkategorier som är inbördes relaterade och sammankopplade:

- ▶ **Ärenden** som har samband med verksamhet som utförs av de nationella kontoren och kollegiet vid hantering av ärendens innehåll, vilket är det primära syftet med Eurojust enligt artikel 85.1 i EUF-fördraget. Termen avser ärenden som har samband med brottsutredningar som kommer till Eurojust genom anmodanden från nationella myndigheter, men även ärenden som har sitt ursprung i information som mottagits, särskilt från medlemsstaterna, Europol och Olaf.
- ▶ **Policyarbete** innefattar verksamhet som kräver en institutionell eller processorienterad strategi över hela organisationen. Kategorin policyarbete är dubbel: den utgörs å ena sidan av att ta fram policyer och riktlinjer avsedda att reglera Eurojusts operativa arbete, å andra sidan av att utarbeta produkter som strategiska rapporter, studier relaterade till Eurojusts arbete, policyartiklar, yttranden om utkast till rättsakter, genomförande av strategiska projekt med inriktning på specifika områden av rättsligt samarbete med målet att analysera Eurojusts arbete, identifiering av områden för förbättring samt främjande av bästa praxis för rättsligt samarbete.
- ▶ **Administrativt arbete** avser administrativa arbetsuppgifter såsom ekonomisk förvaltning, organisation

och förvaltning av administrativt stöd och andra tjänster som innebär ett indirekt stöd för arbetet med ärenden.

Kollegiefunktioner Kollegiet genomförde praktiska åtgärder för att kunna ägna mer tid åt operativt arbete och samtidigt minska den tid som ägnas åt administrativt arbete. Under 2011 förstärkte kollegiet sitt arbete med operativa frågor under sina plenarsammanträden. Under 2012 reglerade kollegiet sina arbetsmetoder och funktioner i större detalj, vilket gjorde att man kunde arbeta mer effektivt och ändamålsenligt under 2013. Nuvarande praxis för Eurojust är att hålla kollegiets operativa möten och styrelsemöten åtskilda.

Kollegiegrupper Nio kollegiegrupper gör det förberedande arbetet och biträder kollegiet i dess arbete och beslutsfattande. Grupperna består av medlemmar av kollegiet som frivilligt deltar utifrån sina expertkunskaper inom olika områden. Uppdelningen i kollegiegrupper återspeglar kollegiets huvudsakliga arbetsområden.

Ordförandegruppen Ordförandegruppen stödjer ordföranden i dennes arbetsuppgifter. Den utgörs av två vice ordförande med den administrativa direktören i en stödfunktion. Ordföranden övervakar det dagliga arbete som utförs av den administrativa direktören och leder kollegiets arbete. I enlighet med Eurojusts arbetsordning sammankallar och leder ordföranden kollegiets möten, företräder Eurojust och undertecknar all officiell kommunikation för kollegiets räkning. Ordförandegruppen samordnar och säkerställer att kollegiet följer en enhetlig strategi med avseende på operativt arbete, policy och styrning.

1.2.4. Utbildning

Europeiska nätverket för rättslig utbildning (EJTN) Samarbetet mellan Eurojust och EJTN inom området rättslig utbildning fortsatte, i enlighet med samförståndsavtalet mellan Eurojust och EJTN från 2008. Åtta åklagare/domare från Österrike, Bulgarien, Italien, Spanien och Polen gjorde långa praktiktjänstgöringar vid Eurojust och deltog i de nationella kontorens arbete för sina respektive hemländer. Dessutom

deltog medlemmar av de nationella kontoren i två EJTN-seminarier om *internationellt straffrättsligt samarbete i praktiken*. Dessa seminarier var inriktade på ömsesidig rättslig hjälp och verkställande av europeiska arresteringsorder som berörde Frankrike, Rumänien och Italien (mars, Paris) samt Finland, Sverige och Portugal (april, Lissabon). Eurojust stödde också Cepol/EJTN-utbildningen för gemensamma utbildningsgrupper i september.

Cepol I enlighet med samförståndsavtalet från 2009 mellan Eurojust och Cepol stärktes samarbetet inom utbildningsområdet. Eurojust fortsatte delta i Cepols kurser och webbseminarier. Dessutom slutfördes utvecklingen ett gemensamt Eurojust-cv som överlämnades till Cepols styrelse.

1.2.5. Eurojusts nationella samordningssystem (ENCS) och *fiches suédoises*

ENCS Syftet med att sätta upp ett nationellt samordningssystem i varje medlemsstat är att samordna det arbete som utförs av viktiga nationella aktörer som ansvarar för rättsligt samarbete, t.ex. de nationella företrädarna för Eurojust och för EJN samt företrädarna för andra relevanta nätverk, såsom JIT och Europeiska nätverket mot folkmord. Några av huvuduppgifterna för ett nationellt samordningssystem är att stödja utbytet av information mellan Eurojust och medlemsstaterna genom att se till att Eurojusts diariesystem får information på ett effektivt och tillförlitligt sätt, underlätta fördelningen av ärenden mellan Eurojust och Europeiska rättsliga nätverket samt upprätthålla ett nära förhållande till Europols nationella enheter. Genomförandegraden för de nationella samordningssystemen varierar mellan medlemsstaterna, men framsteg gjordes under 2013.

Fiches suédoises Eurojust stödjer införandet av de 28 nationella samordningssystemen genom att erbjuda så kallade *fiches suédoises*, ett särskilt informationsverktyg om nationella samordningssystem. Dessa *fiches suédoises* ger en översikt över struktur och sammansättning av de nationella samordningssystemen per medlemsstat och hålls aktuella av Eurojust.

1.3. Eurojusts administration

Detta avsnitt behandlar den administrativa utvecklingen under 2013. Kollegiets arbete stöds av administrationen, som leds av den administrativa direktören.

I slutet av 2013 utgjordes administrationen av en personalstyrka på 230 personer, varav 203 var tillfälligt

anställda och 27 var kontraktsanställda tjänstemän. Dessutom är tre nationella experter stationerade vid Eurojusts administration. Mer information om den administrativa ledningen och utvecklingen finns i den årliga aktivitetsrapporten för 2013 från Eurojusts administrativa direktör.

Budgetutnyttjandegrad Budgetutnyttjandegraden ökade till 99,6 procent 2013 (dvs. 32,2 miljoner euro av 32,4 miljoner euro), vilket är Eurojusts högsta budgetutnyttjandegrad hittills. Genomsnittet för de senaste fyra åren har varit 97,8 procent. Även utnyttjandegraden för betalningarna, 86,8 procent, var högre 2013 än det senaste genomsnittet för fyra år på 82,8 procent.

Ekonomiskt stöd till gemensamma utrednings-grupper (JIT) 2013 avslutades det andra finansieringsprojektet för gemensamma utrednings-grupper, som byggde på ett bidrag beviljat av EU-kommissionen inom ramen för programmet Förebyggande och bekämpande av brott (ISEC). Projektet gjorde det möjligt för Eurojust att mellan oktober 2010 och september 2013 stödja 95 olika gemensamma utredningsgrupper som inrättades mellan 22 medlemsstater. I september 2013 åtog sig Eurojust att säkerställa ett kontinuerligt ekonomiskt stöd till gemensamma utredningsgrupper genom finansiering från sin ordinarie budget. För att uppnå enhetlighet mellan olika projekt som drivs av organisationen i förhållande till gemensamma utredningsgrupper har hanteringen av JIT-bidrag tilldelats JIT-nätverkets sekretariat.

Mänskliga resurser Tjänsteförteckningen för 2013 har genomförts till 95,3 procent. Enligt planen slutförs återstoden under första kvartalet 2014. På grund av behovet att minska på antalet befattningar 2014 och säkerställa att budgetnedskärningarna kan genomföras till slutet av 2014, kan inte alla lediga befattningar tillsättas. Ett projekt har inletts för att se till att nödvändiga nedskärningar

av antalet befattningar (som en följd av ett budgetbeslut från EU-institutionerna) kan genomföras utan uppsägning av anställningsavtal med Eurojustanställda.

Administrationens struktur Under 2013 slutfördes omstruktureringen av administrationen, som bland annat innefattade omklassificering och konkurrensbaserad rekrytering. Detta bidrog till att förändringen enligt tjänsteförteckningen i det närmaste uppnåddes.

Eurojusts permanenta lokaler Eurojusts nya lokaler kommer att ligga på Jan Willem Frisolaan i den "internationella zonen" i Haag, på gångavstånd från andra internationella organisationer och Europol. Den slutliga utformningen av lokalerna godkändes 2013 och de nya tekniska specifikationerna överlämnades i december 2013 till värdstaten och Eurojust för bedömning. Haags kommun har gett bygglov för lokalerna. Uppförandet planeras börja sommaren 2014 och förväntas pågå till december 2016. Enligt planen ska Eurojust kunna ta lokalerna i bruk i början av 2017.

Samarbete med RIF-myndigheter Eurojust deltog under året i RIF-myndigheternas verksamhet, som under 2013 var inriktad på yttre förbindelser, mänskliga resurser och rörlighet samt samordning av utbildning. I samarbete med Europaparlamentet anordnades i november ett evenemang för ökad synlighet mot bakgrund av kommissionens meddelande om inrättande av ett europeiskt utbildningsprogram för tjänstemän inom brottsbekämpning, vars mål är att stärka EU:s brottsbekämpningsförmåga. Eurojust fortsatte med sitt arbetsutbytesprogrammet andra RIF-myndigheter.

Från vänster till höger: Jacques Vos, fastigheter och företagsservice; Mike Moulder, budget, ekonomi och inköp; Vincent Jamin, sekretariatet för nätverket för JIT; Alinde Verhaag, analysenheten; Klaus Rackwitz, administrativ direktör; Jon Broughton, informationshantering; Alfredo García Miravete, operativt stöd; Diana Alonso Blas, dataskydd; Matevž Pezdirc, sekretariatet för nätverket mot folkmord; Carla Garcia Bello, kollegiets sekreterare; Claudia Trif, personalenheten; Catherine Deboyser, rättsenheten.

1.4. Eurojust och nätverken av praktiker

Eurojust hyser sekretariaten för Europeiska rättsliga nätverket, JIT-nätverket och nätverket mot folkmord och befordrar samverkan mellan de nationella kontoren och nätverken inom deras gemensamma kärnverksamhet. Sekretariaten utnyttjar Eurojusts administrativa resurser för att erbjuda nätverken tjänster. Eurojust stödjer även Rådgivande forumet för allmänna åklagare och cheferna för allmänna åklagarmyndigheter i EU:s medlemsstater (i deras verksamhet (rådgivande forumet) och stärker därigenom den rättsliga dimensionen i EU:s strategi för inre säkerhet.

1.4.1. Europeiska rättsliga nätverket

Europeiska rättsliga nätverket (EJN) inrättades genom Gemensam åtgärd 98/428/RIF av den 29 juni 1998, ersatt med rådets beslut 2008/976/RIF av den 16 december 2008, som ett nätverk av nationella kontaktpunkter för att främja straffrättsligt samarbete. Europeiska rättsliga nätverkets sekretariat ansvarar för administrationen av nätverket.

Eurojusts-EJN:s gemensamma arbetsgrupp fortsatte sitt arbete med det gemensamma dokument som ska beskriva de tjänster EJN och Eurojust tillhandahåller

som stöd för praktiker med att avgöra huruvida ärenden bör behandlas av EJN eller Eurojust.

Ordförandeskapstrion för EJN Den 23 oktober möttes ordförandeskapet för Eurojust, den administrativa direktören och ordförandeskapstrion för EJN för att diskutera hur samarbetet skulle stärkas, EJN:s budget för 2014-2015 samt den sjätte rundan av ömsesidiga utvärderingar av det praktiska genomförandet av och verksamheten i samband med det ändrade Eurojustbeslutet. Inom ramen för den pågående sjätte rundan av ömsesidiga utvärderingar riktas också rekommendationer till EJN:s sekretariat. Eurojust uppmanade EJN att överväga de nationella samordningssystemen som filter för rättsligt samarbete.

e-juridikportalen Det europeiska rättsliga nätverkets webbplats kommer att integreras i e-juridikportalen, som är tänkt att i framtiden fungera som enda kontaktpunkt inom det rättsliga området och ett användbart verktyg för praktiker.

EJN:s plenarmöten och regionala möten Två plenarmöten ägde rum, som gav EJN:s kontaktpunkter en plattform för att dela erfarenheter och diskutera praktiska

och rättsliga problem som medlemsstaterna hade stött på inom internationellt straffrättsligt samarbete. Eurojust var representerat på dessa möten. Temat för EJN:s 40:e plenarmöte, under det irländska ordförandeskapet, var bekämpning av bedrägeri och verkställande av beslut om frysning och förverkande. Temat för EJN:s 41:a plenarmöte, under det litauiska ordförandeskapet, var EJN:s samarbete med tredjeländer, inklusive EU:s östliga partnerskapsländer. EJN främjar också regionala möten för att öka medvetenheten om problem av mer regional karaktär. Företrädare för berörda nationella kontor vid Eurojust inbjuds ofta att delta i dessa regionala möten.

1.4.2. Nätverket av nationella experter på JIT

Nätverket av nationella experter på JIT inrättades 2005 för att främja utbytet av information och bästa praxis mellan medlemsstaterna när det gäller gemensamma utredningsgrupper. Eurojust har varit värd för JIT-nätverkets sekretariat sedan 2011 som ett erkännande av behovet av samverkan och komplementaritet mellan nätverket och Eurojust.

Begränsat område Det begränsade området för nätverket av nationella experter på JIT lanserades officiellt i samband med det nionde årsmötet (27 och 28 juni). Verket är tillgängligt för utsedda nationella experter som en del av Eurojusts webbplats. Det är tänkt att fungera som en plattform för kommunikation mellan experterna och underlätta delning av kunskap, bästa praxis och vunna erfarenheter. När verket är fullt funktionellt ska det göra det lättare för praktiker att komma åt praktisk rättslig information av relevans. Syftet är att göra det lättare att inrätta och driva gemensamma utredningsgrupper.

Utvärderingsformulär Utifrån ett förslag från sekretariatet för nätverket av nationella experter på JIT godkände experterna formen och innehållet för en utvärderingsmall för JIT. Formuläret är avsett som stöd för deltagande praktiker vid utvärderingen av JIT-verket med avseende på funktion och uppnådda resultat (se kapitel 4, Eurojusts fokus för året: utvärdering av de gemensamma utredningsgrupperna)

JIT-finansiering Från och med den 1 september 2013 har Eurojust åtagit sig att fortsätta finansiera JIT-verksamhet genom sin ordinarie budget. Sekretariatet för JIT-nätverket har ansvarat för det fortsatta genomförandet av JIT-finansieringen (se avsnitt 2.4, Eurojust och gemensamma utredningsgrupper).

Årsmöte Årsmötet sammanför nationella experter och Eurojusts nationella medlemmar, biträdande och assisterande nationella medlemmar och ger dem möjlighet att diskutera ämnen av gemensamt intresse som rör gemensamma utredningsgrupper. I år byggde diskussionerna vid seminarierna om

ämnen som rör sekretess för operativ information och tillåtlighet av bevisning på verkliga fall med stöd från Eurojust.

1.4.3. Nätverket mot folkmord

Nätverket med kontaktpunkter för utredning och lagföring av folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser (nätverket mot folkmord) inrättades genom rådets beslut 2002/494/RIF och bekräftades genom rådets beslut 2003/335/RIF. Sekretariatet för nätverket mot folkmord inrättades i juli 2011 för att säkerställa ett nära samarbete mellan de nationella myndigheterna vid utredning och lagföring av dessa brott. Genom att stå värd för de möten som nätverket mot folkmord och dess sekretariat håller erbjuder Eurojust ett unikt forum där praktiker kan träffas såväl för att diskutera och utbyta information, bästa praxis och erfarenheter som för att samarbeta och bistå varandra vid utredning och lagföring.

Strategisk utveckling Verksamheten i EU innefattade diskussioner med rådet om att effektivisera kampen mot straffrihet samt stärka utredning och lagföring av grov internationell brottslighet genom en heltäckande strategi och handlingsplan för EU-institutionerna och medlemsstaterna.

Begränsat område Sekretariatet mot folkmord har lanserat sitt begränsade område på webbplatsen, där nätverkets medlemmar har tillgång till information och kan kommunicera i en konfidentiell miljö.

Årsmöten Eurojust stod värd för det 14:e och 15:e mötet för nätverket mot folkmord, som anordnades i Eurojusts lokaler. Båda mötena sammanförde praktiker från nästan alla medlemsstater och deras motparter från Kanada, Norge, Schweiz, Förenta staterna, Internationella brottsmålsdomstolen (ICC) och *internationella straffrättsliga ad hoc*-domstolar, Internationella Rödakorskommittén (ICRC), Interpol och företrädare för det civila samhället. Vid båda mötena diskuterade nätverkets deltagare vikten av FN-ledda undersökningskommissioner och deras bidrag till bekämpningen av straffrihet för personer som begår brott mot mänskliga rättigheter. Även funktionell immunitet, personlig immunitet och immunitet vid särskilda uppdrag diskuterades, eftersom dessa former av immunitet kan komma i konflikt med det individuella straffansvaret. Dessutom tog man vid mötena upp den omfattande kroatiska erfarenheten av att lagföra krigsförbrytelser och samarbetet med tredjeländer. En viktig aspekt för analys för nätverket mot folkmord var hur man säkerställer ansvarighet för aktörer från näringslivet som begår, stödjer, fungerar som medhjälpare eller drar nytta av grov internationell brottslighet.

Ämnesseminarium Eurojust stod värd för ett seminarium med titeln *Connecting Victims and Witnesses of International Crimes to National Criminal Justice Authorities*, som anordnades av det civila samhället och sekretariatet för nätverket mot folkmord.

1.4.4. Rådgivande forumet

Rådgivande forumet inrättades 2010 för att stärka den rättsliga dimensionen av EU:s strategi för den inre säkerheten, dela erfarenheter och bästa praxis för bekämpningen av grov och organiserad brottslighet, bland annat användningen av instrument för rättsligt samarbete, samt bidra till lagstiftningsinitiativ på EU-nivå. Eurojust ger administrativt och ekonomiskt stöd samt ett betydande bidrag till förberedelserna inför Rådgivande forumets möten.

Rådgivande forumets möten Eurojust stod 2013 värd för två av Rådgivande forumets möten, dels i april under det irländska ordförandeskapet, dels i december under det litauiska ordförandeskapet.

Vid mötet i april diskuterade Rådgivande forumet slutsatserna från en workshop med titeln *The proposed European Public Prosecutor's Office: How will it work in practice?* Seminariet var indelat i fyra arbetsgrupper som var och en koncentrerade sig på en viss fas eller relevant aspekt av Europeiska allmänna åklagarmyndighetens arbete. Rådgivande forumet diskuterade även och delade erfarenheter om offrens roll vid lagföring

i brottmål med tanke på genomförandet av direktivet om brottsoffers rättigheter av den 25 oktober 2012, som fastställer miniminormer för rättigheter, stöd och skydd av brottsoffer.

Vid decembermötet diskuterade Rådgivande forumet det nya utkastet till Eurojustförordning och utbytte synpunkter om hur Eurojusts arbete kan förbättras ytterligare. Rådgivande forumet fortsatte också sin diskussion om funktion och inrättande av en europeisk allmän åklagarmyndighet (EPPO) och Eurojusts särskilda förhållande till EPPO i operativa frågor. Slutligen diskuterades den framtida utvecklingen inom området rättsliga och inrikes frågor. Mötesdeltagarna informerades även om EU:s strategi för inre säkerhet och EU:s policycykel 2014-2017, inklusive Eurojusts verksamhet inom detta område.

Slutsatserna från Rådgivande forumets möte den 14 december 2012, en sammanfattning av svaren på frågeformuläret om brott som påverkar EU:s ekonomiska intressen (8151/13), slutsatserna från mötet den 26 april 2013 samt en sammanfattning av svaren på frågeformuläret om en europeisk allmän åklagarmyndighet (11628/13) vidarebefordrades till EU-institutionerna och offentliggjordes som rådsdokument.

Slutsatserna från Rådgivande forumets möte den 13 december 2013 kommer att överlämnas till rådets arbetsgrupper i början av 2014.

Så här arbetar Eurojust

2.1. Eurojusts samordningsmöten

Eurojust höll 206 samordningsmöten under 2013. Frankrike (45), Italien (23), Storbritannien (15) och Tyskland (14) anordnade flest möten, medan Nederländerna (56), Tyskland (51), Spanien (45), Belgien (43) och Storbritannien (33) var de länder som fick flest anmodanden om att delta. Europol deltog i 75 sådana möten. Av de 64 samordningsmöten där tredjeländer deltog gällde de flesta Schweiz (15) och Norge (12), följda av Förenta staterna (9). Fem samordningsmöten hölls i tredjeländer (Schweiz (2), Bosnien och Hercegovina (1), f. d. jugoslaviska republiken Makedonien (1) och Turkiet (1)).

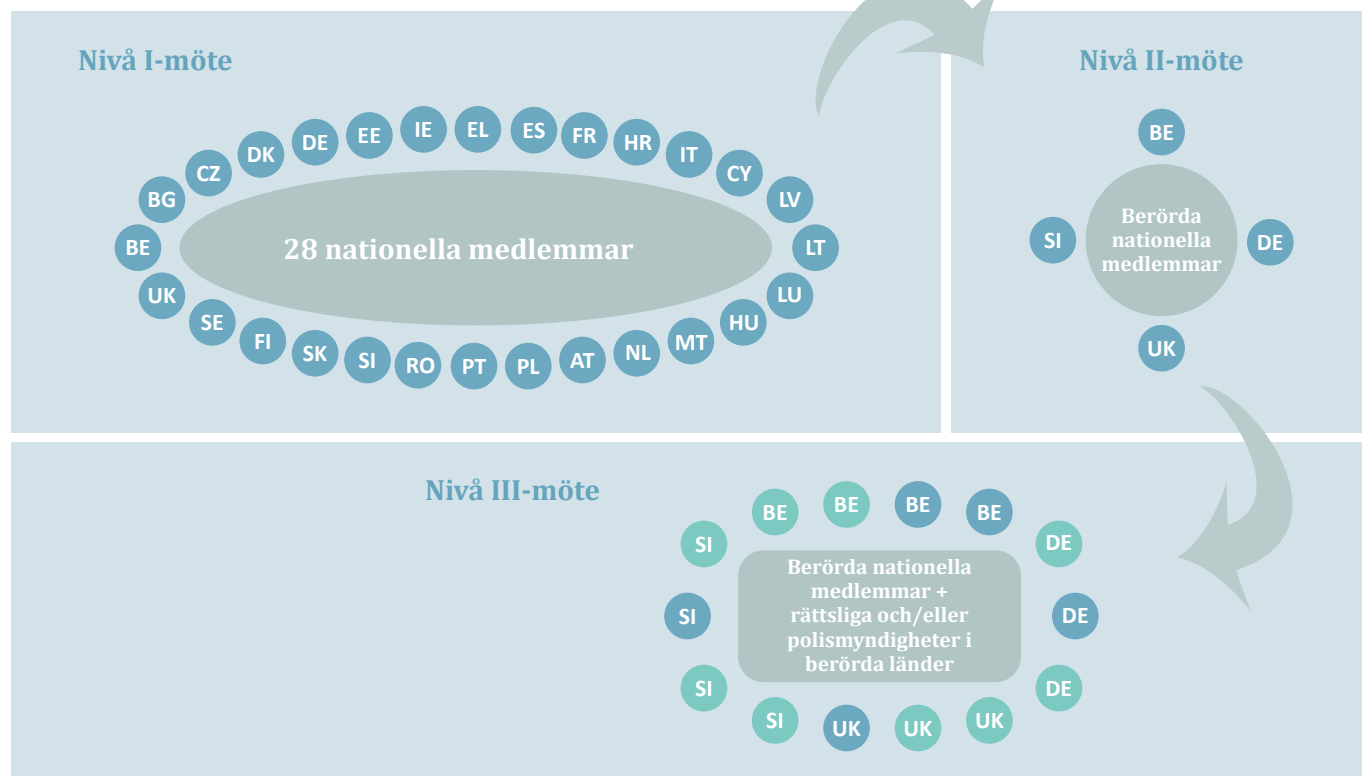
(Mobila) organiserade kriminella grupper var den främsta brottstyp som togs upp vid samordningsmötena (66), följt av bedrägeri (60), narkotikahandel (56), penningtvätt (49) och människohandel (24).

Eurojusts samordningsmöten sammanför både brottsbekämpande och rättsliga myndigheter från medlemsstater och tredjeländer, vilket möjliggör strategiska, välinformerade och målinriktade insatser mot gränsöverskridande brottslighet och lösning av rättsliga och praktiska svårigheter som följer av skillnaderna mellan de 30 rättssystemen i EU. Eurojust är en proaktiv samordnare och erbjuder sina lokaler och ersättning

för hotell- och resekostnader för upp till två deltagare per stat samt översättningstjänster och expertkunskaper om straffrättsligt samarbete för nationella myndigheter som hanterar grov gränsöverskridande brottslighet. Eurojust erbjuder även möjlighet att anordna videokonferenser samt samordningsmöten utanför Eurojust för att på bästa sätt utnyttja tillgängliga resurser och tillgodose praktikernas behov.

Genom det tidiga och effektiva informationsutbyte som kan ske tack vare Eurojusts samordningsmöten får medlemsstaterna möjlighet att inleda utredningar, identifiera möjliga parallella förfaranden eller upptäcka kopplingar till ärenden i andra medlemsstater. Gemensamma *problem med ne bis in idem* kan undvikas, behörighetskonflikter förhindras och överföringar av förfaranden överenskommas. Utredningsverksamhet kan planeras, t.ex. att inrätta en gemensam utredningsgrupp eller en samordningscentral eller följa upp verkställighet av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp. Under samordningsmöten kan behöriga nationella myndigheter i berörda länder direkt diskutera rättsliga krav och processuella frågor som rör till exempel utrednings- och tvångsmedel, frysning och förverkande av vinning av brott samt skyldighet att framlägga information.

Operativa samordningsmöten - exempel

Exempel på ärende som rör momsbedrägeri

Ett franskt dotterbolag till ett internationellt företag registrerat på Brittiska Jungfruöarna och beläget i Dubai (en del av Förenade Arabemiraten) deltog i handel med koldioxidutsläppsrätter. Företaget köpte utsläppsrätter från tre franska leverantörer. För två av leverantörerna betalades fakturorna – inklusive moms – från konton i Hongkong. Ingen av leverantörerna informerade de franska skattemyndigheterna om den mervärdesskatt som uppbars för återförsäljningen av dessa rättigheter och uppfyllde därmed inte sina rättsliga skyldigheter och skyldigheter att betala skatter och avgifter. Det franska dotterbolaget erhöll en skatterabatt i förhållande till det momsbelopp som skulle återbetalas till skattemyndigheterna – baserat på tvivelaktiga fakturor – och erhöll därmed på ett bedrägligt sätt skatteavdrag till men för den franska skattemyndigheten. Utifrån den bevisning som samlades in under utredningen av detta företag och dess företrädare föreföll det mest troligt att det omfattande momsbedrägeriet hade iscensatts av och till förmån för det franska dotterbolaget eller ovannämnda internationella företag vars intressen dotterbolaget företrädde i Frankrike. Liknande utredningar i Nederländerna av en nederländsk handlare med koldioxidutsläppsrätter visade att detta företag var en del av en momskarusell och att en del av de misstänkta ingick i en kriminell organisation som var inblandad i momsbedrägerier i flera medlemsstater. Det föreföll finnas ett samband mellan utredningarna.

Samordning med hjälp av Eurojust Stöd från Eurojust begärdes och en gemensam utredningsgrupp inrättades 2011 mellan Frankrike och Nederländerna. I oktober 2013 hade ärendet framskridit betydligt, och ett samordningsmöte hölls för att avgöra hur lagföringen skulle genomföras i de båda medlemsstaterna. Den erhållna bevisningen visade att de huvudmisstänkta opererade från Dubai och att penningflödet slutade i Dubai efter att ha kanaliserats genom konton i Hongkong. Vid tidpunkten för mötet hade nästan alla framställningar om ömsesidig rättslig hjälp verkställts i Spanien, Tyskland, Portugal och Hongkong. De franska myndigheterna övervägde att rikta framställningar om ömsesidig rättslig hjälp till Förenade Arabemiraten för att höra misstänkta och beslagta tillgångar som man antog fanns där. Både Frankrike och Nederländerna hade tillräcklig bevisning för att lagföra den huvudmisstänkte.

Parallella straffrättsliga förfaranden Problemet var huruvida den huvudmisstänkte efter att ha gripits skulle hållas häktad. I Frankrike var sannolikheten stor att den huvudmisstänkte skulle släppas fri fram till rättegången. De nederländska myndigheterna var övertygade om att den insamlade bevisningens omfattning och den ekonomiska skada brottet orsakat skulle övertyga domstolen om att hålla den misstänkte häktad, vilket skulle göra det möjligt för åklagarna i båda länderna att genomföra förhör och gå vidare med sina förfaranden.

Tillfällig utlämning/förhör av den misstänkte i häkte i den andra medlemsstaten De deltagande myndigheterna diskuterade huruvida lagstiftningen i de berörda medlemsstaterna skulle tillåta att den misstänkte utlämnades till den andra parten för förhör och rättegång och om han skulle kunna hållas häktad fram till rättegången. Parterna enades om att den nationella lagstiftning som införlivar rambeslutet om en europeisk arresteringsorder skulle göra detta alternativ möjligt. De deltagande myndigheterna tog även upp frågan om huruvida den franska undersökningsdomaren kunde höra den misstänkte om denne hölls häktad i Nederländerna och formellt åtala honom.

Ne bis in idem Eftersom Frankrike och Nederländerna hade för avsikt att lagföra den huvudmisstänkte för ett brott relaterat till momsbedrägeri diskuterade de deltagande myndigheterna huruvida de skulle åtala honom för samma brott och drog slutsatsen att två olika bedrägeribrott hade begåtts mot två olika offer i olika rättsordningar (de franska respektive de nederländska skattemyndigheterna) och att ingen risk för dubbel lagföring följaktligen förelåg.

Överföring av förfaranden Parterna ansåg att Frankrike formellt kunde överföra sitt ärende till Nederländerna för lagföring. I princip skulle Nederländerna inte ha jurisdiktion över brottet i Frankrike, eftersom offret för brottet var franskt och det hade utförts av en person som inte var nederländsk medborgare. Det nederländska ärendet skulle dock ha kunnat inkludera lagföring för deltagande i en kriminell organisation. Denna möjlighet krävde ytterligare utredning från båda sidor och godkännande från den franska riksåklagaren.

Uppdelning av tillgångar År 2013 hade utredningen lett till frysning av ca 7 miljoner US-dollar. Beslagtagande av ytterligare tillgångar förväntas. De båda medlemsstaterna enades om att de tillgångar som slutligen förverkas skulle fördelas lika.

Delning av information tillhandahållen av en tredje part Medlemmarna i den gemensamma utredningsgruppen övervägde huruvida information tillhandahållen från ett land som inte deltog i utredningsgruppen lagligen kunde utväxlas som giltig bevisning eftersom utbytet ägde rum mellan medlemmar i den gemensamma utredningsgruppen. Det faktum att informationen lämnades till en JIT-part och inte till alla JIT-medlemmar skulle kunna vara ett problem. JIT-medlemmarna enades om att den mottagande parten skulle begära tillstånd från den som tillhandahållit informationen att formellt dela den med övriga medlemmar i JIT.

Gripande Efter samråd med de nationella myndigheterna enades parterna om att Frankrike skulle gå vidare och gripa den huvudmisstänkte, eftersom denna regelbundet besökte Frankrike. Borgen sattes mycket högt. Nederländerna planerade att därefter utfärda en europeisk arresteringsorder, föra den misstänkte till Nederländerna och begära att han skulle hållas häktad. De båda länderna skulle genomföra lagföringen samtidigt. De franska myndigheterna skulle få tillstånd att höra den misstänkte i Nederländerna. Överföring av förfarandet till Nederländerna skulle övervägas först i ett senare skede. Parterna enades också om utbyte av akter och bevisning baserat på JIT-avtalet.

Som en följd av samarbetet i detta ärende anhölls tre misstänkta i Frankrike. De framställningar om ömsesidig rättslig hjälp som riktades till Hongkong, Schweiz, Storbritannien, Tyskland, Danmark, Spanien och Förenta staterna verkställdes. Åtta personer förhöordes i Frankrike och Nederländerna, en europeisk arresteringsorder utfärdades mot den huvudmisstänkte, vars vistelseort var okänd, och ett samordningsmöte planerades för att följa upp utredningen.

2.2. Eurojusts samordningscentraler

År 2013 inrättades sju samordningscentraler vid Eurojust av följande länder: Frankrike (4), Italien (2) och Nederländerna (1). De brottstyper som utreddes var illegal immigration (2), narkotikahandel och människohandel (1), motorfordonsbrott (1), varumärkesförfalskade varor (1), penningtvätt (1) och bedrägeri (1).

Eurojusts tillgänglighet dygnet runt alla dagar och inrättandet av samordningscentraler säkrar överföring i realtid av information och samordningsåtgärder mellan nationella myndigheter under en gemensam aktionsdag.

Eurojusts samordningscentraler främjar stöd, samordning och omedelbar uppföljning av beslag, gripanden, hus-/företagsundersökningar, frysningsbeslut och vittnesförhör. Insamlad bevisnings tillåtlighet är en viktig faktor för efterföljande rättsliga förhandlingars framgång. Eurojusts samordningscentraler gör det lättare att få hållbara resultat vid bekämpning av gränsöverskridande brottslighet.

Exempel på ärende som rör bedrägeri

En komplex transnationell bedrägeriutredning av ett påstått "Ponzisystem" inleddes i Frankrike i februari 2012. De misstänkta och berörda företag var baserade i åtta medlemsstater samt i Schweiz och Seychellerna. Ca 400 offer identifierades i hela Europa. Skadorna uppskattades till minst 23 miljoner euro. Vinsterna hade placerats på bankkonton i Seychellerna, Malta och Cypern och investerats i fastigheter, båtar och lustjakter.

Eurojust anmodades underlätta verkställandet av framställningar om ömsesidig rättshjälp för att hitta de misstänkta och vinningen av brotten samt begära förhör, husundersökningar,

beslag och frysning av tillgångar. En samordningscentral inrättades hos Eurojust för att stödja simultana åtgärder på rättslig nivå i alla de 10 berörda länderna. Detta var första gången så många länder deltog i en samordningscentral och första gången åtgärderna var inriktade på att frysa tillgångar samtidigt i sex olika rättsordningar, inklusive Seychellerna. Samordningscentralen var utrustad med egna telefonlinjer, e-postadresser och videokonferensmöjligheter, vilket gjorde det möjligt för den franska undersökningsdomaren att tillsammans med Eurojusts nationella kontor övervaka det pågående arbetet och i realtid ta upp specifika rättsliga frågor som uppkom under aktionsdagen. Över 200 anställda vid brottsbekämpande myndigheter sattes in för denna operation, som ledde till att 16 personer greps, sex misstänkta förhöordes, ca 700 000 euro frystes på bankkonton samt till stora beslag av fartyg, lyxbilar, konst och smycken.

Som en företrädare för en av de deltagande medlemsstaterna uttryckte det: *"(...) Eurojust erbjöd ett forum där åklagare och anställda vid brottsbekämpande myndigheter kunde arbeta på en gemensam och samlad insats med ett gemensamt mål – se till att ett Europa utan gränser inte innebär ett område där brottslighet kan florerar utan hinder. Det finns inga effektivare vapen i kampen mot brottslighet än rättsliga och brottsbekämpande myndigheters målmedvetna arbete. Rättsligt samarbete tjänar exakt det syftet, och det vittnar insatsen om."*

2.3. Informationsutbyte och Eurojusts diariesystem (CMS)

Eurojustbeslutet inför en skyldighet för medlemsstaterna att överlämna viss information till Eurojust som är relevant för att Eurojust ska kunna fullfölja sitt uppdrag och därmed erbjuda ett mer proaktivt stöd med hanteringen av ärenden och brottsfenomen. Eurojust har anpassat sitt diariesystem för att underlätta behandlingen av ytterligare typer av data och har utvecklat tekniska verktyg som främjar en strukturerad och säker överföring av data till Eurojust.

2.3.1. Utveckling av Eurojusts diariesystem (CMS)

Designen och utvecklingen av diariesystemet bygger på Eurojustbeslutet och Eurojusts regler för skydd av personuppgifter. Det gemensamma diariesystemet är det av Eurojusts programvaruverktyg som underlättar säker lagring och behandling av ärenderelaterade data. I egenskap av skräddarsydd databas underlättar diariesystemet Eurojusts arbete eftersom det stödjer samordning av utredningar och lagföring genom att korshänvisa information och göra det möjligt för berörda parter att komma åt information om pågående utredningar och lagföring. Eurojusts uppgiftsskyddsombud och den gemensamma tillsynsmyndigheten för Europa säkerställer att behandlingen av personuppgifter sker i enlighet med riktlinjerna för uppgiftsskydd.

År 2013 gjordes betydande förändringar av det gemensamma diariesystemet. Systemförbättringar genomfördes inom många av diariesystemets olika funktionsområden, såväl utifrån de förändringar som krävdes enligt det ändrade Eurojustbeslutet som baserat på ändringar

som användarna hade efterfrågat. Nyckelområden såsom funktionerna för registrering och övervakning av ärenden, import och analys av personuppgifter, identifiering av kopplingar samt sökning och rapportering förbättrades. Efterlevnaden av Eurojusts bestämmelser för skydd av personuppgifter optimerades genom att mekanismerna för loggning, underrättelse och delning förbättrades samt genom att en ny säkerhetsmodell infördes som gör det möjligt att i framtiden tillämpa en mer flexibel strategi för åtkomst till det gemensamma diariesystemet både för interna och externa användare (dvs. medlemmar i de nationella samordningssystemen och/eller sambandsåklagare). Ytterligare förändringar var nödvändiga på grund av Kroatiens anslutning för att ge kroatiska nationella medlemmar och övriga medlemmar av det nationella kontoret åtkomst.

2.3.2. Den "smarta" artikel 13-blanketten

Verktyg Den "smarta" artikel 13-blanketten är en standardiserad elektronisk mall som Eurojust har utarbetat för strukturerad överföring av information från nationella myndigheter till Eurojust i enlighet med artikel 13 i Eurojustbeslutet. Blanketten finns på de 24 officiella EU-språken. Den gör det möjligt att importera uppgifter som registrerats i det gemensamma diariesystemet. Information som erhålls i enlighet med artikel 13 anses antingen vara ny eller hänföra sig till ett pågående operativt ärende som inletts vid Eurojust av det mottagande nationella kontoret. Efter registrering kan eventuella kopplingar till andra ärenden fastställas genom funktionen för automatisk detektion av kopplingar i det gemensamma diariesystemet. Om en

ny koppling upptäcks meddelas det nationella kontoret. Det nationella kontor som uppmärksammas på kopplingen meddelar sedan resultaten till den inlämnande myndigheten i medlemsstaten.

Bedömning Eurojust har utvecklat och finjusterat det elektroniska verktyget för överföring och dess konfiguration inom det gemensamma diariesystemet. Mellan juli 2011 (tidsfrist för införlivande) och juni 2013 fick Eurojust 218 artikel 13-underrättelser, varav 89 gällde ett registrerat Eurojustärende. Hittills har artikel 13-underrättelserna utgjort en liten andel av den information som rapporteras till Eurojust via de nationella myndigheterna i samband med arbetet med ärenden (under samma period registrerades sammanlagt 2 970 ärenden hos Eurojust). Den vanligaste rättsliga grunden för att överföra artikel 13-information till Eurojust är punkt 6 ("särskilt allvarliga ärenden") och den andra är punkt 5 ("gemensamma utredningsgrupper"). När artikel 13 är helt införlivad i alla medlemsstater skulle Eurojust t.ex. kunna tillhandahålla en översikt över alla gemensamma utredningsgrupper i EU.

2.3.3. Kopplingar mellan Eurojusts nationella samordningssystem (ENCS) och Eurojusts diariesystem (CMS)

Bakgrundsundersökning Utvecklingen av det tekniska sambandet mellan ENCS-medlemmar i medlemsstaterna och Eurojusts gemensamma diariesystem fortskred under 2013. ENCS-undersökningsprojektet byggde vidare på från resultaten i EJ27-projektet för nätverksuppkoppling, som utredde vilken nätverksinfrastruktur som behövdes, och skapade en katalog av

möjliga ENCS-verktyg (dvs. möjliga tekniska lösningar för ENCS-uppkopplingar till diariesystemet). Hänsyn togs även till indikationer från medlemsstaterna om deras föredragna alternativ. Inom ramen för ENCS-undersökningsprojektet bedömdes även framtida användares uppkoppling till diariesystemet, och vilka förstärkningar av systemet som skulle krävas på grund av denna uppkoppling, både av diariesystemets infrastruktur och annan Eurojustinfrastruktur.

Åtkomstmetoder I juli 2013 enades kollegiet om en gemensam strategi för åtkomstmetoder till diariesystemet för ENCS-medlemmar. Kollegiet definierade olika nivåer av datasynlighet och redigeringsrättigheter avseende uppgifter i index och tillfälliga arbetsfiler för olika kategorier av externa användare av det gemensamma diariesystemet. Det fastställde också funktionen som registeransvarig för berörda medlemsstater, i enlighet med rättsliga krav och Eurojusts regler för skydd av personuppgifter.

Genomförande Det tekniska genomförandet av anslutningar mellan varje medlemsstat och det gemensamma diariesystemet fortskred. Anslutningarna med Tjeckien och Lettland togs i drift. Hittills har anslutningar upprättats med fem medlemsstater (de med Bulgarien och Rumänien har funnits sedan 2012). Pilotanslutningar med Finland, Ungern och Polen upprättades och varje medlemsstat skrev under ett samförståndsavtal som reglerar användningen av anslutningen. Dessa anslutningar förväntas tas i drift i början av 2014. Eurojusts rapport till rådet och kommissionen om genomförandestatus offentliggjordes som rådsdokument 12582/13 den 19 juli 2013.

2.4. Eurojust och gemensamma utredningsgrupper (JIT)

I egenskap av ett särskilt instrument för gränsöverskridande rättsligt stöd som medger direkt utbyte av information och bevisning inom ett team utan behov av traditionella kanaler för framställningar om ömsesidig rättshjälp är de gemensamma utredningsgrupperna fortsatt ett av de viktigaste operativa verktyg som praktiker inom brottsbekämpningen och rättsväsendet har att tillgå.

Eurojusts speciella roll för inrättande och funktion av gemensamma utredningsgrupper under 2013 har huvudsakligen gällt att: (i) identifiera lämpliga ärenden för gemensamma utredningsgrupper, (ii) erbjuda

råd och information om olika processuella system, (iii) utarbeta JIT-avtal eller förlängningar av sådana samt operativa åtgärdsplaner, (iv) tillhandahålla samordning på aktionsdagar samt (v) stödja gemensamma utredningsgrupper genom samordningsmöten.

2.4.1. Eurojusts ärenden

Samordningsmöten som anordnas i Eurojusts lokaler eller i medlemsstaterna har visat sig vara användbara för att fastställa och övervaka de gemensamma utredningsgruppernas operativa mål, utvärdera det gemensamma utredningsarbetet och besluta om vilka

åtgärder som ska vidtas härnäst. Möjliga åtgärder innefattar: planering av samtidiga gripanden, utfärdande och verkställighet av europeiska arresteringsorder eller framställningar till tredjeländer om ömsesidig rätts-hjälp, överenskommelser om åtgärder i samband med förverkande samt aktioner som ska genomföras av utstationerade medlemmar av den gemensamma utredningsgruppen. Eurojust hjälpte även till med överenskommelser om lagföringsstrategier mellan JIT-partner. Sådana behöver planeras så tidigt som möjligt, eftersom de ofta påverkar utvecklingen av själva utredningarna.

Under de senaste åren har Eurojust stött gemensamma utredningsgrupper som inrättats i enlighet med artikel 13 i konventionen från 2000 om ömsesidig rättslig hjälp (MLA-konventionen) eller rådets rambeslut av den 13 juni 2002 om gemensamma utredningsgrupper. På grund av undersökningarnas karaktär eller behovet att involvera tredjeländer i utredningsaktioner bidrog Eurojust under 2013 även med sin expertis när det gäller gemensamma utredningsgrupper som inrättats i enlighet med andra rättsakter, t.ex. Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, konventionen om ömsesidigt bistånd och samarbete mellan tullförvaltningar (Neapel II) och enligt bilaterala avtal.

Fakta och siffror Stöd med att inrätta och driva gemensamma utredningsgrupper var en av Eurojusts prioriterade uppgifter även under 2013. Under rapporteringsperioden stöddes 102 gemensamma utredningsgrupper av nationella medlemmar, varav 42 inrättades 2013. De nationella medlemmarna deltog antingen i sin egenskap av nationella behöriga myndigheter eller på Eurojusts vägnar i enlighet med artikel 9f i Eurojustbeslutet.

Liksom under tidigare år hanterade de gemensamma utredningsgrupperna de grävsta formerna av brottslighet, såsom narkotikahandel, människohandel, bedrägeri och penningtvätt. Gemensamma utredningsgrupper användes även i ett ökande antal ärenden som rörde databrottslighet. Dessutom mottog Eurojust 35 meddelanden från medlemsstaterna i enlighet med artikel 13.5 i Eurojustbeslutet, varav sju ledde till att gemensamma utredningsgrupper inrättades med bistånd från Eurojust. Eurojust stödde också inrättandet av tre gemensamma utredningsgrupper som involverade tredjeländer.

Återkommande hinder Eurojusts arbete under 2013 visar att vissa rättsliga och praktiska problem föreligger som kan inverka negativt på en gemensam utredningsgrupps effektivitet. Följande problem identifierades: skiljaktiga formella krav för undertecknande av ett JIT-avtal, skillnader mellan rättssystemen, särskilt avseende reglerna för att samla in bevisning (inklusive uppfångat material), regler för bevisnings-

Människohandel Exempel på ärende

I en gemensam utredningsgrupp som behandlade människohandel och förverkande av beslagtagna egendom inriktades Eurojusts stöd på ärendets rättsliga utveckling. Offren för människohandel i medlemsstat A hördes med hjälp av poliser och åklagare från medlemsstat B i enlighet med bestämmelserna i konventionerna om ömsesidig rättslig hjälp (MLA-konventionerna) från 1959 och 2000, så att deras vittnesmål kunde användas i utredningar i båda medlemsstaterna. På så sätt kunde offren höras av sina landsmän, som hade särskild utbildning i att hantera utsatta brottsoffer och vittnen. De vittnesmål som erhöles inom ramen för den gemensamma utredningsgruppen kunde sedan användas av båda medlemsstaterna i deras utredningar.

Inom ramen för denna gemensamma utredningsgrupp kunde ett beslut fattas om att förfarandet skulle överföras till medlemsstat B och att europeiska arresteringsorder skulle utfärdas av medlemsstat B, vilka sedan skulle verkställas i medlemsstat A. Förövarna i medlemsstat A utlämnades till medlemsstat B och ställdes inför rätta tillsammans med sina medbrottslingar som redan hade gripits i medlemsstat B. Med stöd från Eurojust, som anordnade två samordningsmöten utöver två nivå II-möten, genomfördes bevisvärdering, överföring av det rättsliga förfarandet och verkställandet av de europeiska arresteringsorden inom ramen för den gemensamma utredningsgruppen. JIT-verksamheten ledde till en slutlig fällande dom i medlemsstat B. Vissa ytterligare åtgärder som gällde förverkandet av egendom i medlemsstat A diskuterades mellan JIT-partnerna vid Eurojust, och som en följd av dessa diskussioner kunde egendom förverkas framgångsrikt i medlemsstat A.

tillåtlighet, framläggande av information och tidsgränser för lagring av data, konflikter mellan rättsordningar samt överföring av rättsliga förfaranden. Eurojust fortsätter bearbeta dessa återkommande hinder och bistår praktiker med att komma runt dem. De problem man har stött på har gällt exempelvis skillnader i kraven för vittnesförhör och kan skapa problem

när det gäller bevisnings tillåtlighet. Ett annat vanligt problem gäller framläggande av information som rör ärenden. Eftersom en snabb delning av information är en av de viktigaste fördelarna med en gemensam utredningsgrupp måste gruppens medlemmar redan från början vara medvetna om omfattningen av och tidsplanen för framläggande av känsligt material för försvarsadvokater och domstolar enligt den nationella lagstiftningen i de medlemsstater som deltar i gruppen.

Försvarsadvokatens rättigheter I ett visst ärende rörande människohandel krävde en av de deltagande medlemsstaternas lagstiftning att misstänkta skulle underlättas om och få möjlighet att närvara vid vittnesförhör för att sådan bevisning skulle vara giltig i domstol. Inga sådana krav förelåg i övriga berörda rättsordningar. I det JIT-avtal som undertecknades med bistånd från Eurojust klargjordes kraven och tilläts vittnesförhör i enlighet med JIT-parternas nationella lagstiftning.

Sekretess/framläggande av information Vissa medlemsstater använder bilagorna till JIT-avtalen för att klargöra villkor för utbytet av information och reglerna om sekretesskydd. Denna praxis innebär att medlemsstaterna kan hitta gemensamma nämnare i rättsliga krav som i övrigt skiljer sig åt. I en gemensam utredningsgrupp för ett mordfall nåddes en överenskommelse om att obegränsad åtkomst samt användning och delning av information i princip skulle gälla, förutom om någon av parterna införde en begränsning för informationens användning (t.ex. som bevisning i domstol).

2.4.2. Årliga expertmöten för de gemensamma utredningsgrupperna (JIT)

Som en del av det kontinuerliga programmet för att främja användning av JIT-verktyget stod Eurojust värd för och anordnade i samarbete med Europol det nionde årliga mötet för nationella experter på JIT.

Experterna enades om att ta fram en checklista med frågor som bör diskuteras innan en gemensam utredningsgrupp inrättas samt om att god praxis vore att deltagande medlemsstaters tillämpliga regler om sekretesskydd tas med som en bilaga till JIT-avtalet. Deltagarna noterade även att riskbedömningar av hur genomförbart och

effektivt det är att inrätta gemensamma utredningsgrupper bör genomföras regelbundet, särskilt med hänsyn till sekretessaspekter. Slutsatserna från mötet kommer att offentliggöras i form av ett rådsdokument och göras tillgängliga på Eurojusts webbplats.

Praktiker anser att utvärdering av gemensamma utredningsgrupper är av stor betydelse för deras arbete, eftersom sådan utvärdering innebär att de kan avgöra vilka fördelar och nackdelar gemensamma utredningsgrupper har. Eurojust erkänner och stödjer aktivt mervärdet av utvärdering av gemensamma utredningsgrupper. Mer information om ämnet finns i kapitel 4, "Eurojusts fokus för året: utvärdering av de gemensamma utredningsgrupperna (JIT)".

2.4.3. Finansiering av/ekonomiskt bistånd till de gemensamma utredningsgrupperna

Mellan 2010 och 2013 stödde Eurojust 95 olika gemensamma utredningsgrupper med deltagande från 22 medlemsstater och bidrog i väsentlig grad till den allmänna utvecklingen av gemensamma utredningsgrupper i EU.

Ytterligare två anbudsinfordringar, i juli och september, gjordes inom ramen för det andra JIT-finansieringsprojektet. Dessa omfattade operativa behov fram till slutet av 2013, och 36 nya ansökningar mottogs. Detta bekräftade såväl de trender som redan observerats som projektets framgång. Relevant information finns på Eurojusts webbplats eller via följande länk: <http://www.eurojust.europa.eu/Practitioners/Eurojust-Support-JITs/JITS-Funding/Pages/jits-funding-project.aspx>.

Under 2013 fick 34 gemensamma utredningsgrupper ekonomiskt stöd från Eurojust, varav 18 inrättades under året. Eurojust kommer att fortsätta ge ekonomiskt stöd till JIT-verksamhet nästa år. Från och med 2014 är tredjeländer som är parter till eller deltar i en gemensam utredningsgrupp där en eller flera medlemsstater ingår berättigade till finansiering. Ett harmoniserat förfarande som tar hänsyn till tidigare erfarenheter och återkoppling från praktiker kommer att utarbetas och införas 2014.

Eurojusts operativa arbete

3.1. Eurojusts arbete med prioriterade brottstyper

Eurojust anpassar arbetet med prioriterade brottstyper efter de prioriteringar rådet har fastställt inom ramen för EU:s policycykel 2014-2017 för kampen mot organiserad och grov internationell brottslighet. Den inledande och reducerade policycykeln genomfördes mellan 2011 och 2013, och Eurojust anpassade 2012 sina egna prioriteringar för denna period på följande sätt: narkotikahandel, illegal immigration och människohandel, bedrägeri, korruption, databrottslighet - inklusive bilder på sexuella övergrepp mot barn, penningtvätt, brott som påverkar EU:s ekonomiska intressen (PIF-brott), terrorism och mobila organiserade kriminella grupper. I de följande avsnitten redovisas Eurojusts arbete inom dessa brottsområden.

År 2013 stödde Eurojust aktivt alla EMPACT-projekt som utvecklade rådets prioriteringar.

När det gäller EU:s policycykel 2014-2017 deltog Eurojust 2013 aktivt i utarbetandet av fleråriga strategiska planer för var och en av de nio prioriteringar rådet antagit för denna period och även i överföringen av de fleråriga strategiska planerna till operativa åtgärdsplaner inom ramen för EMPACT-projekten. För att kunna hålla en konsekvent linje i sitt stöd till projekten antog Eurojust i september 2013 en gemensam ståndpunkt gällande nivån av deltagande och den typ av stöd man kunde erbjuda för specifika aktioner i åtgärdsplanerna. Baserat på det förberedande arbete som utfördes under 2013 i detta avseende kommer Eurojust att anta nya prioriteringar för perioden mellan 2014 och 2017 i linje med rådets.

3.1.1. Narkotikabrott

Brottsstatistik	2012	2013
Antal registrerade ärenden	263	239
Antal samordningsmöten	59	56
Antal gemensamma utredningsgrupper	13	26

De flesta ärenden som gäller narkotikabrott (184) omfattar enbart detta brott, även om narkotikabrott är kopplade till organiserad brottslighet i 47 ärenden och till penningtvätt i 17. Sverige, Frankrike och Italien var oftast anmodande medan Spanien, Nederländerna och Tyskland var de medlemsstater som mottog de flesta anmodandena om samarbete i ärenden som rörde narkotikabrott. Kokain är utan jämförelse det vanligaste

olagliga ämne som är föremål för utredning (113), följt av cannabis (62). Arbetet inom detta område minskade visserligen kvantitativt, men ur kvalitetssynpunkt var Eurojusts engagemang större eftersom antalet samordningsmöten förblev stabilt och antalet gemensamma utredningsgrupper fördubblades.

Narkotikabrott tas upp på olika sätt i rådets prioriteringar för kampen mot organiserad brottslighet mellan 2011 och 2013. Bekämpning av handeln med syntetiska droger förefaller vara en prioritering i sig, men andra droger inkluderas i mer övergripande mål, t.ex. organiserade kriminella grupper baserade i Västafrika och västra Balkan, eller användning av containrar för handel med olagliga varor. Eurojust deltog aktivt i alla EMPACT-projekt som rörde narkotikabrott. När det gäller EMPACT-projektet om syntetiska droger deltog Eurojust bland annat i EMPACT-möten i februari och juni, där ett av de mest debatterade ämnena var APAAN, en prekursor som används för att framställa syntetiska

Exempel på ett ärende som rör narkotikabrott

I oktober genomförde polisen och de rättsliga myndigheterna i Belgien och Spanien en gemensam aktion med stöd av Eurojust och Europol i form av en målinriktad insats mot ett nätverk för narkotikahandel som hade varit aktivt i Belgien, Spanien, Frankrike, Nederländerna och Marocko sedan 2007. Operationen genomfördes mellan 2012 och 2013 och ledde till att gruppen bakom nätverket kunde neutraliseras 2013.

De flesta av medlemmarna i den organiserade kriminella gruppen var marockaner, och de hade tvättat ca 50 miljoner euro från handel med cannabis. Den organiserade kriminella gruppen hade kontakter i Afrika som odlade och förädlade droger som gruppen sedan transporterade från Marocko till Spanien med båt. När drogerna nådde Spanien överförde medlemmarna i den organiserade kriminella gruppen dem till fordon för förvaring eller vidare distribution över Europa. En läderaffär i Málaga användes som front för penningtvättarna, och kurirer användes för att transportera kontanter från Belgien och Frankrike.

Det belgiska och det spanska kontoret vid Eurojust arbetade till tillsammans och gav stöd för de framställningar om ömsesidig rättslig hjälp som gjordes av både spanska och belgiska myndigheter. För att underlätta ett snabbt utbyte av polisinformation mellan den belgiska federala polisen, spanska *Guardia Civil* och Europol inrättades en gemensam utredningsgrupp genom Eurojust.

I Spanien hade flera oberoende ärenden inletts som hade att göra med beslag av droger och pengar. Under de samordningsmöten som hölls vid Eurojust enades parterna om att hålla dessa ärenden åtskilda från huvudärendet för att inte äventyra huvudutredningen och endast ta med de mindre narkotikaärendena i huvudutredningen om den skulle gynnas av det. De spanska myndigheterna samtyckte till att vid behov lämna information till de belgiska myndigheterna utan att koppla en sådan begäran till huvudutredningen. För att fokusera utredningen bättre enades parterna också om att endast inrikta sig på de huvudmisstänkta i Spanien och Belgien. Med stöd från Eurojust kunde parterna komma förbi ett hinder i samband med elektronisk uppfångning som berodde på skillnader i de båda medlemsstaternas straffprocesslagar. Förfarandena mot de huvudmisstänkta överfördes slutligen från den allmänna åklagarmyndigheten i Bryssel till undersökningsdomaren i Torrevieja i Spanien tack vare en överenskommelse som nåddes inom ramen för den gemensamma utredningsgruppen.

Europol stödde operationen genom att tillhandahålla forensiska, korsanalys- och andra analysrapporter. En samordnad aktionsdag ledde till att 46 misstänkta medlemmar av den organiserade kriminella gruppen kunde gripas. Dessutom beslagtogs 5 301 kg cannabis, 2 fiskebåtar, 77 fordon, 20 byggnader, 5 företag och 225 230 euro i kontanter. Tillgångarna värderades till 13 750 000 euro.

droger och som hittills inte har reglerats i alla medlemsstater.

När det gäller EU:s policycykel 2014-2017 inkluderar rådets prioriteringar specifika mål för handeln med syntetiska droger samt med kokain och heroin. I juni deltog Eurojust i MASP-mötet om syntetiska droger och MASP-mötet om kokain och heroin. Genom Eurojusts deltagande säkerställdes det att rättsligt samarbete inkluderades

i de strategiska målen för de kommande fyra åren. Eurojust deltog även i mötet för att utarbeta den operativa åtgärdsplanen.

Förhandlingar om ett samförståndsavtal mellan Eurojust och ECNN fortsatte och utkastet till texten godkändes av kollegiet och ECNN:s styrelse. Eurojust bidrog till EU-rapporten om drogmarknaden betraktad utifrån Eurojusts arbete, *"High-level drug trafficking cases through the lens of Eurojust casework"*, som offentliggjordes av ECNN i januari. Eurojust och ECNN möttes två gånger under 2013 för att utbyta idéer och diskutera gemensamma projekt.

På begäran av FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå (UNODC) stödde Eurojust högnivåöversynen av genomförandet av den *politiska förklaringen och åtgärdsplanen för internationellt samarbete om en integrerad strategi för att bemöta världens narkotikaproblem* genom att tillhandahålla material om Eurojusts strategiska projekt och seminarium om narkotikabrott och om gemensamma utredningsgrupper, samt statistiska data om Eurojusts ärenden.

3.1.2. Illegal invandring

Brottsstatistik	2012	2013
Antal registrerade ärenden	29	25
Antal samordningsmöten	18	5
Antal gemensamma utredningsgrupper	4	7

Eurojusts deltagande i ärenden som rör illegal invandring ger en skev bild av det verkliga läget. Å ena sidan minskade antalet registrerade ärenden jämfört med 2012, liksom antalet samordningsmöten. Å andra sidan nästan fördubblades antalet gemensamma utredningsgrupper. Österrike, Storbritannien och Italien var de medlemsstater som var mest aktiva när det gällde att inleda ärenden medan Belgien, Grekland och Storbritannien var de mest anmodade medlemsstaterna.

Denna brottstyp var en av rådets prioriteringar under perioden 2011-2013. Eurojust var representerat vid EMPACT-mötena om illegal immigration, men inget särskilt deltagande krävdes eftersom detta projekt byggde på en administrativ strategi och inte var inriktat på brottsutredningar.

Illegal immigration är en av rådets prioriteringar även för 2014-2017. Eurojust deltog aktivt i den MASP-workshop om illegal immigration under perioden 2014-2017 som anordnades i juni. I oktober deltog Eurojust även i mötet för att utarbeta den operativa åtgärdsplanen för 2014.

Exempel på ett ärende som rör illegal immigration

Frankrike inledde ett ärende i juli 2012 som rörde en organiserad kriminell grupp som var inblandad i illegal immigration. Den organiserade kriminella gruppen fanns i Frankrike, Belgien och Storbritannien och hade kopplingar till Grekland och Turkiet samt till Nederländerna. Den hade en mycket sofistikerad och komplex logistisk organisation som innebar att basen för dess operationer flyttade sig mellan Frankrike och Belgien.

Den organiserade kriminella gruppen fick illegala kurdiska immigranter att betala ca 2 000 euro per person kontant eller via banköverföring till Storbritannien. Därefter samlades de illegala immigranterna upp på parkeringsplatser i Belgien och Frankrike och placerades i lastbilar som transporterade dem till färjor från Calais till Storbritannien. Operationen upprepades varje natt. Den organiserade kriminella gruppen tros ligga bakom försök att smuggla in mellan 20 och 30 illegala immigranter till Storbritannien varje dag, med ca 10 personer som lyckades ta sig in per dag, dvs. ca 4 000 illegala immigranter per år.

Eurojust stödde den framgångsrika hanteringen av ärendet genom att anordna två samordningsmöten. Dessa möten följdes av att ett JIT-avtal mellan Frankrike och Belgien undertecknades i oktober 2012. Storbritannien anslöt sig till den gemensamma utredningsgruppen i februari 2013. Eurojust var medsponsor till den gemensamma utredningsgruppen genom JIT-finansieringsprojektet. I augusti 2013 inrättades en samordningscentral vid Eurojust som drevs av de franska, belgiska och brittiska nationella kontoren vid Eurojust. Europol stödde ärendet genom att stationera ett mobilt kontor i Frankrike för underrättelseanalys på plats.

Framgångsrika insatser genomfördes av polisen i Frankrike, Belgien och Storbritannien som ledde till att 36 personer greps, två europeiska arresteringsorder utfärdades och husrannsakan gjordes i 45 lokaler. Den organiserade kriminella gruppen kunde upplösas tack vare dessa gemensamma aktioner.

3.1.3. Människohandel

Brottsstatistik	2012	2013
Antal registrerade ärenden	60	84
Antal samordningsmöten	20	24
Antal gemensamma utredningsgrupper	6	15

Denna brottstyp hanteras ofta som ett fristående brott av Eurojust, trots att den i ett antal fall (21) har kopplingar till organiserade kriminella grupper. Sexuellt utnyttjande är den viktigaste kategorin av människohandel bland Eurojustärendena (56). Liksom när det gäller narkotikabrott och illegal immigration har Eurojusts stöd för gemensamma utredningsgrupper ökat väsentligt, liksom antalet ärenden. Rumänien och Storbritannien inledde de flesta ärendena (32) och Bulgarien, Tyskland, Rumänien, Italien och Spanien var de medlemsstater som mottog flest anmodanden.

Människohandel var en av rådets prioriteringar för perioden 2011-2013. Eurojust deltog i ett antal aktiviteter som rörde människohandel. I april stod Eurojust

värd för besök av Myria Vassiliadou, EU-samordnaren för kampen mot människohandel, som en uppföljning till det strategiska projektet *med Eurojusts aktion mot människohandel* och antagandet av *åtgärdsplanen mot människohandel för 2012-2016*. Syftet med besöket var att diskutera möjligheter att intensifiera samarbetet med att bekämpa människohandel mellan Eurojust och EU-samordnaren för kampen mot människohandel.

Antalet Eurojustärenden som rör människohandel har legat stabilt under de senaste åren men ökade 2013 med 40 procent jämfört med 2012.

Eurojust var representerat vid EMPACT-mötena om människohandel. Vikten av utredning och lagföring återspeglades tydligt i de strategiska målen för policycykeln 2011-2013.

Som en positiv operativ utveckling inleddes ett ärende av Nederländerna inom ramen för detta EMPACT-projekt. Två operativa möten hölls vid Europol och därefter anordnade Eurojust tre samordningsmöten och inrättade en gemensam utredningsgrupp. Eurojust blev dessutom associerad partner i två

Exempel på ett ärende som rör människohandel

Åklagaren för bekämpning av maffian i Florens begärde Eurojusts stöd i ett ärende som rörde internationell narkotikahandel och människohandel för prostitution. De flesta av de misstänkta medlemmarna i den organiserade kriminella gruppen var albaner. De fanns i Italien, Belgien, Nederländerna, Frankrike, Schweiz och Albanien.

Eurojust stod värd för två samordningsmöten där delegationer från Italien, Belgien, Nederländerna, Frankrike, Schweiz, Albanien och Europol deltog. Under det första samordningsmötet i mars 2012 diskuterade deltagarna verkställandet av MLA-framställningar som gjorts av Italien och upprättade en lista över kontaktpunkter i de olika länderna för att underlätta samarbete. Under mötet identifierades flera parallella utredningar som antingen pågick eller planerades i de deltagande länderna. Vid det andra samordningsmötet ett år senare planerades en gemensam aktionsdag och ett beslut fattades om att inrätta en samordningscentral vid Eurojust. Europol presenterade den korsanalysrapport som hade utarbetats i ärendet och förklarade vilken typ av stöd man kunde erbjuda samordningscentralerna vid Eurojust. För att underlätta deras gemensamma aktion enades deltagarna om att identifiera de misstänkta vistelseort före aktionsdagen och om att genomföra husrannsakingar och beslag samtidigt. Dessa möten ledde till att en samordningscentral inrättades vid Eurojust i april 2013. Deltagande länder var Italien, Albanien, Belgien, Frankrike och Nederländerna.

Eurojust underlättade en effektiv samordning och överföring av olika framställningar om ömsesidig rättslig hjälp via de nationella kontoren vid Eurojust. Europol utstationerade ett mobilt kontor för operativt stöd i realtid.

Innan samordningscentralen upprättades gjordes två gripanden i Nederländerna och Belgien. Som en följd av de gemensamma aktioner som genomfördes medan samordningscentralen var aktiv kunde ytterligare 19 personer gripas i Albanien, Frankrike och Italien, vilket ledde till att den organiserade kriminella gruppen upplöstes.

EMPACT-delprojekt – *ETUTU* (identifiering av nigerianska offer för människohandel och erhållande av underrättelser från dem) samt *Chinese THB* (med inriktning på kinesisk brottslighet med koppling till människohandel).

Människohandel är en av rådets prioriteringar även för 2014-2017. Eurojust deltog aktivt i MASP-mötet om människohandel och i mötet i november för att utarbeta en operativ åtgärdsplan för 2014.

3.1.4. Bedrägeri

Brottsstatistik	2012	2013
Antal registrerade ärenden	382	449
Antal samordningsmöten	33	60
Antal gemensamma utredningsgrupper	11	21

Ärendena som rör bedrägeri ökade väsentligt (17,5 procent) jämfört med 2012. Detsamma gäller ur kvalitativ synvinkel med tanke på samordningsmöten och deltagande i gemensamma utredningsgrupper. Bedrägeri förekommer huvudsakligen som en separat lagöverträdelse (314 ärenden) och som en ospecificerad kategori ("övriga typer av bedrägeri" - 173 ärenden). Bedrägerierna klassificerades som svindleri i 124 ärenden och som momsbedrägeri i 89. Ett samband med penningtvätt rapporterades i 59 ärenden och deltagande av kriminella organisationer i 45. Tjeckien, Portugal och Ungern var de främsta anmodande medlemsstaterna medan Storbritannien, Tyskland och Spanien var de medlemsstater som oftast anmodades.

Bedrägeri definierades inte som en av rådets prioriteringar för perioden 2011-2013 men är ett av de brotts-hot som ingår i SOCTA.

För perioden 2014-2017 ingår punktskattebedrägerier och MITC-bedrägeri i rådets prioriterade brott. Dessa ingår i samma prioritering men definieras i själva verket som oberoende delprioriteringar, med egna specifika expertgrupper och separata möten. Eurojust deltog både i MASP-mötena i juli och i mötena för att utarbeta en operativ åtgärdsplan i oktober för respektive delprioriteringar.

Eurojust deltog aktivt i det första årliga EAST FSC-forumet (European ATM Security Team Financial Crime and Security Forum), som hölls i Haag den 13 och 14 juni och där ett antal ämnen i samband med kortskimning och bedrägeri diskuterades. Eurojust höll också en presentation om återvinning av tillgångar i sitt arbete vid Europolkonferensen om grova och organiserade skattebrott, *Tackling Serious and Organised Tax Crimes: Criminal Abuse of Offshore Vehicles*, den 27 och 28 november.

Exempel på ett ärende som rör bedrägeri

De ungerska myndigheterna upptäckte en organiserad kriminell grupp som utförde illegal handel med förfälskade läkemedel och illegal distribution av oregistrerade läkemedel. Läkemedlen importerades från Indien och Kina och distribuerades via Internet av den organiserade kriminella gruppen till 76 länder, bland annat alla medlemsstater, Norge och Schweiz. Det förfälskade läkemedlen betingade ett värde av 3,7 miljoner euro.

Den organiserade kriminella gruppen erbjöd läkemedel till konsumenterna på särskilda webbplatser som hade designats för att se ut som om riktiga apotek låg bakom dem och där dessa läkemedel erbjöds som lagliga. Efterfrågan på läkemedlen var stor eftersom kunden inte behövde genomgå någon medicinsk undersökning före användningen. Varorna skickades till onlineköparen med post.

Förutom det stöd Europol erbjöd genom att anordna ett operativt möte i mars 2013 begärde de ungerska myndigheterna bistånd Eurojust med att sprida information om ärendet till alla medlemsstater och med att ta emot information om parallella utredningar som genomfördes i medlemsstaterna. Som en följd av detta kunde ärendet kopplas till pågående utredningar i Estland genom en av de misstänkta. Ytterligare kopplingar till förfaranden i Tjeckien, Frankrike, Polen och Kroatien gjordes. De estniska myndigheterna gjorde husrannsakan i lokaler som hade identifierats i ett expertyttrande från den ungerska polisen, hittade och beslagtogs tusentals förfälskade tabletter och kunde gripa återdistributören. Även frysningen av bankkonton i Cypern blev möjlig tack vare Eurojusts bistånd i ärendet.

Efter det att en av de misstänkta häktats gick det straffrättsliga förfarandet i Ungern in i rättegångsfasen och Eurojustärendet avslutades.

3.1.5. Korruption

Brottsstatistik	2012	2013
Antal registrerade ärenden	30	52
Antal samordningsmöten	7	16
Antal gemensamma utredningsgrupper	3	3

Antalet ärenden ökade dramatiskt 2013 (med 73 procent), liksom antalet samordningsmöten (mer än fördubbling). Av det totala antalet gäller 23 endast detta brott medan 22 även innefattar utredning av penningtvätt. De främsta anmodande medlemsstaterna var Tjeckien, Storbritannien och Lettland, och Tyskland, Österrike, Spanien och Storbritannien var de mest anmodade staterna.

Korruption definierades inte som en av rådets prioriteringar varken för perioden 2011-2013 eller för perioden 2014-2017 men är fortfarande ett av de brottsshot som ingår i SOCTA. Korruptionsärenden är känsliga, och därför tas inget exempelärende upp.

Eurojust bidrog i februari till EU-kommissionens första rapport om insatserna mot korruption. Eurojusts

bidrag innefattade information om Eurojusts insatser i bekämpningen av korruption, dess arbete med korruptionsärenden, inklusive ärendebeskrivningar och deltagande från tredjeländer, samt med brottslighet som har samband med korruption och korruptionsärenden som registrerats med målet att inrätta en gemensam utredningsgrupp. Kommissionen offentliggjorde EU:s rapport om insatserna mot korruption den 3 februari 2014.

3.1.6. Databrott

Brottsstatistik	2012	2013
Antal registrerade ärenden	42	29
Antal samordningsmöten	5	10
Antal gemensamma utredningsgrupper	2	9

Antalet databrottsärenden minskade jämfört med 2012. Däremot ökade både antalet samordningsmöten och deltagandet i gemensamma utredningsgrupper. Hälften av ärendena gäller databrott som fristående brott och 11 ärenden är kopplade till bedrägeri. Åtta ärenden gäller bilder av sexuella övergrepp mot barn och åtta

gäller nätfiske. Nederländerna och Storbritannien var de främsta anmodande medlemsstaterna medan Storbritannien, Tyskland och Nederländerna var de mest anmodade.

Under policycykeln 2011-2013 var databrott en av rådets prioriteringar, med fokus på missbruk av Internet. Eurojust deltog aktivt i relaterade EMPACT-projekt och deltog i alla möten.

Rådets prioriteringar för 2014-2017 tar upp databrott genom tre delprioritetsområden (sexuella övergrepp mot barn, it-angrepp och kortbedrägerier). Vart och ett av dessa har sin egen expertgrupp och egna möten.

Eurojust kommer att kunna klassificera sina ärenden i specifika brottstyper inom den allmänna kategorin

databrott. Eurojust deltog i alla MASP-möten i juni och även i utarbetandet av operativa åtgärdsplaner för 2014. Databrott är ett brottsområde som utvecklas snabbt, vilket betyder att det är viktigt med en integrerad strategi för alla länder som deltar i kampen mot dem. Eurojust erbjuder en plattform för samarbete och rättslig samordning mellan utredare och åklagare i databrottsärenden. Om rättsliga hinder på grund av olika rättsliga ramar ska kunna undvikas är det avgörande att olika rättsliga myndigheter deltar på ett tidigt stadium i utredningar av databrott. Samordningen av utredningar och (elektronisk) insamling av bevisning är avgörande för en framgångsrik lagföring i sådana ärenden.

För information om Eurojusts deltagande i EC3, se avsnitt 3.3.2, "Samarbete med Europol och Olaf", nedan.

Exempel på ett ärende som rör databrott

En organiserad kriminell grupp överförde eller försökte på olaglig väg överföra pengar från konton som huvudsakligen tillhörde kunder i europeiska banker genom att utnyttja virusmittade datorer. Den organiserade kriminella gruppens verksamhet drabbade kunder i sex länder: Österrike, Finland, Storbritannien, Belgien, Norge och Nederländerna. På begäran av österrikiska myndigheter bistod Eurojust vid samordningen av utredningen i de berörda länderna.

Den organiserade kriminella gruppen begick nätfiskeangrepp mot olika nationella banker genom att sprida sabotageprogram via Internet och på så sätt angripa bankernas kunder. När kontoinnehavarna loggade in på sina konton genomfördes transaktioner av sabotageprogrammet. Genom offrets aktiva nätuppkoppling fick sabotageprogrammet åtkomst till kontot, gjorde en överföring i bakgrunden och skapade ett popupfönster som begärde att en TAN-kod skulle anges. Genom att skriva in TAN-koden godkände offret överföringen och pengarna överfördes till bulvaner för penningtvätt i olika delar av Europa, som omedelbart tog ut pengarna och överförde dem till tredjeländer.

Efter ett operativt möte vid Europol i september 2012 höll Eurojust ett första samordningsmöte i december 2012. Vid detta möte utbytte de deltagande länderna de senaste utredningsresultaten samt diskuterade framtida samarbete och verkställandet av befintliga MLA-framställningar. Deltagarna beslutade att inrätta en gemensam utredningsgrupp mellan de berörda länderna, Eurojust och Europol för att komma åt den kriminella organiserade gruppen. Den gemensamma utredningsgruppens mål var att samla in bevisning, dela relevant information, identifiera ansvariga och använda den insamlade bevisningen för lagföring och för beslag och förverkande av vinningen av brotten.

Ett andra samordningsmöte hölls i mars för att diskutera utkastet till JIT-avtal. I augusti hölls slutligen ett tredje samordningsmöte som varade i två dagar. Under detta möte utbytte de deltagande länderna information om hur utredningarna fortskred samt diskuterade fortsatt samarbete och detaljerna i JIT-avtalet, vilket även Nederländerna samtyckte till att ansluta sig till.

Eurojust bistod med utarbetandet av JIT-avtalet mellan sex länder. Den gemensamma utredningsgruppen finansierades med stöd från Eurojust. Eurojust erbjöd dessutom sin expertis för verkställandet av MLA-framställningar och samordningen av utredningen genom samordningsmöten. Genom samordning av utredningen kunde de olika nätfiskeangreppen kopplas, vissa av bulvanerna för penningtvätt spåras och ett antal misstänkta identifieras.

Exempel på ett ärende som rör databrott

Spanska myndigheters undersökningar av bedrägerier och förfalskning av andra betalningsmedel än kontanter, särskilt genom kloning av kreditkort genom att elektroniska avläsningsenheter placerades på bankers bankomater, avslöjade ett bulgariskt kriminellt nätverk som specialiserat sig på denna typ av bedrägerier och opererade från Spanien och Bulgarien. Den kriminella gruppens och deras kumpaners *tillvägagångssätt* var att skörda uppgifter från bankomater i Spanien och andra medlemsstater och skapa falska kredit- eller kontantkort. Dessa kort användes sedan för att ta ut stora belopp i kontanter från bankomater både i och utanför EU.

Efter en begäran om bistånd från de spanska myndigheterna stod Eurojust värd för ett samordningsmöte i april 2013 till vilket spanska och bulgariska myndigheter samt Europol inbjöds. För att underlätta samarbete och utbyte av bevisning mellan de deltagande parterna beslutade delegationerna att upprätta en gemensam utredningsgrupp mellan Bulgarien, Spanien, Eurojust och Europol. Eurojust tillhandahöll rättslig rådgivning samt finansiering och nödvändig logistisk utrustning genom sitt JIT-finansieringsprojekt. Europol stödde utredningen med operativ analys från ett tidigt stadium.

En gemensam aktionsdag i oktober 2013 i östra Spanien ledde till att sex personer greps och tre husrannsakingar genomfördes. Brottsbekämpande myndigheter beslagtogs 15 enheter för kopiering av PIN-koder, mer än 10 enheter för att registrera informationen på kredit- eller kontantkorts magnetremsor, flera bärbara datorer och dokument som visade placeringen av bankomater. Den gemensamma utredningsgruppen var fortfarande aktiv i slutet av 2013 och ytterligare resultat av samarbetet mellan gruppens medlemmar förväntas under 2014.

3.1.7. Penningtvätt

Ärendestatistiken visar en ökning inom detta brottsområde. Penningtvätt förefaller vara ett övergripande brott som är kopplat till de flesta av Eurojusts prioriterade brottsområden, bland annat bedrägeri, deltagande

i organiserade kriminella grupper, korruption och narkotikabrott. Det verkar också vara ett fristående brott i ett betydande antal ärenden (68). De huvudsakliga anmodande medlemsstaterna var Sverige, Italien och Polen medan de mest anmodade medlemsstaterna var Spanien, Italien och Tyskland.

Även om penningtvätt inte betraktas som ett prioriterat brott i sig enligt rådets prioriteringar för perioden 2011-2013 eller EU:s policycykel 2014-2017 tas detta brott uttryckligen upp som en övergripande fråga som behöver övervägas vid hantering av alla prioriterade brottsområden. Antalet ärenden hos Eurojust har fortsatt vara högt, liksom tidigare år.

Som en del av sin verksamhet inom bekämpning av penningtvätt har Eurojust även deltagit i mötet för arbetsgruppen för kapitalrörelser inom kontaktgruppen för sjöröveri längs Somalias kust, *Working Group on Financial Flows of the Contact Group on Piracy off the Coast of Somalia*. Under mötet diskuterades penningsspåret och rollen för finansiella underrättelseenheter i sjöröveriärenden.

Denna grupp inrättades 2009 enligt en FN-resolution för att underlätta diskussion och samordning av insatser mellan stater och organisationer för att bekämpa sjöröveri längs Somalias kust.

Brottsstatistik	2012	2013
Antal registrerade ärenden	144	193
Antal samordningsmöten	34	49
Antal gemensamma utredningsgrupper	8	13

Exempel på ett ärende som rör penningtvätt

I mars 2013 begärde det nederländska kontoret bistånd från Eurojust i ett ärende som gällde en lång utredning av penningtvätt av vinningen av brott, bland annat narkotikabrott. I mitten av 1990-talet gjorde de nederländska myndigheterna en framställning till myndigheterna i Andorra om ömsesidig rättslig hjälp rörande olaglig verksamhet från ett antal nederländska misstänkta. Sedan framställning gjordes hade utredningar bedrivits mot dessa personer

i Nederländerna och Andorra. År 2013 gjordes MLA-framställningar till de spanska myndigheterna i Alicante och Málaga med begäran om information om ägarna av vissa fastigheter i Spanien och flera misstänkta bostäder.

De huvudmisstänkta aktiviteter var kopplade till andra misstänkta och företag genom olika monetära transaktioner. Man trodde också att flera av de misstänkta hade investerat i fastighetsutvecklingsprojekt i Andorra.

Centrum för penningtvättsoperationen var ett byggföretag i Andorra som investerade i storskaliga byggprojekt och hade satt in 16 miljoner euro i bankkonton i Andorra.

Ett samordningsmöte hölls vid Eurojust i september 2013 för utbyte av information om en aktion som krävdes för snabbt verkställande av befintliga MLA-framställningar. Lagföring behövde inledas snabbt, eftersom brotten skulle preskriberas den 1 januari 2014.

Under samordningsmötet enades man om en gemensam aktionsdag med stöd från en samordningscentral vid Eurojust. Den gemensamma aktionsdagen ägde rum i november 2013.

De spanska och nederländska kontoren gav sitt stöd från samordningscentralen till de aktioner som rättsliga myndigheter och polis genomförde i Andorra, Spanien och Nederländerna. En utmärkt bas för samarbetet med myndigheterna i Andorra, ett tredjeland, hade upprättats under samordningsmötet. På själva dagen för den gemensamma aktionen fortsatte det positiva samarbetet mellan Andorra och Eurojust.

Under aktionsdagen greps tre misstänkta och flera husrannsakingar genomfördes. Ett antal lyxbilar och hus – bland annat en villa värderad till över 6 miljoner euro – samt 60 000 euro i kontanter beslagtogs och bankkonton frystes. De misstänkta skulle åtalas i Nederländerna.

3.1.8. Terrorism

Brottsstatistik	2012	2013
Antal registrerade ärenden	32	17
Antal samordningsmöten	3	3
Antal gemensamma utredningsgrupper	0	1

Terrorismärendena minskade men antalet samordningsmöten förblev stabilt. Eurojust stödde en gemensam utredningsgrupp som inrättades 2013. Dessa ärenden registreras ofta som fristående brott hos Eurojust (14 av 17). Spanien och Frankrike inledde tre ärenden var. Frankrike med fem ärenden och Tyskland, Spanien, Polen och Storbritannien med fyra ärenden vardera var de mest anmodade medlemsstaterna.

På rådsnivå behandlas terrorism separat från organiserad brottslighet och omfattas därför inte av policycykeln. Terrorism förblir en prioritering för Eurojust, baserat på samhällskonsekvenserna av terrorismärenden snarare än på antalet registrerade ärenden.

Ett taktiskt möte om PKK:s (Kurdistans arbetarparti) terrorism med titeln *Countering PKK terrorism*, hölls vid Eurojust den 31 januari. Ett liknande ämne hade tidigare diskuterats vid ett taktiskt möte vid Eurojust den 29 mars 2007. Eftersom många utredningar och lagföring i samband med PKK fortfarande pågick 2013 diskuterades det på mötet hur PKK-terrorism kan bekämpas mer effektivt, och deltagarna fick möjlighet att dela erfarenheter med andra praktiker.

Strategiska och taktiska möten om terrorism anordnades vid Eurojust den 19 och 20 juni. Det strategiska mötet hade titeln *Council Framework Decision 2008/919/JHA of 28 November 2008: added value and impact*, och gällde presentationen av TE-SAT 2013-rapporten, utgåva 16 av TCM och Eurojusts aktualiserade *CBRNE-handbok*. Eurojust stödde också kommissionens utvärderingsstudie av den rättsliga ram som är tillämplig på bekämpning av terrorism i medlemsstaterna, rådets rambeslut 2008/919/RIF. I detta sammanhang utarbetade Eurojust en rapport med inriktning på de avslutade rättsliga förfarandena under perioden 2010-2012 och de brott som avses i artikel 3 i rambeslutet: offentlig uppmaning att begå terroristbrott, rekrytering eller utbildning för terroristsyften samt grov stöld, utpressning och upprättande av förfälskade administrativa dokument i syfte att begå terroristbrott.

Det taktiska mötet den 20 juni, med titeln *(Aspiring) Foreign Fighters in Syria*, behandlade ämnet kombattanter som beger sig till Syrien och tar med sig sin stridserfarenhet tillbaka till Europa samt rättsliga myndigheters och åklagarmyndigheters erfarenheter i medlemsstaterna.

En rapport utarbetades på grundval av ett frågeformulär och resultaten från det taktiska mötet. Rapporten tar upp otillräckligheten av den rättsliga ramen i medlemsstaterna, den politiska responsen på fenomenet, användning av administrativa sanktioner och ett stärkt informationsutbyte inom ramen för utredningar och lagföring. Denna rapport skickades också till EU:s samordnare för kampen mot terrorism i november 2013.

Dessutom inbjöds Eurojust till rådets RIF-möte den 5 december 2013 där ämnet *Kampen mot terrorism: Utländska kombattanter och återvändande kombattanter ur ett terrorismbekämpningsperspektiv, särskilt med avseende på Syrien*, diskuterades.

Eurojust gjorde genomförbarhetsstudier i ljuset av sitt eventuella samarbete med två kontaktpunkter inom Europol's analysarbetsfil för terrorismbekämpning. Dessa studier lämnades till Europol i februari 2013. Europol samlar in svaren från medlemsstaterna. Vissa svar fanns ännu inte tillgängliga vid årets slut. Eurojust tog under året fram tre nummer av TCM och bidrog till den redigerade volymen av Centre for the Law of External Relations serie av arbetsdokument. Sedan juli 2009 har Eurojust varit observatör hos arbetsgruppen mot penningtvätt (FATF), och Eurojust deltog i gruppens plenarmöten i juni och oktober.

Eurojusts **CBRNE-handbok** erbjuder EU-praktiker specialiserat flersektoriellt rättsligt stöd för utredningar och lagföring som rör gränsöverskridande brottslighet som involverar kemiska, biologiska, radiologiska, nukleära och explosiva ämnen (CBRNE). Handboken ger en översikt över den grundläggande europeiska och internationella förvaltningsrättsliga och straffrättsliga lagstiftning som är tillämplig på CBRNE-ämnena, inklusive avfall. Eurojusts CBRNE-handbok aktualiseras årligen och delas med relevanta externa aktörer.

TCM (**Terrorism Convictions Monitor**) är en intern rapport som bygger på information från öppna källor och innehåller data som tillhandahålls av nationella myndigheter genom tillämpning av rådets beslut 2005/671/RIF. Den ger en översikt över terrorismrelaterade domar och frikännanden i hela EU samt analytisk och statistisk information. Den första utgåvan av detta offentliga dokument som ges ut kvartalsvis publicerades 2008.

Arbetsgruppen **mot penningtvätt (FATF)** är ett offentligt ledningsorgan som inrättades 1989. Dess syfte är att fastställa standarder och främja en effektiv tillämpning av rättsliga åtgärder, tillsynsåtgärder och operativa åtgärder för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. FATF har tagit fram *40+9-rekommendationerna*, som är erkända som de internationella standarderna, och främjar antagande och tillämpning av dem globalt.

3.1.9. (Mobila) organiserade kriminella grupper

Brottsstatistik	2012	2013
Antal registrerade ärenden	231	257
Antal samordningsmöten	43	66
Antal gemensamma utredningsgrupper	5	8

Liksom penningtvätt är mobila organiserade kriminella grupper en övergripande kategori som förefaller ha ett nära samband med andra av Eurojusts prioriterade brottsområden, särskilt narkotikahandel, penningtvätt och bedrägeri. Antalet ärenden har ökat och antalet samförstånds möten nästan fördubblats. De främsta anmodande medlemsstaterna var Frankrike, Rumänien och Italien. Spanien och Nederländerna var de mest anmodade staterna.

Mobila organiserade kriminella grupper var en av rådets prioriteringar för 2011-2013, och Eurojust har därför bidragit aktivt till det relaterade EMPACT-projektet. Särskilt de strategiska målen för perioden 2011-2013 återspeglade vikten av att främja såväl lagföring av mobila organiserade kriminella grupper som ekobrottsutredningar för att beslagta och förverka vinningen av gruppernas brott. Eurojust deltog i ett EMPACT-möte om mobila organiserade kriminella grupper i juni, vid vilket en företrädare för Eurojust gav en presentation om rättsligt samarbete vid utredning om och lagföring av mobila organiserade kriminella grupper. I denna presentation togs vanliga utmaningar i samband med mobila organiserade kriminella grupper upp, tillsammans med exempel på rättsligt samarbete gällande dessa grupper. Presentationen innehöll även en översikt över Eurojusts arbete inom området mobila organiserade kriminella grupper och användningen av gemensamma utredningsgrupper.

Exempel på ett ärende som rör organiserade kriminella grupper

En av de största och längsta gemensamma utredningarna i Östersjöregionen (april 2009 till april 2012) slutfördes framgångsrikt med upplösningen av en organiserad kriminell grupp som hade specialiserat sig på stöld av lyxbilar. Gruppen hade sitt ursprung i och opererade från Litauen. Den stal 99 lyxbilar, varav 56 i Estland och 43 i Lettland. Eurojust och Europol fungerade som förmedlare av kontakter under utredningen.

En gemensam utredningsgrupp inrättades vid Eurojust inom ramen för JIT-finansieringsprojektet med estniska, lettiska och litauiska myndigheter. Förutom finansiering tillhandahöll Eurojust stöd med rättslig samordning inom ramen för den gemensamma utredningsgruppen.

I oktober 2013 utvärderades den gemensamma utredningsgruppens resultat, resultaten av den rättsliga processen och de erfarenheter som vunnits av de tre nationella myndigheterna under ett samordningsmöte som anordnades vid Eurojust. Ledaren för den estniska gemensamma utredningsgruppen beskrev operationen som en enorm framgång som hade gett värdefulla erfarenheter och där lösningar hade uppnåtts inom internationellt samarbete. Det rättsliga utfallet av åtalet var 11 domstolsbeslut och 25 fällande domar. Dessutom beviljades ersättning till brottsoffren på ca 550 000 euro. Slutligen satte en polisinsats stopp för den kriminella verksamheten för fyra relaterade organiserade kriminella grupper som bestod av litauiska tjuvar som var verksamma i Estland och Lettland.

Exempel på ett ärende som rör organiserade kriminella grupper

I april inledde Litauen ett ärende inriktat på en organiserad kriminell grupp som var inblandad i internationella fordonsstöld. Gruppen opererade från Litauen och misstänktes stjäla lyxbilar och lastbilar i Sverige, Tyskland, Belgien och Frankrike och leverera dem till Litauen. Eurojust gav sitt stöd i ärendet genom att stå värd för både ett nivå II-möte och ett samordningsmöte. Europol presenterade analysdata som användes under samordningsmötet för planering av ytterligare åtgärder. Analysdata inkluderade bland annat analyser av hur ärendet inleddes, det kriminella nätverkets struktur och hur stölderna var organiserade. Samordningsmötet ledde till en överenskommelse mellan deltagande länder om att Frankrike skulle ta över det rättsliga förfarandet så snart en europeisk arresteringsorder hade utfärdats. Litauen åtog sig att verkställa framställningarna från Frankrike och Sverige om ömsesidig rättslig hjälp och att samla in så mycket bevisning som möjligt.

Eurojust bidrog till andra initiativ inom ramen för detta EMPACT-projekt. Eurojust deltog i en konferens om metallstöld som anordnades i april inom ramen för EMPACT-projektet. Eurojust bidrog även till ett seminarium i oktober 2013 om ekobrottsutredningar som rör mobila organiserade kriminella grupper.

Mobila organiserade kriminella grupper identifierades som en prioritering även för perioden 2014-2017, men denna gång med en striktare inriktning på organiserad egendomsbrottslighet. Vid MASP-mötet i juni enades man om nya strategiska mål för 2014-2017, vilket återspeglar behovet av deltagande från Eurojust för att stödja utvecklingen från polisunderrättelse till formell lagföring.

Seminarium om gränsöverskridande punktskattebedrägerier: framväxande hot i EU

Den 14 och 15 november stod Eurojust och det litauiska ordförandeskapet gemensamt värdar för ett strategiskt seminarium med titeln *Gränsöverskridande punktskattebedrägerier: framväxande hot i EU*. Tjänstemän från medlemsstaternas skatte- och tullmyndigheters utredningsavdelningar och operativa avdelningar samt åklagare, domare och företrädare för EU-institutionerna och -byråerna utbytte synpunkter på problemets omfattning samt potentiella lösningar och bästa praxis. Seminariedeltagarna diskuterade komplexa ärenden som rörde bedrägerier med cigaretter, alkohol och bränslen och visade att denna typ av brottslighet leder till att miljoner euro i skatteintäkter går förlorade för varje medlemsstat på tobaksprodukter, alkoholdrycker och bränslen.

Deltagarna diskuterade punktskattebedrägerierna, som är komplexa och ständigt utvecklas och som bygger på att organiserade kriminella grupper utnyttjar skillnader mellan och svagheter i EU-lagstiftning och nationell lagstiftning om skatter, tullar och återföring av tillgångar. I frånvaro av ytterligare harmonisering av lagstiftningen identifierade deltagarna ett antal exempel på bästa praxis som skulle kunna underlätta samarbetet mellan myndigheterna i medlemsstaterna, bland annat användning av särskilda kontaktpunkter hos Europol för att matcha och analysera underrättelser, bistånd från Olaf med att sätta upp gemensamma tulloperationer och utbyte av information genom samordningsmöten och gemensamma arbetsgrupper som inrättas med stöd från Eurojust.

En tvärdisciplinär strategi med förstärkt samarbete mellan såväl EU:s institutioner och byråer som mellan skatte-, tull-, polis- och rättsliga myndigheter i medlemsstaterna behövs för att tackla gränsöverskridande punktskattebedrägerier på ett effektivt sätt. Eftersom punktskattebedrägerier har identifierats som en av EU:s prioriteringar för bekämpning av grov och organiserad brottslighet i EU:s policycykel 2014-2017 kommer detta seminarium förhoppningsvis fungera som bas för vidare åtgärder inom detta område. Slutsatserna från det strategiska seminariet kommer att överlämnas till rådets arbetsgrupper och ett nummer av *Eurojust News* om MTIC-bedrägeri kommer att publiceras i början av 2014.

3.2. Hjälp från Eurojust som rör andra områden av brottslig verksamhet

3.2.1. Brotts som påverkar EU:s ekonomiska intressen (PIF-brott)

Brottsstatistik	2012	2013
Antal registrerade ärenden	27	31
Antal samordningsmöten	5	8
Antal gemensamma utredningsgrupper	1	1

Antalet ärenden höll sig stabilt 2013 i förhållande till föregående år. Såsom beskrivs grupperar PIF-brott tre brottstyper som endast sällan förekommer som fristående brott. Deras huvudsakliga kopplingar är till bedrägeri, organiserad brottslighet och förfalskning av administrativa dokument. Malta och Kroatien var de medlemsstater som inledde flest ärenden (fyra ärenden vardera) medan Italien och Belgien mottog flest anmodanden (fem ärenden vardera).

PIF-brott är en ny prioriterad brottstyp för Eurojust. Ärenden som rapporteras internt vid Eurojust som PIF-brott har dock hanterats av Eurojust tidigare.

I maj höll Eurojust en presentation om skyddet av euron och andra valutor vid *Euro North East IV-mötet för europeiska experter på penningförfalskning* i Riga i Lettland. Presentationen var inriktad på förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om straffrättsligt skydd av euron och andra valutor mot penningförfalskning och om ersättning av rådets rambeslut 2000/383/RIF.

Eurojust deltog också i Perikles-seminariet, som hölls vid UCAMP (Central Means of Payment Anti-Fraud Office) i Rabat i Marocko i september. Deltagarna diskuterade *en gemenskapsstrategi för att skydda euron i Medelhavsområdet* och betonade vikten av att utbyta erfarenheter och kunskap mellan medlemsstaterna, Medelhavsländerna och de afrikanska länderna samt att identifiera faktorer som inverkar negativt på eller förhindrar effektivt rättsligt och polisiärt samarbete inom gränsöverskridande utredningar.

Ett exempel på ett ärende som rör brott som påverkar EU:s ekonomiska intressen (PIF-brott)

I februari 2010 beslagtogs de franska myndigheterna sju ton pirattillverkade cigaretter i lagerlokaler hos ett företag i Normandie. Analys av ett prov av cigaretterna visade att de föreföll ha likheter med cigaretter som beslagtogs i Ungern, Polen och Ukraina 2009 och 2010. Som en följd av den franska utredningen kunde namnen på de företag som var inblandade i pirattillverkningen av cigaretter avslöjas, och det fastställdes att det fanns en möjlig koppling till Storbritannien och Tyskland. Efter att vissa misstänkta hade gripits visade det sig att det fanns en ukrainsk organiserad kriminell grupp som opererade i flera av grannmedlemsstaterna. En fiktiv handelsväg identifierades som hade upprättats för att dölja den organiserade smuglingen och importen av pirattillverkade cigaretter mellan Ukraina och Storbritannien. Det visade sig att enskilda personer och företag i Tjeckien, Tyskland, Ungern, Italien och Slovakien hade kopplingar till smuglingen.

Eurojust anmodades stödja samordningen av utredningarna i de berörda medlemsstaterna och verkställandet av flera MLA-framställningar. Ett första samordningsmöte ägde rum i maj 2011, där verkställandet av tidigare utfärdade MLA-framställningar och framtida steg i samarbetet diskuterades. Efter att den huvudmisstänkte hade gripits sattes en samordningscentral upp som leddes av det franska nationella kontoret. Under den gemensamma aktionsdagen greps ytterligare sex misstänkta och flera husrannsakingar i bostäder och på företag gjordes i Tyskland, Italien, Tjeckien och Slovakien. I november 2011 anordnades ett andra samordningsmöte för att bedöma status för verkställandet av MLA-framställningarna. Vid det tredje samordningsmötet, som ägde rum i juni 2012, diskuterades de återstående samarbetsbehoven.

Följande dag höll de franska myndigheterna ett bilateralt möte med Ukraina, där Ukraina försäkrade att det fanns möjlighet till en frysning före rättegången av den huvudmisstänktes tillgångar.

Genom att behandla data i sitt gemensamma diariesystem fastställde Eurojust ett samband med ett annat franskt ärende som de nationella myndigheterna ännu inte var medvetna om. Europol erbjöd också operativt stöd i det ärendet. Den framgångsrika samordningen av utredningen ledde till att 11 misstänkta kunde fällas i augusti 2013. Ledaren för gruppen dömdes till 10 års fängelse. Dessutom frystes och beslagstogs ett betydande antal tillgångar i Frankrike, Tjeckien och Ukraina, och domstolen beslutade att fem av de misstänkta skulle betala tullrättsliga böter på nästan två miljoner euro. Den huvudmisstänkte överklagade den dom som fastställdes av domstolen i Rennes. Målet pågick fortfarande 2013.

3.2.2. Miljöbrott

Brottsstatistik	2012	2013
Antal registrerade ärenden	3	8
Antal samordningsmöten	-	-
Antal gemensamma utredningsgrupper	-	-

Miljöbrott tas endast upp i blygsam omfattning i Eurojusts arbete. Antalet ärenden ökade visserligen väsentligt jämfört med 2012 men är fortfarande lågt. Ärenden som rör miljöbrott och olaglig handel med utrotningshotade djurarter ansågs tillhöra denna brotts-typ eftersom de är av liknande karaktär. Ärendena registrerades av Bulgarien, Ungern, Nederländerna, Portugal, Sverige och Slovenien.

Hotbilsbedömningen avseende den grova och organiserade brottsligheten (SOCTA) för 2013 identifierade miljöbrott som ett framväxande hot i EU. Miljöbrott har ofta en gränsöverskridande dimension och kan vara grova och organiserade, men trots deras ökande betydelse i Europeiska unionen visar statistiken att dessa

ärenden sällan leder till åtal eller fällande domar i medlemsstaterna.

Eurojust inledde ett strategiskt projekt om miljöbrott våren 2013. Inom ramen för det strategiska projektet kommer status för det rättsliga samarbetet inom området miljöbrott att bedömas, liksom behovet av praktiker inom området. Dessutom kommer hinder för att lagföra miljöbrott samt bästa praxis och lösningar för att förbättra en effektiv användning av befintliga rättsakter att identifieras.

Som en del av det strategiska projektet skickades ett frågeformulär om hinder för lagföring av miljöbrott, särskilt olaglig handel med avfall och utrotningshotade arter, till medlemsstaterna, Förenta staterna och Norge. Baserat på 27 svar gjordes en noggrann analys av utvecklingen i hela Europa.

Exempel på ett ärende som rör miljöbrott

En organiserad kriminell grupp som opererade i Sverige, Storbritannien och Finland misstänktes ha handlat olagligt med fågelägg i stor skala. Över 200 ägg från vilda fåglar hittades hemma hos en av de personer som åtalades. I Storbritannien åtalades en person för flera brott: köp av ägg, försäljning och erbjudande av ägg till försäljning samt innehav av ägg i strid med den brittiska nationella lagstiftningen som berör vilda djur och växter. Personen erkände och dömdes till 220 timmars samhällstjänst för olaglig handel med ägg från vilda och sällsynta fåglar.

I Sverige väcktes åtal för brott mot jaktlagen, mottagande av vinning från brott och brott mot skyddet av hotade arter. Den brottsliga verksamheten tros ha ägt rum mellan 2003 och 2010. Många av de ägg som olagligt samlades in och handlades med är skyddade enligt den EU-lagstiftning som införlivar konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter (Cites-konventionen) i EU-lagstiftningen (rådets förordning 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem).

Eurojust fyllde en viktig funktion i ärendet, både genom att bistå med att inrätta och delta i en gemensam utredningsgrupp mellan Finland och Sverige och genom att tillhandahålla nödvändig finansiering. Utöver sin samordnande roll med att underlätta förmedling av känslig information gav Eurojusts finansiering av den gemensamma utredningsgruppen ett klart mervärde genom att en extern expert – en ornitolog – kunde knytas till utredningen.

För en bättre samordning av lagföringen av miljöbrott i EU:

Eurojusts roll

Ett strategiskt Eurojustmöte med titeln *Towards an enhanced coordination of environmental crime prosecutions across the EU: The role of Eurojust* anordnades gemensamt med ENPE (det europeiska nätverket för miljöåklagare, European Network of Prosecutors for the Environment) vid Eurojust den 27 och 28 november 2013. Eurojusts potentiella mervärde noterades inom följande områden: stöd med och samordning av MLA-framställningar, insamling och spridning av bästa praxis, åtgärder för att öka medvetenheten om miljöbrott och främjande av samarbete med tredjeländer. Samordning av utredningar och lagföring bör göras mer regelbundet genom att Eurojust blir delaktigt på ett tidigt stadium.

Det strategiska mötet följde upp Eurojusts frågeformulär till praktiker genom att ta upp problem på nationell nivå i samband med utredning och lagföring av miljöbrott, olaglig handel med avfall och handel med utrotningshotade arter. En rapport som *bland annat* innehåller en sammanfattning av slutsatserna från det strategiska mötet kommer att överlämnas till rådets sekretariat i början av 2014 och ett nummer av *Eurojust News* om ämnet publicerades i december och finns på Eurojusts webbplats.

Baserat på de problem som identifierats och de erfarenheter som vunnits kommer det strategiska projektet att fortsätta under 2014 med en översyn av möjliga rekommendationer till relevanta intressenter.

3.2.3. Sjöroveri

Sedan 2009 har Eurojust stått värd för regelbundna samordningsmöten om fenomenet sjöroveri och dess konsekvenser för drabbade medlemsstater. Som stöd för dessa samordningsmöten, som ger en plattform för praktiker som deltar i pågående utredningar och

lagföring, avslutades projektet för att utveckla en *rättslig övervakning av sjöroveri, Maritime Piracy Judicial Monitor (MPJM)*, som inleddes av Eurojust 2012, i och med publiceringen i september 2013 av den första utgåvan av denna MPJM. MPJM inrättades för att främja utbyte av information mellan åklagare som hanterar sjöroveriärenden.

MPJM består till stor del av information som begärts in från och tillhandahållits av nationella myndigheter via de nationella kontoren och är uppdelad i sex kapitel. De tre huvudkapitlen innehåller den rättsliga ramen avseende sjöroveri, vunna erfarenheter och en analys av rättsliga beslut.

MPJM presenterades för deltagarna i samordningsmötet om det operativa ärendet rörande sjöroveri som ägde rum den 12 september. Publikationen kommer att uppdateras var 18:e månad.

3.2.4. Eurojusts kontaktpunkt för skydd av barn

Som en följd av ett informellt möte mellan RIF-ministrarna 2007, under vilket skydd av barn var ett av de viktigaste diskussionsämnena, utsåg Eurojust en nationell medlem som skulle vara Eurojusts kontaktpunkt för skydd av barn när det gäller frågor som saknade barn, sexuella övergrepp mot barn, handel med barn och barnmisshandel.

Kontaktpunkten för skydd av barn samarbetar med EFC (European Financial Coalition against commercial exploitation of children online) och den globala alliansen mot sexuellt utnyttjande av barn på internet (Global Alliance to Fight Child Sexual Abuse Online) och har nära kontakter med de nationella myndigheterna i Förenta staterna genom arbetsgruppen för samarbete om skydd av barn mellan EU och Förenta staterna.

I Eurojusts arbete var de vanligast förekommande typerna av brott som drabbade barn sexuella övergrepp, människohandel och bilder av sexuella övergrepp mot barn. År 2013 behandlade Eurojust 40 ärenden som gällde brott mot barn, bland annat två ärenden som registrerades av Norge. Sedan 2004 har Eurojust registrerat 235 ärenden med barn som brottsoffer. Dessutom deltog Eurojust i en gemensam utredningsgrupp inom området brott mot barn och höll tre samordningsmöten.

I rådets slutsatser om fastställande av EU:s prioriteringar för bekämpning av grov och organiserad brottslighet mellan 2014 och 2017 var en av de prioriteringar som identifierades behovet att bekämpa databrott som skadar sina offer allvarligt, såsom sexuellt utnyttjande av barn på Internet. I detta sammanhang inleddes en studie 2013 om tillämpning av utvalda bestämmelser

i Europarådets konvention om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp (CETS nr 201). Studien anknyter till Europarådets övervakningsarbete och kommer helt rätt i tiden med tanke på att tidsfristen för införlivande av den primära EU-rättsakten inom detta område, direktiv 2011/92 om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn,

sexuell exploatering av barn och barnpornografi, är den 18 december 2013. Studien är inriktad på användningen av hemliga operationer, de processuella skydd som finns att tillgå för offer samt de straff som tillämpas i varje medlemsstat för brott som rör framställning och spridning på Internet av bilder av sexuella övergrepp mot barn.

3.3. Eurojusts relationer

3.3.1. Relationer med tredjeländer och organisationer utanför Europeiska unionen

Samarbetsavtal År 2013 ingick Eurojust ett samarbetsavtal med Furstendömet Liechtenstein som trädde i kraft den 19 november. I december överlämnade Eurojust ett utkast till samarbetsavtal mellan Republiken Moldavien och Eurojust till rådet för godkännande.

Sambandsåklagare vid Eurojust Närvaron av sambandsåklagare vid Eurojust snabbar på och underlättar rättsligt samarbete mellan de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna och tredjeländer, antingen genom att sambandsåklagarna kan hjälpa till att förmedla direktkontakt eller genom att de fungerar som en förbindelselänk mellan nationella myndigheter. Eurojust hade tre sambandsåklagare som var utstationerade från tredjeländer (Kroatien, Norge och Förenta staterna). Före Kroatiens anslutning registrerade sambandsåklagaren för Kroatien fyra ärenden hos Eurojust. Sambandsåklagaren för Norge registrerade 51 ärenden, som huvudsakligen rörde narkotikabrott samt brott mot liv, hälsa och personlig frihet.

Ärenden där tredjeländer deltog i arbetet Eurojust tillhandahöll bistånd vid 249 tillfällen när tredjeländer var involverade. De vanligaste brottstyperna i dessa ärenden var svindleri och bedrägeri, penningtvätt och andra relaterade brott, narkotikabrott och ärenden som rörde organiserade kriminella grupper. De tredjeländer som oftast deltog var Schweiz (48 tillfällen), Norge (33), Förenta staterna (23) och Kroatien (21) följda av Serbien (15) och Turkiet (12). Tredjeländer var representerade vid 47 samordningsmöten. De tredjeländer som oftast deltog i samordningsmöten var Schweiz (15) följt av Norge (12), Förenta staterna (9) och Kroatien (6).

Medlemsstaternas behöriga myndigheter begärde ofta bistånd från Eurojust i samband med verkställandet av MLA-framställningar och att hitta kontaktuppgifter till behöriga myndigheter i tredjeländer. Språkbarriärer och tidskrävande verkställande av MLA-framställningar i tredjeländer skapade svårigheter med det rättsliga samarbetet.

Kontaktpunkter för Eurojust i tredjeländerna Georgien och Taiwan tillkom i Eurojusts nätverk av kontaktpunkter i tredjeländer. Eurojust fortsatte även stödja pågående insatser i västra Balkan, särskilt kommissionens projekt *för att bekämpa organiserad brottslighet och korruption genom att stärka åklagarnätverket*. Det bistånd som erbjöds av Eurojusts kontaktpunkter i tredjeländer visade sig vara användbart och effektivt. Detta gällde särskilt kontaktpunkterna i västra Balkan.

I december höll Eurojust flera presentationer vid en workshop som anordnades av det slovenska inrikesministeriet om användning av gemensamma utredningsgrupper för att bekämpa människohandel i västra Balkan på lokal nivå. Presentationerna redovisade den internationella och nationella rättsliga grunden för att använda gemensamma utredningsgrupper, Eurojusts roll vid upprättandet av gemensamma utredningsgrupper samt Eurojusts erfarenheter av ärenden som rör människohandel där en gemensam utredningsgrupp inrättats.

Samförståndsavtalet med IberRed har underlättat samarbetet med latinamerikanska länder. Eurojusts spanska och portugisiska kontor spelade en aktiv roll som kanaler för Eurojusts arbete. När medlemsstater har posterat tjänstemän i tredjeländer har Eurojust sett dem som en resurs att utnyttja för att få arbete med ärenden att gå framåt.

Eurojust deltog i RIF-ministtermötet den 7 och 8 oktober om samarbete med länderna i det östliga partnerskapet, dvs. Armenien, Azerbajdzjan, Vitryssland, Georgien, Republiken Moldavien och Ukraina, och presenterade de rättsliga problemen inom området rättsligt samarbete, praktiska svårigheter och bästa praxis på grundval av Eurojusts arbete.

Eurojust har även stått värd för ett studiebesök av straffrättsjurister från Moldavien som anordnades av UNODC i oktober. Studiebesöket var förknippat med projektet om det straffrättsliga svaret på människohandel som UNODC genomför i Moldavien. Huvudfokus för besöket i Nederländerna var EU:s straffrättsliga institutioners perspektiv på databrott, proaktiva utredningar och gemensamma utredningsgrupper för bekämpning av människohandel.

3.3.2. Samarbete med Europol och Olaf

Europol

I linje med avtalet från 2009 mellan Eurojust och Europol om att stärka samarbetet och informationsutbytet gjordes ytterligare ansträngningar att förbättra det strategiska och operativa samarbetet. Europol är en viktig partner, vilket återspeglas i Lissabonfördragets hänvisning till att Eurojusts samordnande roll bygger på "information som lämnas av myndigheterna i medlemsstaterna och av Europol" och vilket Eurojusts arbete vittnar om. En gemensam årsrapport om samarbetet mellan Eurojust och Europol lämnas till rådet och kommissionen. Rapporten för 2012 överlämnades i april 2013.

Operativt samarbete Eurojusts arbete stärktes genom deltagande från Europol i 53 ärenden och 75 samordningsmöten under 2013. Fördelen med ett tidigt informationsutbyte framgår klart av samarbetet med Europol inom Eurojusts ärenden.

Eurojust bidrog till SOCTA- och TE-SAT-rapporterna. Dessutom anordnade Eurojust i juli ett möte mellan projektledare och verksamhetschefer vid Europolns kontaktpunkter och Eurojustföreträdare vid kontaktpunkterna för att dela erfarenheter och diskutera samarbetet i praktiken. Eurojust undertecknade tre nya associationsavtal med kontaktpunkter inom analysarbetsfilen för grov och organiserad brottslighet samt om terrorismbekämpning, utöver de 17 associationer som redan etablerats.

Europeiska it-brottscentrumet (EC3) Den 1 januari 2013 inleddes EC3:s operativa verksamhet, och Eurojust gav i enlighet med kommissionens meddelande av den 28 mars 2012, *Brottsbekämpning i vår digitala tidsålder: inrättande av ett Europeiskt centrum mot it-brottslighet*, sitt stöd för EC3:s arbete genom att utse en nationell medlem till programstyrelsen och tillfälligt placera av en Eurojustmedarbetare vid EC3 för att underlätta ett omedelbart utbyte av information och erbjuda stöd från Eurojust med utredningar där rättslig uppföljning krävs.

Strategiskt samarbete Regelbundna möten på medarbetar- och chefsnivå hölls för att stärka samarbetet mellan organisationerna. Dessutom involverade båda organisationerna varandra i sina evenemang, bland annat Eurojusts strategiska seminarier och möten för cheferna för Europolns nationella enheter. De framgångsrika programmen med personalutbyte fortsatte. Dessa innebär att Europolpersonal tas emot vid Eurojust och omvänt, vilket ökar medvetenheten om båda organisationernas tjänster och funktion.

Exempel på ärenden som rör databrott

I ett ärende som rörde stöld av kreditkortsuppgifter eller "skimning" undertecknades ett JIT-avtal i april 2013 och Eurojust tillhandahöll finansiering. Ett operativt möte vid Eurojust anordnades och följdes dagen därpå av ett samordningsmöte vid Eurojust. Första dagen av det operativa mötet vid Europol anordnades för att förmedla och utbyta information. Den andra dagen var avsatt för samordning vid Eurojust av operativa mål, utredningar och lagföring. Eurojust arbetade med Europolns terminal för kontaktpunkter. Detta ärende är ett exempel på bästa praxis, där samarbetet mellan de båda organisationerna var utmärkt och ett ömsesidigt förtroende upprättades.

Ett annat ärende gällde en av de största kända it-angreppen hittills. Angreppet riktades mot en tjänst för att förhindra spamning och ett internetsäkerhetsföretag. Angreppets skala ledde till att internetuppkopplingen bröts för miljontals användare över hela världen. Tack vare Eurojusts samordning av insatserna och även tack vare ett snabbt och effektivt samarbete med sambandsbyrån hos Europol kunde en misstänkt snabbt gripas och en husrannsakan göras.

OLAF

För att stärka kampen mot bedrägeri, korruption och andra brott som påverkar Europeiska unionens ekonomiska intressen framförhandlades en praktisk överenskommelse om samsamarbetsarrangemang mellan Eurojust och Olaf.

Operativt samarbete Eurojust och Olaf samarbetade med fyra ärenden 2013. Två var pågående ärenden från tidigare år, och utöver dessa registrerade Eurojust två nya ärenden 2013 som innefattade samarbete med Olaf. Olaf deltog i ett samordningsmöte. Eurojusts arbete visar att gemensam närvaro av Eurojust och Olaf vid samordningsmöten gjorde det lättare att hitta kopplingar till ärenden i andra medlemsstater och få ökad insikt i komplexa gränsöverskridande PIF-brott. PIF-brott som föreföll röra en medlemsstat (artikel 3.3 i Eurojustbeslutet) visade sig ofta – efter en grundligare

granskning – vara PIF-brott som rörde flera medlemsstater (artikel 3.1 i Eurojustbeslutet). Detta innebär att många fler medlemsstater var berörda än man från början trodde.

Eurojusts och/eller Olafs deltagande i ett PIF-ärende måste bedömas från fall till fall och kräver noggrant övervägande av ett antal faktorer. Det gäller bland annat mervärdet av deras deltagande i arbetet med det aktuella ärendet och eventuella konsekvenser för den pågående utredningen. God kommunikation mellan Eurojust, Olaf och de nationella myndigheterna krävs

för att förklara och förstå att Eurojust eller Olaf inte deltar i arbetet med ärenden där deras medverkan till en början kan förefalla given.

Strategiskt samarbete Sambandsgruppens regelbundna möten fortsatte under 2013, med inriktning på hur man skulle kunna generera fler gemensamma ärenden och ett närmare samarbete. Eurojust anordnade en första utbildningssession för Olaf-utredare i december. Fortsatta insatser planeras för att ta fram riktlinjer och kriterier för samarbete, bland annat utbyte av sammanfattningar av ärenden.

3.4. Utmaningar och bästa praxis i Eurojusts arbete

Allmänna frågor Eurojusts arbete är mångfacetterat, vilket gör det svårt att hitta ens några få viktiga gemensamma nämnare. De flesta ärenden gäller anmodanden om rättsligt bistånd från åklagarmyndigheter och rättsliga myndigheter i EU, vilka oftast regleras av Europarådets konvention från 1959 om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål och Europarådets konvention från 2000 om ömsesidig rättslig hjälp mellan medlemsstaterna i brottmål (MLA-konventionerna). Andra viktiga arbetsuppgifter gäller verkställandet av europeiska arresteringsorder genom de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna. Arbete och frågor som rör specifika brottstyper, samordningsmöten och samordningscentraler samt gemensamma utredningsgrupper beskrivs på annan plats. Därför behandlar detta avsnitt allmänna frågor i samband med ömsesidig rättslig hjälp och europeiska arresteringsorder. Med denna övergripande strategi kan ett antal ärenden åskådliggöra svårigheter när det gäller att upprätta en fungerande och effektiv kommunikation mellan berörda nationella myndigheter. Denna aspekt är och har alltid varit avgörande för Eurojust, och Eurojusts insats har stor betydelse. Missförstånd och okunnighet om andra rättssystem med deras bestämmelser och strukturer leder till svårigheter som Eurojust bidrar till att lösa. Ömsesidig rättslig hjälp och europeiska arresteringsorder är ännu inte en del av vardagen för de flesta domare och åklagare i Europa.

Eurojust kan bistå med alla aspekter av ömsesidig rättslig hjälp. De nationella kontoren förstår detaljerna i sina nationella system och har omfattande nätverk i sina hemländer som de kan utnyttja. De kan ge råd om att utarbeta MLA-framställningar, förklara hur MLA-konventionen ska tolkas i ljuset av nationella bestämmelser och bistå med att snabba på specifika MLA-framställningar. Vikten av att veta att en framställning har behandlats och att få en tidsfrist för dess

verkställande bör inte underskattas. Eurojust har visat sig vara en viktig kanal vid direktkontakt mellan nationella rättsliga myndigheter – där det allmänna förfarandet i MLA-ärenden inte fungerade. Vid sina insatser har Europol insisterat på vikten av god kommunikation. Eurojusts stöd vid preliminärt och proaktivt samråd mellan anmodande och anmodade rättsliga myndigheter löser rättsliga och praktiska problem snabbare och effektivare. Även uppföljningen av verkställandet av en MLA-framställning kan vara avgörande för ett framgångsrikt samarbete.

Eurojust bistår också nationella myndigheter med att lösa svårigheter som beror på bristande harmonisering av nationella bestämmelser, exempelvis rörande elektronisk övervakning och särskilda utredningsåtgärder. De processuella reglerna skiljer sig fortfarande i Europa, vilket innebär att det kan variera kraftigt vilka åtgärder som är tillåtna. Vid insamling av bevisning från ett annat rättssystem bör bevisningen senare valideras inför domstolarna i den anmodande medlemsstaten.

När det gäller artikel 7.3 i Eurojustbeslutet hade Eurojusts kollegium möjlighet att i ett visst ärende tolka orden "återkommande vägran eller återkommande svårigheter när det gäller verkställandet av anmodanden om, och beslut om, rättsligt samarbete". Kollegiet fann att den specifika situationen i ärendet inte täcktes av denna ordalydelse. Eurojusts erfarenhet visar därmed att det finns svårigheter med att fastställa huruvida "återkommande vägran eller återkommande svårigheter" avser (i) en anmodan, (ii) mer än en anmodan eller (iii) huruvida denna bedömning bör göras från fall till fall, oavsett antalet anmodanden. Därför kommer Eurojust att föreslå att denna ordalydelse definieras i nästa förslag till Eurojustförfordning.

Europeiska arresteringsorder År 2013 registrerades 217 ärenden rörande verkställande av europeiska arresteringsorder hos Eurojust. Det polska nationella kontoret inkom med flest anmodanden om hjälp med verkställandet av europeiska arresteringsorder, följt av Österrike, Belgien och Bulgariens nationella kontor. Det italienska nationella kontoret fick det största antalet anmodanden om att verkställa europeiska arresteringsorder, följt av det spanska och det brittiska kontoret.

Eurojust bistår medlemsstaternas behöriga myndigheter med att snabbt verkställa europeiska arresteringsorder, exempelvis genom att se till att verkställandet inte kan avslås som en följd av konflikter mellan rättsordningar, i enlighet med artikel 4.2 i rambeslutet 2002/584/RIF om en europeisk arresteringsorder. I ett ärende rörande narkotikabrott som utreds av myndigheter i två medlemsstater kan t.ex. ett antal misstänkta gripas i en av medlemsstaterna och myndigheterna i den andra medlemsstaten kan vilja utfärda europeiska arresteringsorder för samma misstänkta. Eurojust kan hjälpa till att lösa den potentiella konflikten mellan rättsordningar innan de europeiska arresteringsorden verkställs genom att sammanföra medlemsstaterna för att avgöra vilken medlemsstat som är bäst placerad att ta hand om det rättsliga förfarandet.

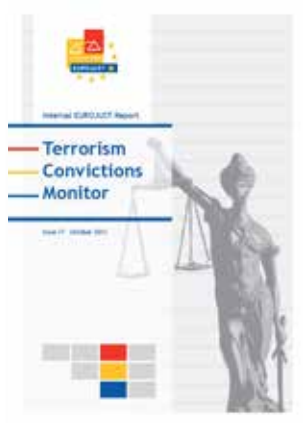
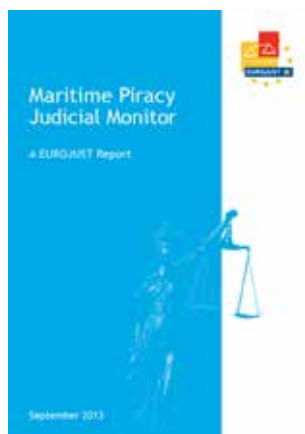
Under 2013 inleddes sex ärenden vid Eurojust som en följd av utfärdande av motstridiga europeiska arresteringsorder i enlighet med artikel 16 i rambeslutet om en europeisk arresteringsorder. Alla dessa ärenden kunde avslutas framgångsrikt efter tillämpning av Eurojusts *riktlinjer från 2011 för interna förfaranden för yttranden från Eurojust i händelse av konkurrerande europeiska arresteringsorder*. Eurojusts roll i dessa ärenden innefattade också att tillhandahålla information om gällande rättsliga och processuella regler i andra medlemsstater och att rekommendera användning av alternativa verktyg för rättsligt samarbete i lämpliga fall, såsom tillfällig utlämning av den begärda personen eller utfärdande av en MLA-framställning för att vittnesmål ska kunna tas upp eller vittnen höras via videokonferens.

En av de största praktiska utmaningarna för nationella myndigheter gäller språkraven för den europeiska arresteringsordern. Enligt artikel 8.2 i rambeslutet om en europeisk arresteringsorder ska den europeiska arresteringsordern översättas till ett språk som är officiellt i den verkställande medlemsstaten. Eurojusts arbete visar många exempel på svårigheter med att förstå de översatta dokument som mottas, liksom problem med att klara kostnaderna för att hinna översätta europeiska arresteringsorder innan de utfärdas.

Beslut om frysning, förverkande och återvinning av tillgångar Trots rambesluten inom detta område varierar nationell lagstiftning och processuella regler väsentligt mellan medlemsstaterna när det gäller beslut om frysning, förverkande och återvinning av tillgångar. Skillnaderna kan göra det mycket svårt att uppnå en framgångsrik lagföring i sådana ärenden eftersom många medlemsstater i praktiken inte kan verkställa MLA-framställningar om att identifiera och frysa vinning av brott eller godkänna beslut om förverkande som utfärdats av domstolar i andra medlemsstater om de gällande bestämmelserna i de andra medlemsstaterna är väsentligt annorlunda.

Eurojust fortsätter hjälpa till att lösa vissa av dessa svårigheter, både genom sitt deltagande i arbetet med ärenden och genom medvetenhetshöjande insatser. Under 2013 var Eurojusts arbete inom detta område inriktat på att rådgöra nationella myndigheter om de olika gällande rättsliga och processuella kraven och att hjälpa utredande och lagförande myndigheter att agera samtidigt vid verkställandet av beslut om frysning. I mars utfärdade Eurojust också en rapport om förverkande som inte grundar sig på en fällande dom och besvarade kommissionens frågeformulär som kommer att utgöra basen för en *jämförande rättslig studie av tillämpning av ömsesidigt erkännande av beslut om att frysa och förverka kriminella tillgångar i Europeiska unionen*.

Ett exempel på produkter från Eurojust

Eurojusts fokus för året: utvärdering av de gemensamma utredningsgrupperna (JIT)

Projekt om utvärdering av gemensamma utredningsgrupper

- ▶ Hur identifierar man lämpliga ärenden för en gemensam utredningsgrupp?
- ▶ Hur gör man det lättare att öppna parallella utredningar i de olika deltagande länderna innan den gemensamma utredningsgruppen inrättas?
- ▶ När den gemensamma utredningsgruppen finns på plats, hur utbyts underrättelser och bevisning?
- ▶ Hur samordnas och genomförs utredningsåtgärder?
- ▶ Hur säkerställs bevisningens tillåtlighet i de olika länderna?
- ▶ Vilket mervärde tillför den gemensamma utredningsgruppen utredningen och lagföringen av ärendet?

Dessa är några av de frågor som det projekt om JIT-utvärdering som inleddes 2013 av nätverket av experter på JIT ska besvara. Som en del av slutsatserna från sitt åttonde årsmöte gav de nationella experterna JIT-nätverkets sekretariat i uppdrag att inleda och stödja utarbetandet av ett standardformulär för att utvärdera gemensamma utredningsgrupper på nationell nivå.

Projektet har två mål:

För det första ska det underlätta för praktiker att utvärdera den gemensamma utredningsgruppen med avseende på de resultat som uppnås. Tio år efter införlivandet av rambeslutet om gemensamma utredningsgrupper, 2002/465/RIF av den 13 juni 2002, är grupperna fortfarande ett relativt nytt verktyg för samarbete. Både rättsliga och brottsbekämpande myndigheter uttrycker ofta intresse för att diskutera mervärdet av och möjliga brister hos "sin" gemensamma utredningsgrupp efter att den har upphört. JIT-utvärderingsformuläret kommer att ge en användbar "checklista" för det ändamålet.

För det andra ökar insamling av utvärderingsdata kunskapen om gemensamma utredningsgrupper genom att identifiera de huvudsakliga rättsliga och praktiska utmaningar deltagarna upplever och vilka lösningar de hittar. I det avseendet kan utvärderingen ge information som är värdefull både för JIT-nätverket och för externa intressenter. På EU-nivå har ännu ingen utvärdering av gemensamma utredningsgruppers

effektivitet gjorts. Därför skulle återkoppling från praktiker genom utvärderingsformulären kunna vara värdefull även i det avseendet.

Formuläret utarbetades av JIT-nätverkets sekretariat i samordning med andra behöriga enheter vid Eurojust och i samråd med Europol. För att praktikernas förväntningar säkert ska uppfyllas innehåller formuläret även data från Eurojusts nationella kontor och från medlemmar av JIT-nätverket. JIT-utvärderingsformuläret antogs av de nationella experterna vid deras nionde årsmöte i juni 2013.

Formuläret är ett kvalitativt verktyg som inte innehåller några personuppgifter när det är ifyllt. Detta underlättar vidare användning av den information som tas emot. På grund av de gemensamma utredningsgruppernas samarbetspräglade karaktär uppmuntras JIT-ledare att om möjligt fylla i formuläret tillsammans. Utvärderingen måste äga rum efter att den gemensamma utredningsgruppen har upphört och bör kompletteras efter rättegångsfasen genom insamling av relevanta data om eventuella utmaningar inför nationella domstolar som har samband med JIT-verksamheten och om fällande domar.

I de flesta fall kommer ett avslutande möte att anordnas mellan JIT-partnerna för att göra utvärderingen, när utredningen är klar. Eurojust kan ge stöd för utvärderingen antingen genom att erbjuda lokaler för mötet eller genom ekonomiskt stöd i form av ett JIT-bidrag.

Efter att formuläret antagits av de nationella experterna inledde JIT-nätverkets sekretariat en arbetsprocess som innefattar definition av de nödvändiga stegen för en effektiv utvärdering av gemensamma utredningsgrupper. En "interaktiv" version av formuläret har tagits fram i samarbete med enheten för informationsbehandling och har testats av flera nationella experter. Om denna version av formuläret används kan utvärderingsdata importeras automatiskt till en databas som hanteras av JIT-nätverkets sekretariat. Detta verktyg kommer att användas under de kommande åren för att ta fram kvalitativa och kvantitativa rapporter om gemensamma utredningsgrupper.

Utvärdering av gemensamma utredningsgrupper har skett vid två olika tillfällen vid Eurojust. I juni 2013 hölls två utvärderingsmöten för gemensamma utredningsgrupper som fått stöd från Eurojust, vilket

innebar att formuläret kunde testas och dess innehåll anpassas efter operativa behov.

Utfallet av dessa utvärderingar har redan gett värdefull information. I ett ärende som rörde narkotikabrott betonades till exempel behovet av ett kontinuerligt utbyte av information mellan JIT-partnerna för en god samordning av utredningsverksamheten, och utlåning av kommunikationsutrustning från Eurojust genom JIT-finansiering beskrivs i detta sammanhang som en avgörande framgångsfaktor. Vid parallella utredningar som inte nödvändigtvis följer samma mönster upplevde JIT-parterna också att eventuella konflikter mellan rättsordningar måste diskuteras så tidigt som möjligt, med hänsyn till den aspektens potentiella konsekvenser för verkställandet av europeiska arresteringsorder.

Utvärdering kan dessutom göra det lättare att urskilja bästa praxis. Vid smuggling av migranter beslutade t.ex. JIT-partnerna att göra en gemensam insats för att få till stånd samarbete från migranternas hemland.

De MLA-framställningar som utfärdades av JIT-partnerna samordnades därför och överlämnades samtidigt för att betona den gemensamma strategin.

I de flesta fall har erfarenheten av att inrätta och driva en gemensam utredningsgrupp hittills varit positiv. Gemensamma utredningsgrupper beskrivs inte bara som ett effektivt samarbetsverktyg utan även som ett sätt att lära från andra rättssystem, arbetsmetoder och yrkeskulturer.

THE NEW DRAFT REGULATION ON EUROJUST:

AN IMPROVEMENT IN THE FIGHT
AGAINST CROSS-BORDER CRIME?

Rättslig utveckling

Tema

Införlivande av rådets direktiv: Utvärdering

Rättslig ram Den rättsliga ramen för Eurojust sågs över 2008 på initiativ från 14 medlemsstater och EU-kommissionen. Syftet var att stärka Eurojust och förbättra dess operativa effektivitet.

De viktigaste målen för *rådets beslut 2009/426/RIF om förstärkning av Eurojust och om ändring av beslut 2002/187/RIF om inrättande av Eurojust för att stärka kampen mot grov brottslighet* är följande:

- ▶ Stärka de nationella medlemmarnas status och de nationella kontorens operativa kapacitet.
- ▶ Stärka de nationella medlemmarnas befogenheter och kollegiets roll.
- ▶ Främja samordning mellan kontaktpunkter för Eurojust/ terrorism/ EJN/ gemensamma utredningsgrupper/ krigs förbrytelser/ återvinning av tillgångar/ korruption på nationell nivå.

- ▶ Öka informationsutbytet mellan Eurojust och nationella myndigheter.
- ▶ Stärka Eurojusts arbetsrelationer med tredjeländer och partner såsom Frontex.

Utvärderingsfas – vad fungerar och vilka förbättringar behövs? Den praktiska tillämpningen och funktionen av rådets beslut om Eurojust och EJN i medlemsstaterna är föremål för den sjätte rundan av ömsesidiga utvärderingar. Inbördes utvärderingar genomförs i medlemsstaterna under tre år (2012 till 2014). Under 2013 genomfördes utvärderingar i följande länder: Frankrike, Malta, Nederländerna, Polen, Storbritannien, Italien, Tyskland, Irland, Grekland, Rumänien och Lettland. I enlighet med Eurojusts rättsliga ram började Eurojusts kollegium förbereda beställning av en oberoende extern utvärdering av införlivandet av rådets direktiv och dess inverkan på Eurojusts resultat med avseende på att nå målen för dess verksamhet.

Reformera Eurojust Framtidsperspektiv

Modernisera Eurojust Mot bakgrund av Lissabonfördraget och artikel 85 i EUF-fördraget fortsatte arbetsgruppen för Eurojusts framtid sina reflektioner om reformen av Eurojust, framför allt dess uppdrag och ramverk. Kollegiets bidrag överlämnades till EU-kommissionen under den förberedande fasen av ändringen av den rättsliga ramen för Eurojusts struktur, utvärdering, befogenheter och gemensamma utredningsgrupper, relationer med Europol, Olaf, EJN och en framtida europeisk allmän åklagarmyndighet, samarbete med tredjeländer, åtkomst till dokument och skydd av personuppgifter. Den nya rättsliga ramen för Eurojust kommer att antas genom en förordning och därmed kommer dess bestämmelser att vara bindande och direkt tillämpliga i medlemsstaterna.

Eurojusts förhållande till EPPO Lissabonfördraget lämnar handlingsutrymme genom alternativ för en förstärkt roll för Eurojust för en mer effektiv kamp mot brott som påverkar EU:s ekonomiska intressen samt för inrättande av en allmän åklagarmyndighet "från Eurojust" på grundval av artikel 86 i EUF-fördraget. Verksamheten för arbetsgruppen för Eurojusts framtid var inriktad på att utveckla möjliga funktionella och administrativa synergier mellan Eurojust och en framtida EPPO, med målet att säkerställa komplementaritet när det gäller behörigheter för att ge möjlighet till operativ samverkan och kostnadseffektivitet.

Eurojustseminarium – Det nya förslaget till Eurojustförordning: En förbättring i kampen mot gränsöverskridande brottslighet?

Eurojusts seminarium hölls i Haag den 14 och 15 oktober och byggde på en tvärdisciplinär strategi som kombinerade perspektiv och synpunkter från verksamma inom akademien, praktiker och nationella företrädare för de 28 medlemsstaterna.

Över 153 företrädare deltog från medlemsstaternas nationella myndigheter, EU-institutionerna inklusive EU-kommissionen, Olaf, rådet och Europa-parlamentet, Eurojusts gemensamma tillsynsmyndighet, Europeiska datatillsynsmannen, företrädare för Europol och Eurojusts nationella medlemmar och administration.

Diskussionsämnena var:

Eurojusts struktur och styrning Förslaget till Eurojustförordning föreslår en uppdelning mellan dels ledningsrelaterade övervakande och verkställande roller, dels operativa roller i rättsliga stödfunktioner. Deltagarna diskuterade omfattningen, kraven och mervärdet när det gällde dessa roller.

Uppdrag, behörigheter och befogenheter Även om de möjligheter artikel 85 i EUF-fördraget ger att bevilja Eurojust ytterligare befogenheter inte har utnyttjats helt upplevde deltagarna att de ändringar som förslås i form av en förordning kommer att ha avgörande effekt. Den proaktiva dimensionen av Eurojusts mandat stöddes.

Relationer till tredjeländer och EU-partner Deltagarna uttryckte åsikten att Eurojust måste uppfattas som en global aktör inom internationell straffrätt. Eurojust bör fungera som en enda kontaktpunkt mellan medlemsstater och tredjeländer vid rättsligt samarbete i ärenden med kopplingar till länder utanför EU. Det har bekräftats att sambandsåklagare och kontaktpunkter är värdefulla förbindelselänkar till tredjeländer. Det ansågs nödvändigt med bestämmelser om informationsutbyte i förslagen till Eurojust- och Europolförordningar för att ge ett effektivt operativt samarbete i linje med båda komplementära mandaten. I förslaget till Eurojustförordning diskuteras inte harmoniseringen av anmodanden mellan Eurojust och EJN. I detta sammanhang nämnde deltagarna möjligheten att använda filterfunktionen i ENCS.

Relationer mellan Eurojust och EPPO Behovet att respektera komplementariteten av Eurojusts mandat som EU:s enhet för rättsligt samarbete betonades. Utformningen av en framtida europeisk åklagarmyndighet är och kommer att vara i centrum för förhandlingar under de kommande månaderna, och Eurojusts operativa och administrativa stödkapacitet kommer att kräva stor uppmärksamhet.

Eurojusts ordförande avslutade seminariet genom att säga: *"Förslaget om Eurojust kanske inte är ett revolutionerande steg framåt, men vi rör oss i riktningen av en positiv evolution. Denna stimulerande konferens är över, men den inspirerande diskussionen har precis börjat. Eurojust är starkt motiverat och redo att delta aktivt och bidra med sin erfarenhet som praktiker i utformningen av sin framtid."*

Seminarierapporten offentliggörs som rådsdokument 17188/1/13 REV1 av den 4 december 2013. Det nummer av *Eurojust News* som publicerades i maj och som behandlar EPPO finns på Eurojusts webbplats.

Kommissionens förslag som ett paket: det så kallade särskilda förhållandet. EU-kommissionen utnyttjade den möjlighet Lissabonfördraget ger till att den 17 juli utfärda ett förslag till en Eurojustförordning för att modernisera Eurojust och ett förslag till en rådets förordning om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten, som skulle ha behörighet att utreda och

lagföra brott som riktar sig mot EU:s ekonomiska intressen. Förhandlingar i rådet och Europaparlamentet om båda förslagen kommer att följa olika lagstiftningsförfaranden. Eurojustförordningen kommer att följa det vanliga medbeslutandeförfarandet medan förordningen om inrättande av EPPO kräver ett särskilt lagstiftningsförfarande.

Bilaga 1: Allmänhetens tillgång till Eurojusts handlingar

Enligt artikel 15 i beslutet om antagande av regler för allmänhetens tillgång till Eurojustdokument (antaget av kollegiet den 13 juli 2004) måste Eurojust inkludera information om antalet ansökningar om tillgång till handlingar om avslås, samt skälen till sådana avslag, i sin årsrapport. Med tanke på det relativt låga antalet mottagna ansökningar välkomnades redovisning av denna information i ett särskilt avsnitt av Eurojusts allmänna årsrapport och inte i en separat rapport särskilt om tillgången till handlingar av Europeiska ombudsmannen i hans rapport efter hans besök hos Eurojust i juni 2012 (OI/8/2012/OV punkt 22).

Antalet ansökningar från allmänheten om tillgång till Eurojusts handlingar ökade 2013 och uppgick till 26 inkommande ansökningar och två beviljade ansökningar (motsvarande siffror för 2012 var 17 inkommande ansökningar och en beviljad). Av dessa inkommande ansökningar mottogs 24 direkt av Eurojust. Eurojust tillfrågades som tredje part i ytterligare två ärenden, efter ansökningar som mottagits av andra europeiska institutioner.

Av de 26 ansökningarna var 22 inte ärenderelaterade. I sju av dessa 22 ansökningar beviljades fullständig tillgång till de berörda handlingarna. I en ansökan som gällde två handlingar beviljades delvis tillgång till en handling men avslogs tillgång för den andra, eftersom tillgången ansågs underminera Eurojusts beslutsprocess (artikel 4.3 andra strecksatsen i Eurojustkollegiets beslut från 2004 om antagande av

regler för allmänhetens tillgång till Eurojustdokument, som nedan kallas reglerna för tillgång till dokument). I de återstående 14 ärendena gällde antingen att de handlingar ansökan gällde inte innehades av Eurojust (åtta ansökningar) eller att ytterligare förtydligande krävdes för att identifiera handlingarna (sex ansökningar). Eurojust skickade en begäran om förtydligande (artikel 6.2 i reglerna för tillgång till dokument) för var och en av dessa ansökningar, men sökanden följde inte upp frågorna.

När det gällde de fyra ansökningarna om tillgång till ärenderelaterade dokument beviljades en ansökan delvis efter redigering av dokumentet för att stryka personuppgifterna för tredje parter, genom tillämpning av artikel 4.1 b i reglerna för tillgång till dokument. I en annan ansökan beviljades tillgång till pressmeddelanden och statistik gällande Eurojustärenden, eftersom dessa dokument redan var allmänt tillgängliga på Eurojusts webbplats. Tillgång avslogs i de återstående två ansökningarna eftersom frisläppande av dokumenten ansågs underminera den allmänna säkerheten när det gällde fullgörandet av Eurojusts uppdrag att förstärka bekämpningen av grov brottslighet, nationella utredningar och åtal som Eurojust hjälper till med samt tillämpliga sekretessbestämmelser (artikel 4.1 a femte, sjätte och sjunde strecksatsen i reglerna för tillgång till dokument), skydd för enskilda personers integritet (artikel 4.1 b i reglerna) och/eller skydd av domstolsförhandlingar och rättslig rådgivning (artikel 4.2 andra strecksatsen i reglerna).

Bilaga 2: Uppföljning av rådets slutsatser

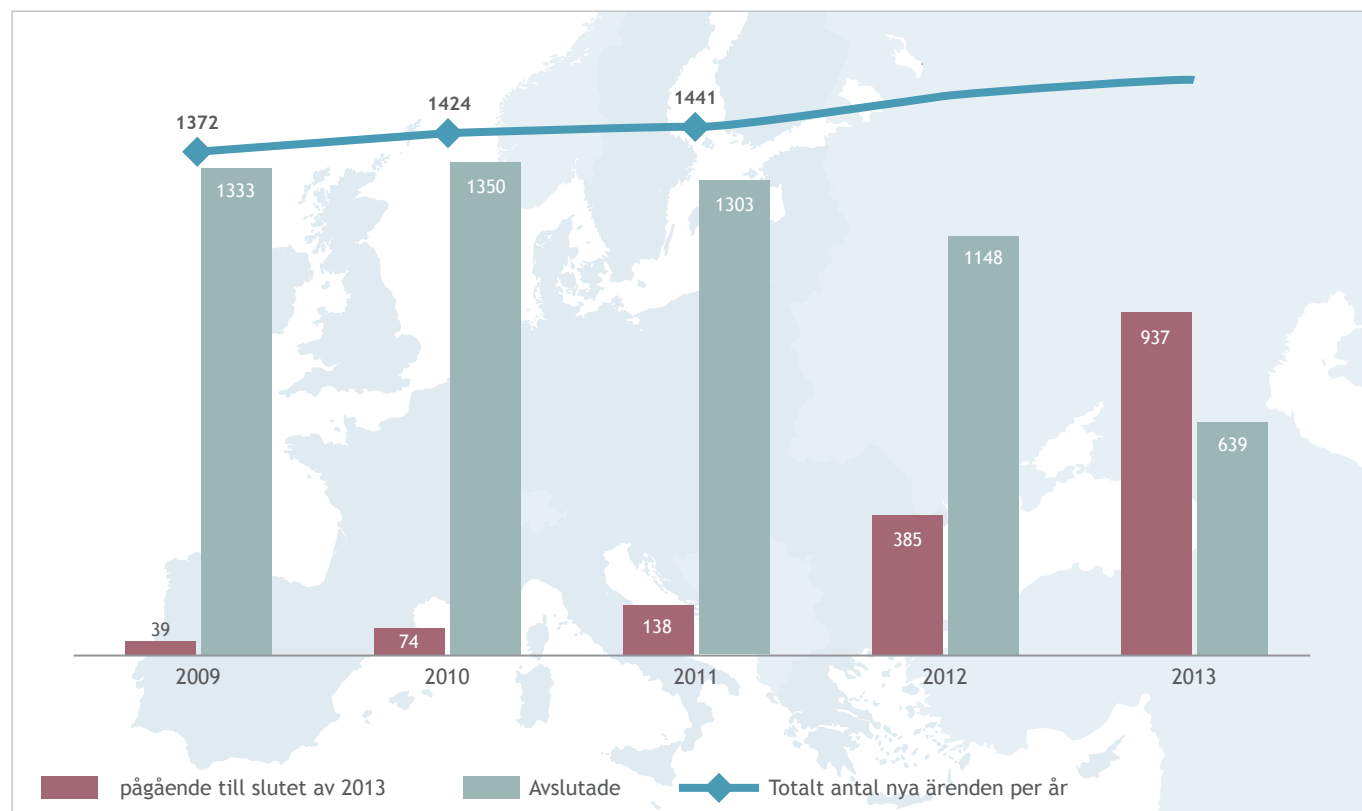
Den 15 november antog RIF-rådet slutsatser om Eurojusts elfte årsrapport (14919/13). Liksom tidigare år rapporterar Eurojust om tillämpningen av

dessas slutsatser. Nedan finns en tabell som visar var närmare information finns om områden där rådet lämnade rekommendationer.

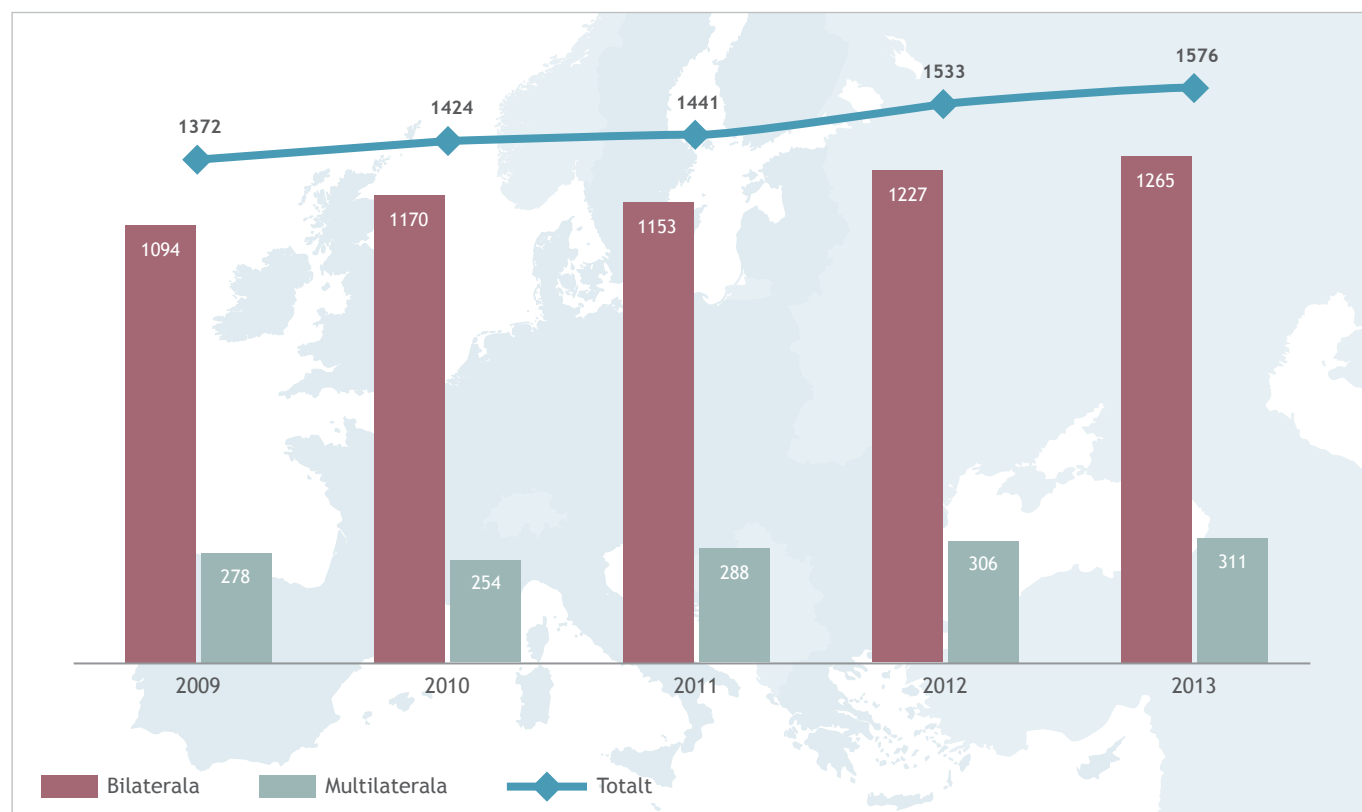
Rådets rekommendationer	Uppföljning
Anta lämpliga och objektiva utvärderingsverktyg för Eurojust under 2014.	Eurojust förbereder en extern utvärdering av Eurojust i enlighet med artikel 41a i Eurojustbeslutet. EU-kommissionen kommer att rådfrågas om befogenheterna.
Ytterligare stödja, även ekonomiskt, inrättandet, genomförandet och utvärderingen av gemensamma utredningsgrupper och fortsätta att utveckla bästa praxis och utbyta information om rättsliga erfarenheter och fallresultat.	Eurojust stödde 102 och finansierade 34 gemensamma utredningsgrupper 2013. Eurojust kommer att fortsätta finansiera gemensamma utredningsgrupper och måste göra detta via sin ordinarie budget eftersom bidragen från kommissionen har upphört. Se avsnitten 1.3 och 2.4 samt kapitel 4: "Eurojusts fokus för året".
Fortsätta att när så är lämpligt involvera Europol i samordningsprocessen avseende fall som lämnats in till Eurojust och att fortsätta sträva efter komplementaritet i sitt arbete avseende stöd till nationella myndigheter.	Europol var involverat i 53 ärenden och deltog i 75 samordningsmöten vid Eurojust. Se avsnitt 3.3.2 och exemplen på ärenden.
Ytterligare stärka sitt samarbete med Olaf i fall som rör bedrägeri, korruption och andra brott som påverkar Europeiska unionens ekonomiska intressen.	Olaf och Eurojust samarbetade i fyra ärenden. Se avsnitt 3.3.2.
Aktivt stödja och sprida bästa praxis när det gäller verkställande av europeiska arresteringsorder och att när så är lämpligt kalla till möten med berörda myndigheter i syfte att hitta lösningar på återkommande problem.	Under 2014 kommer det grekiska EU ordförandeskapet och Eurojust att hålla ett strategiskt seminarium om den europeiska arresteringsordern. Även det rådgivande forumet kommer att ta upp ämnet.
Undersöka om fler möten ska arrangeras för de nationella kontaktpersonerna för Eurojust.	Eurojust kommer att stå värd för ett andra möte för Eurojusts nationella kontaktpersoner 2014.
Rapportera om uppföljningen av den information som erhållits i enlighet med artikel 13 i Eurojustbeslutet och om återkopplingen till rättstillämpare i enlighet med artikel 13a i Eurojustbeslutet.	Se avsnitt 2.3. Vidare bedömning kommer att göras i samband med den kommande utvärderingen som ska beställas 2014, med hänsyn till utfallet av de ömsesidiga utvärderingarna i medlemsstaterna.
Påskynda genomförandet av den säkra anslutningen som möjliggör tillgång till det gemensamma diariesystemet på nationell nivå för alla medlemsstaterna.	Eurojust rapporterade till rådet och kommissionen om uppnådda framsteg, i enlighet med artikel 16b i Eurojustbeslutet. Se avsnitt 2.3 och rådsdokumentet 12582/13 av den 19 juli 2013.
Utvärdera inrättandet av joursamordningen i akuta fall enligt artikel 5a i Eurojustbeslutet.	Se avsnitt 1.2.2. En bedömning kommer att göras i samband med den utvärdering som ska beställas 2014.

Bilaga 3: Statistik för Eurojust

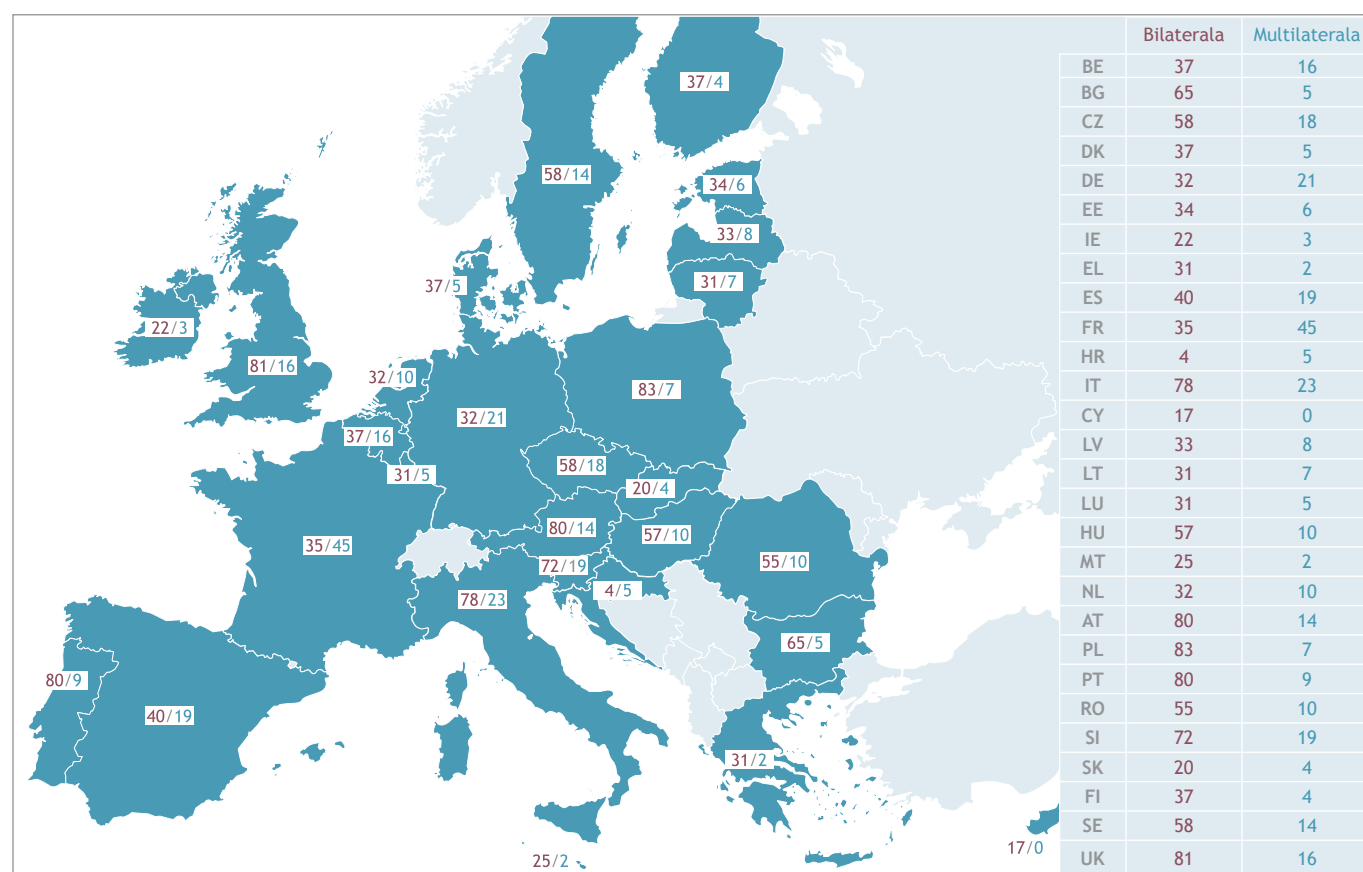
Figur 1 - Ärenden från 2009 till 2013

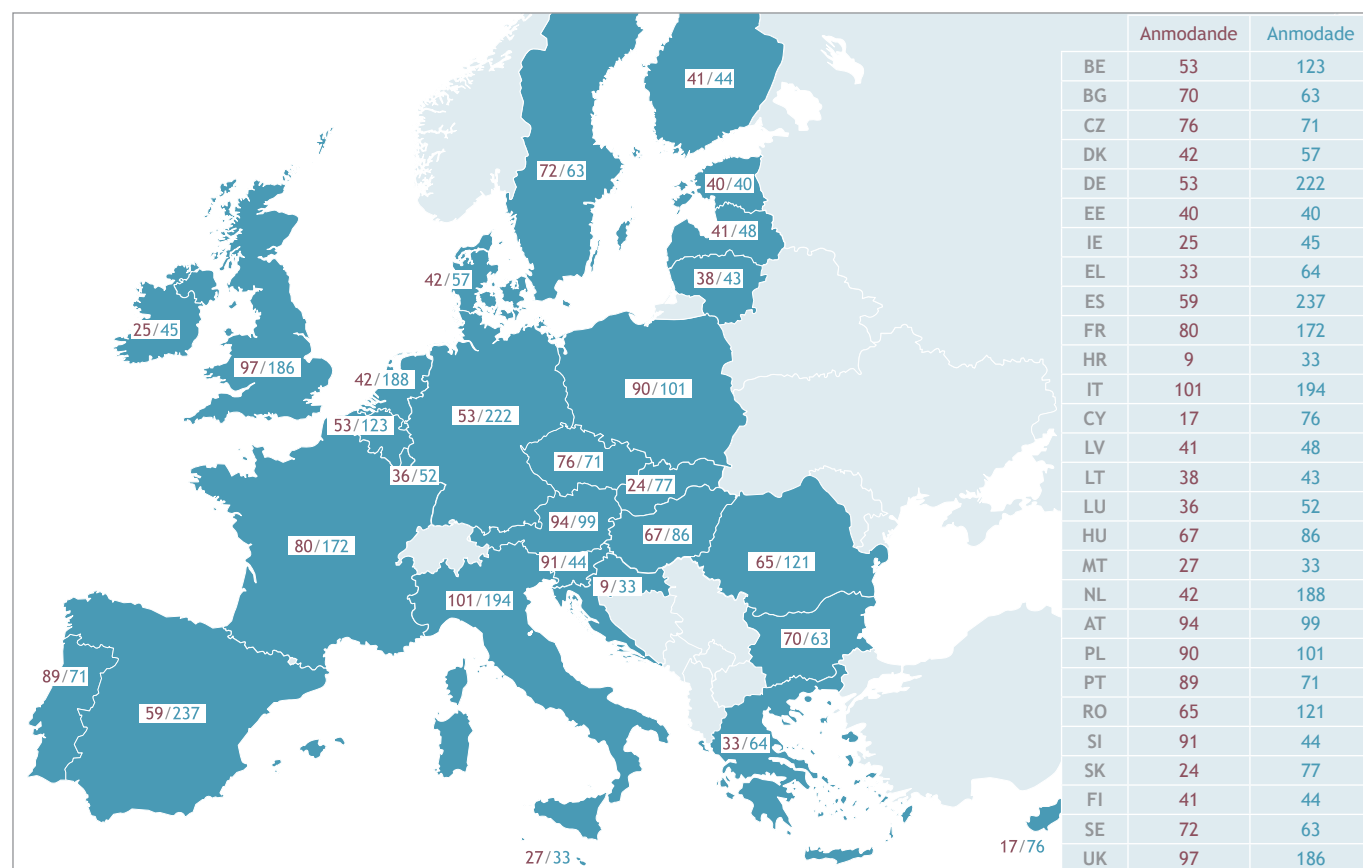
Figur 2 - Bilateral och multilateral ärenden från 2009 till 2013

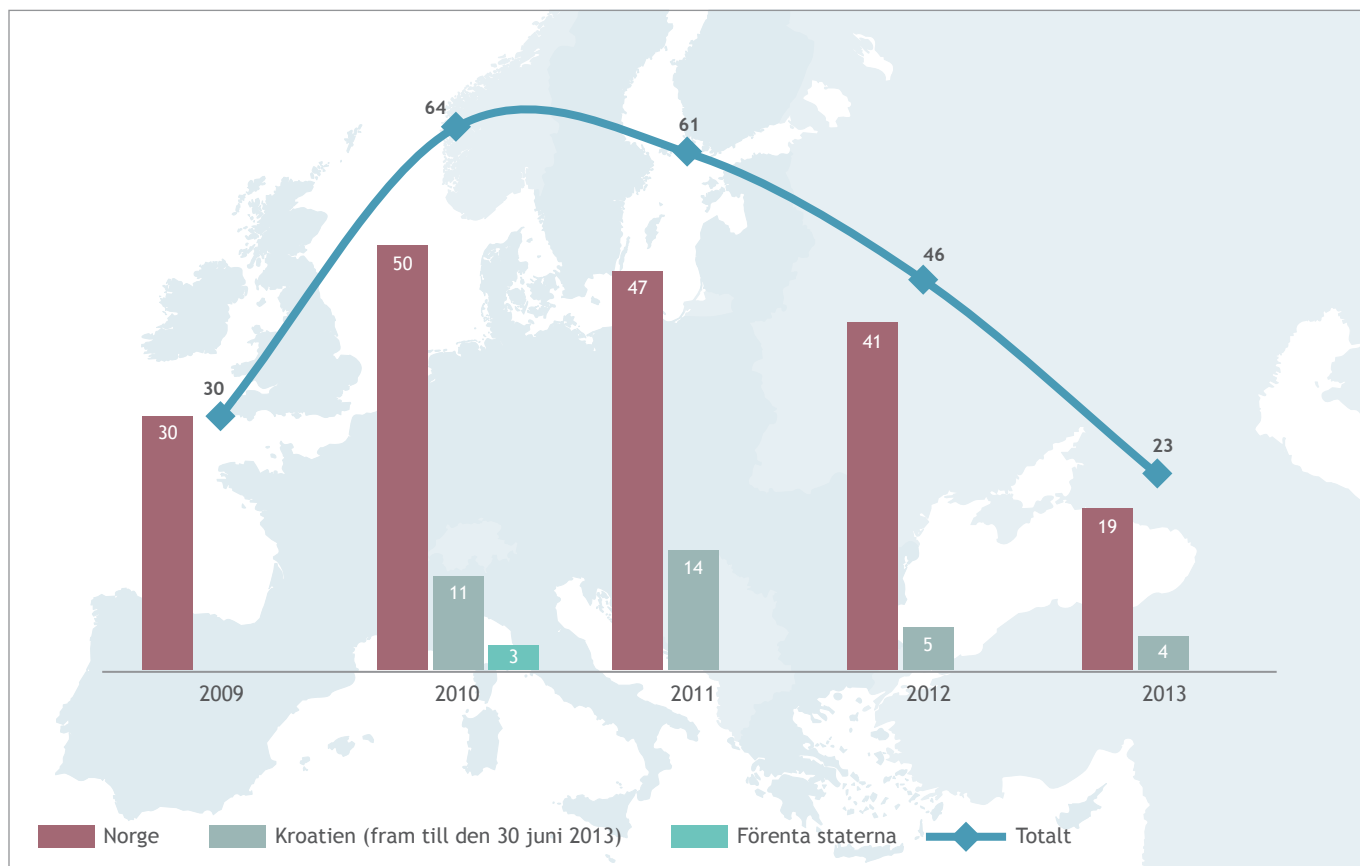
Figur 3 - Bilateral och multilateral ärenden som inlett av en medlemsstat

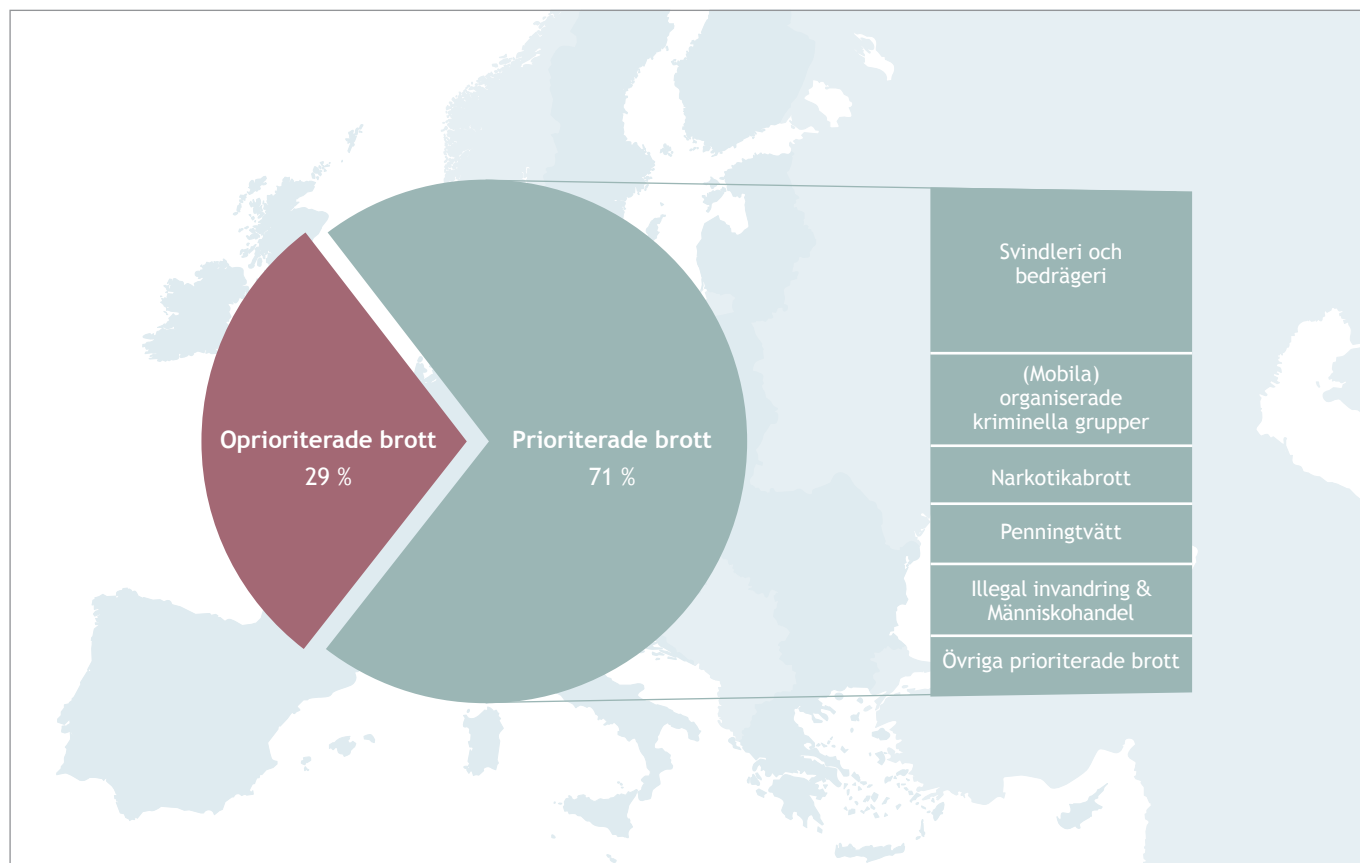
Figur 4 - Anmodande/anmodade medlemsstater

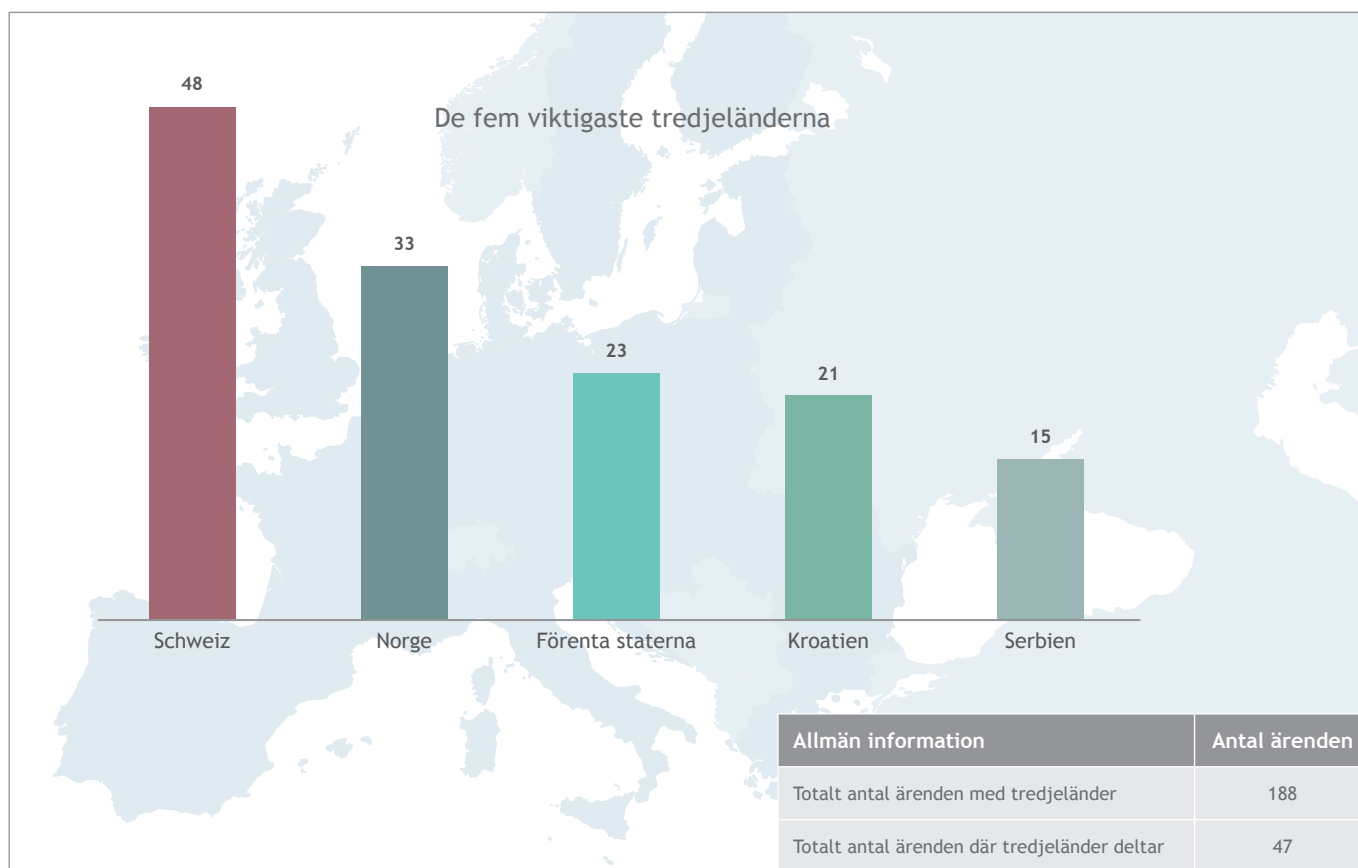
Figur 5 - Sambandsåklagares ärenden 2009 till 2013

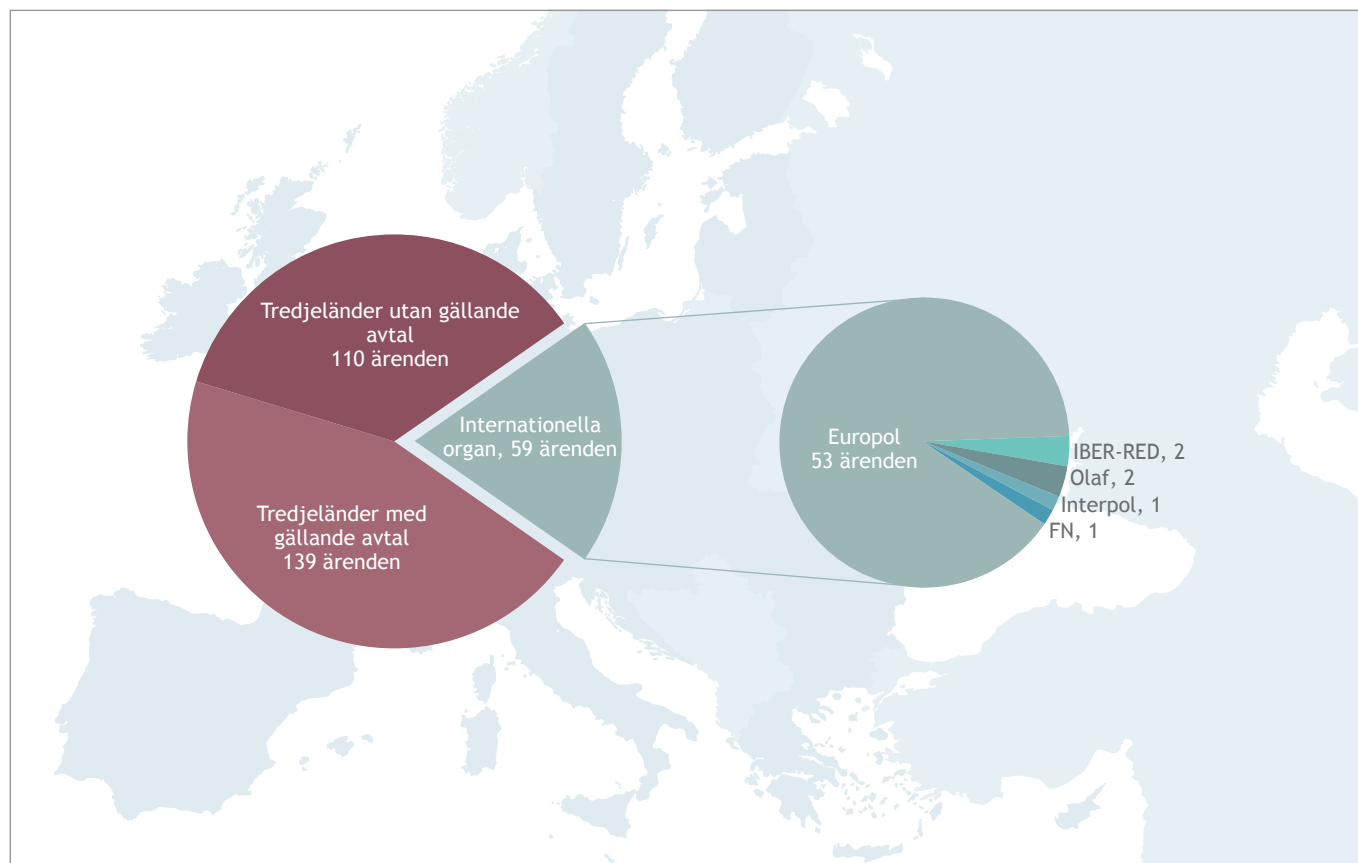
Figur 6 - Prioriterade brottstyper i Eurojusts ärenden

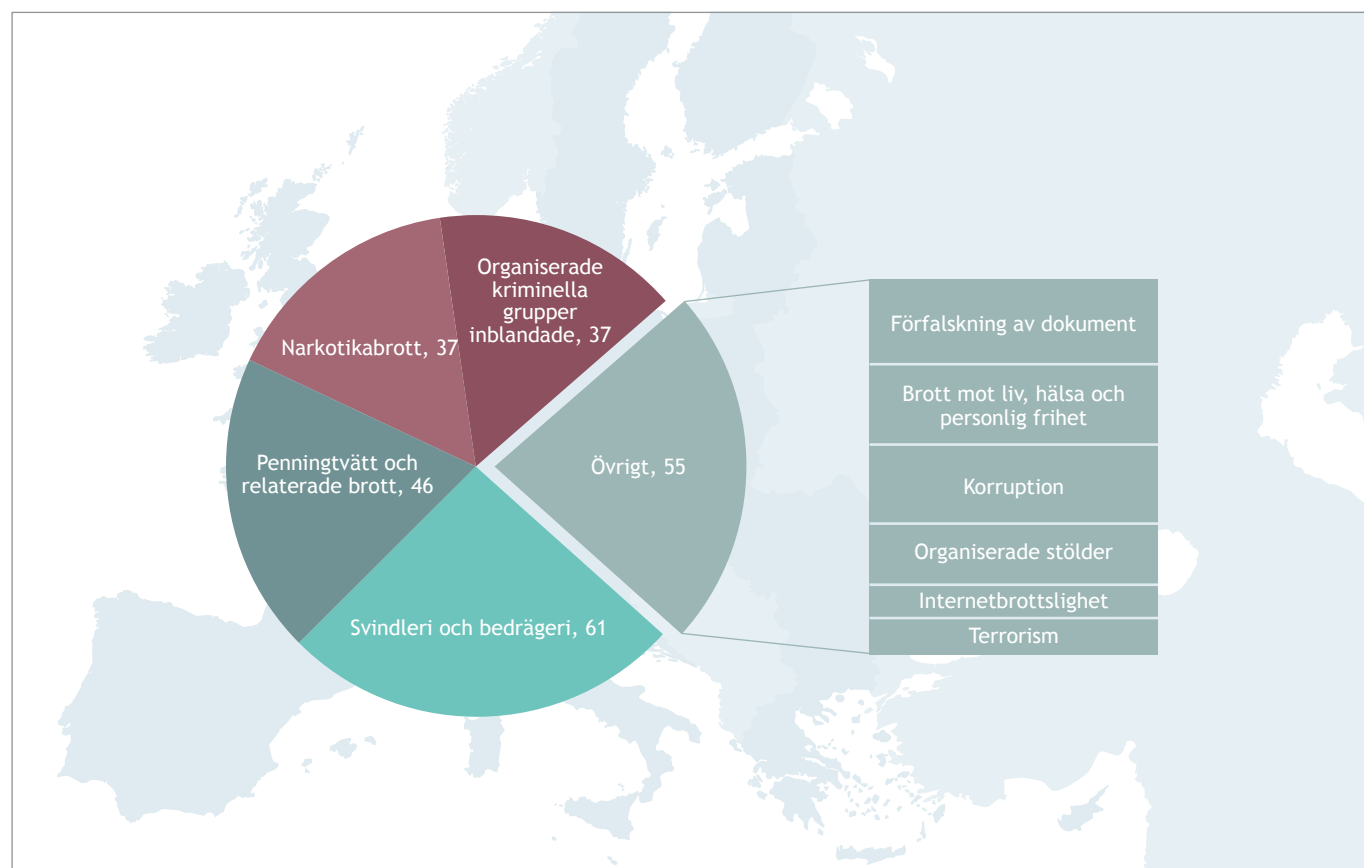
Figur 7 - Tredjeländer i Eurojusts ärenden

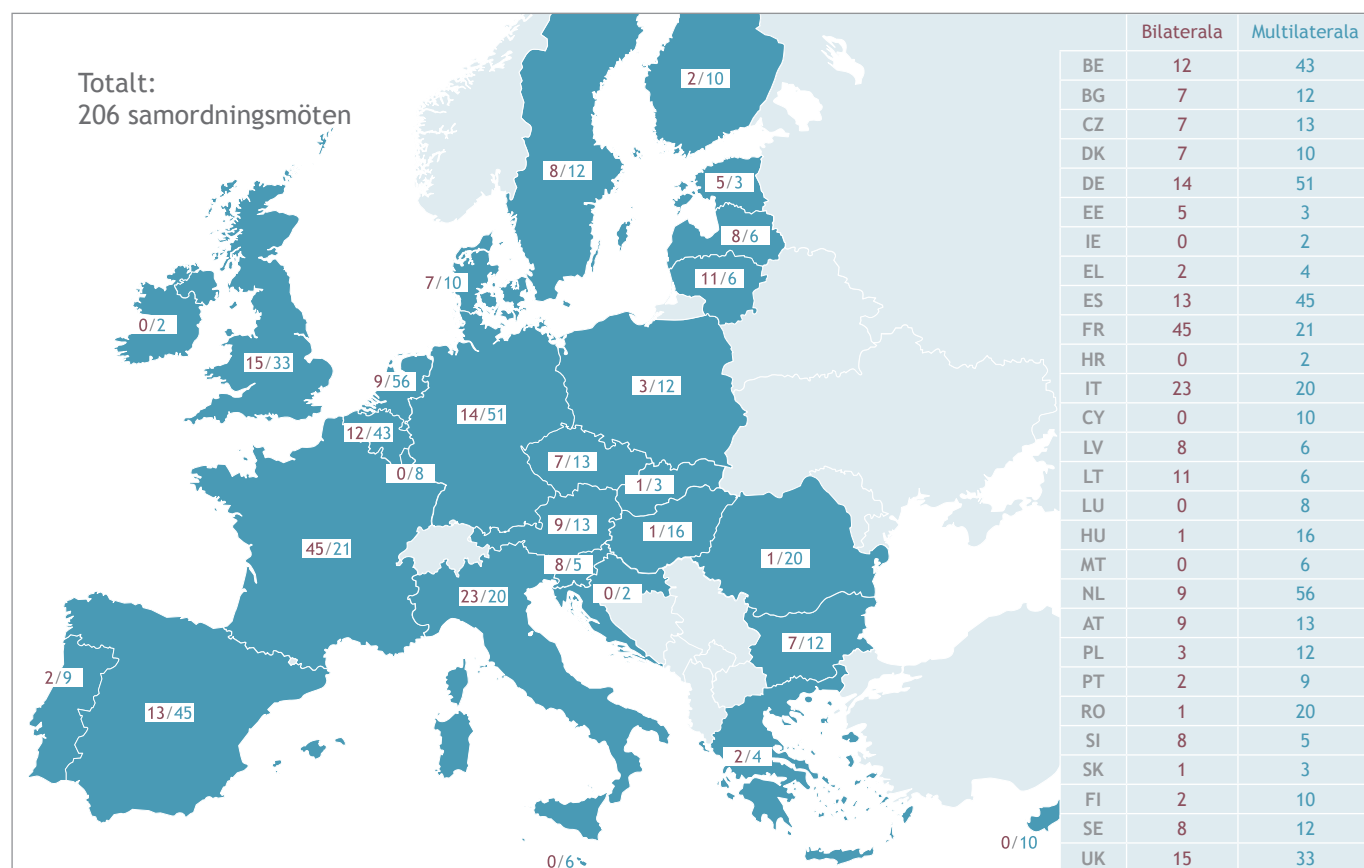
Figur 8 - Deltagande från icke medlemsstater, EU-partner & och internationella organisationer i Eurojusts arbete

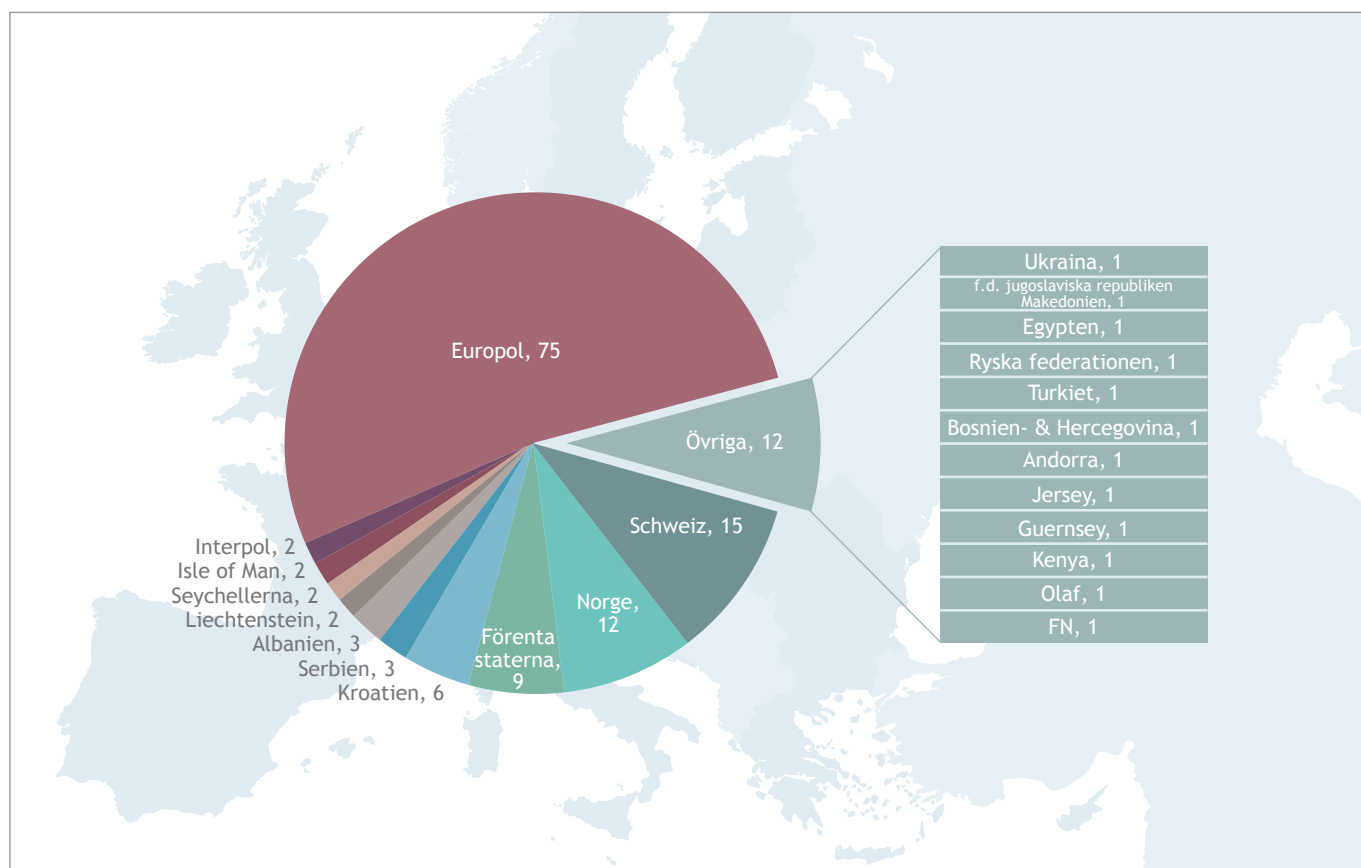
Figur 9 - Vanligast förekommande brottstyper som rör tredjeländer

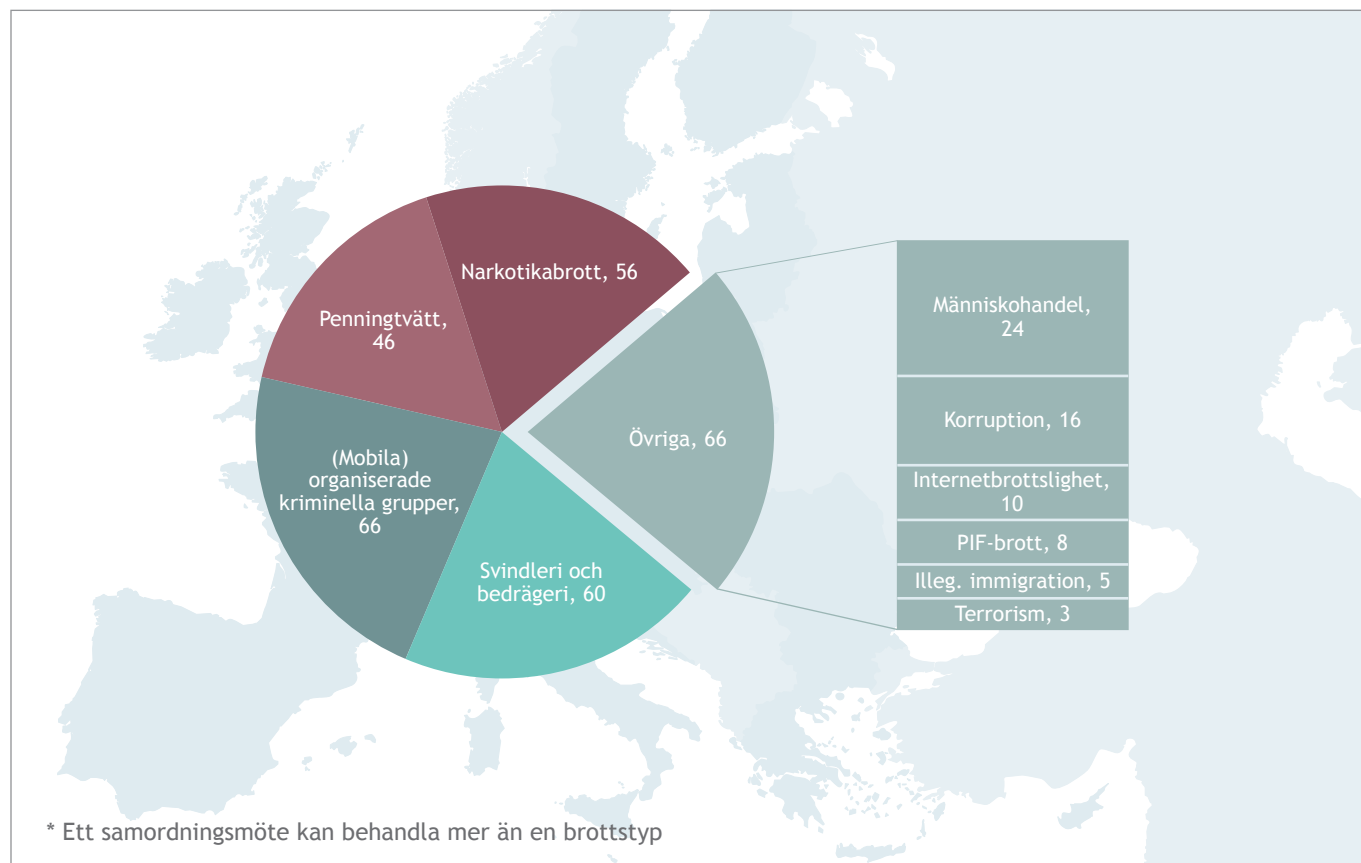
Figur 10 - Samordningsmöten: Medlemsstater

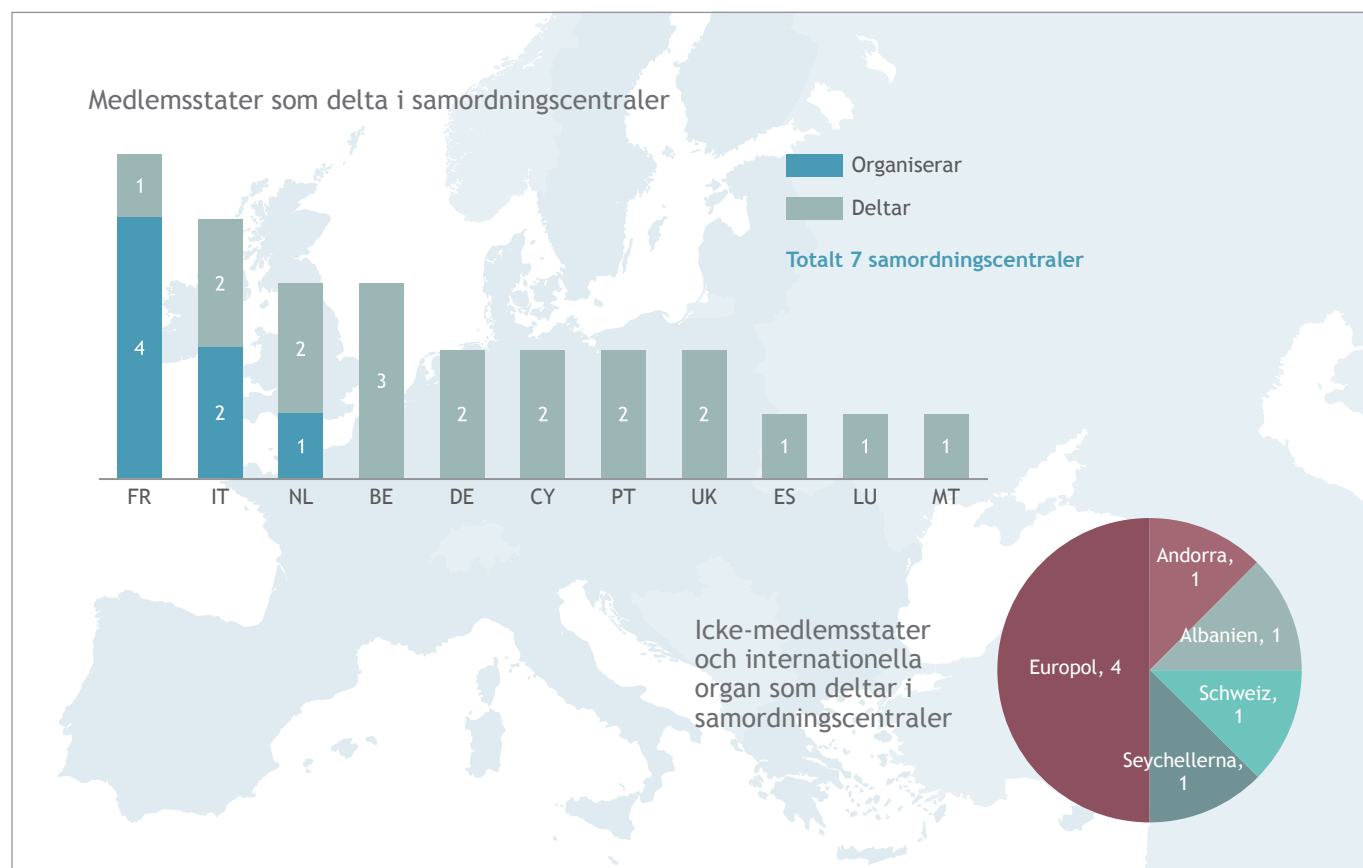
Figur 11 - Samordningsmöten: icke medlemsstater, EU-partner och internationellaorganisationer

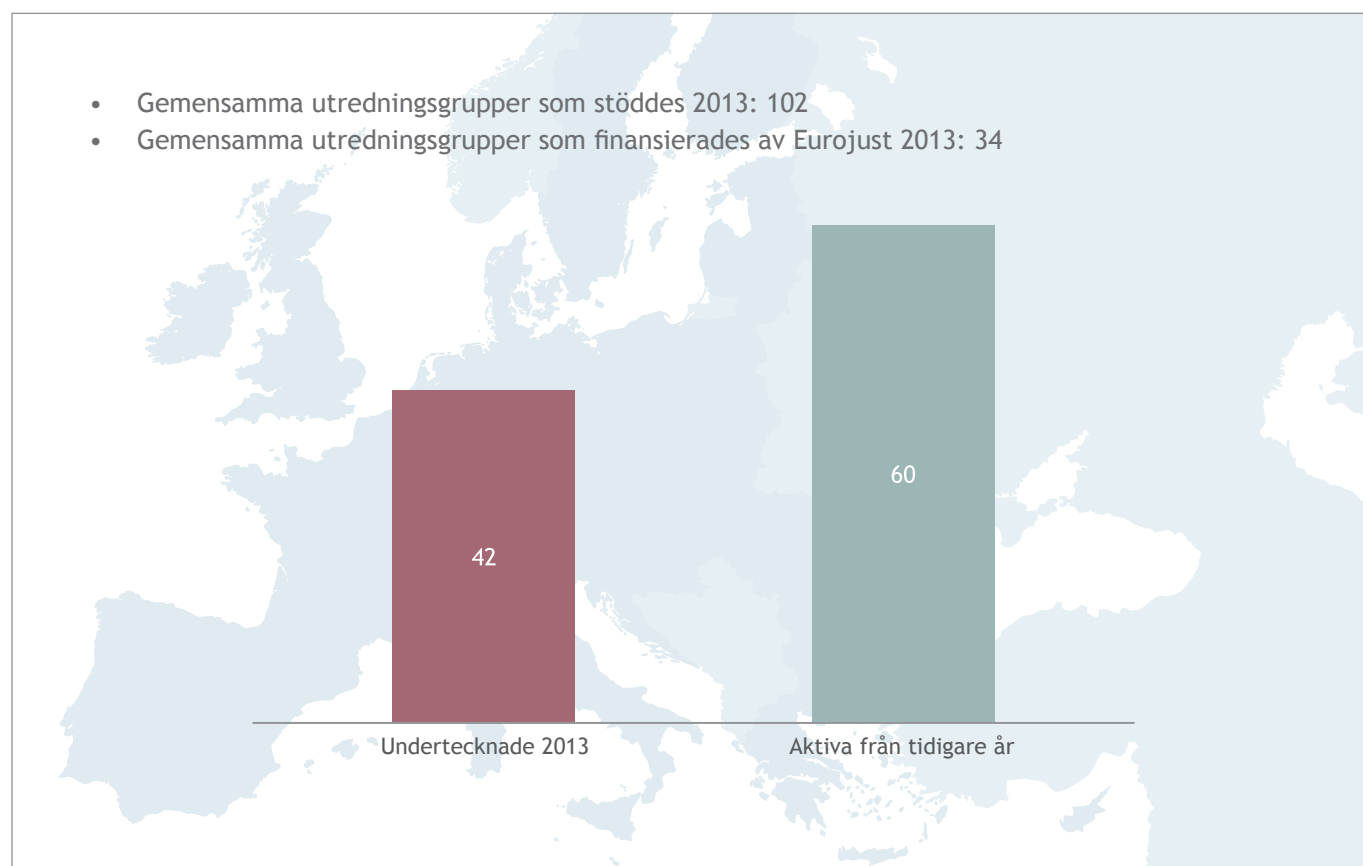
Figur 12 - Behandling av brottstyper* vid samordningsmöten

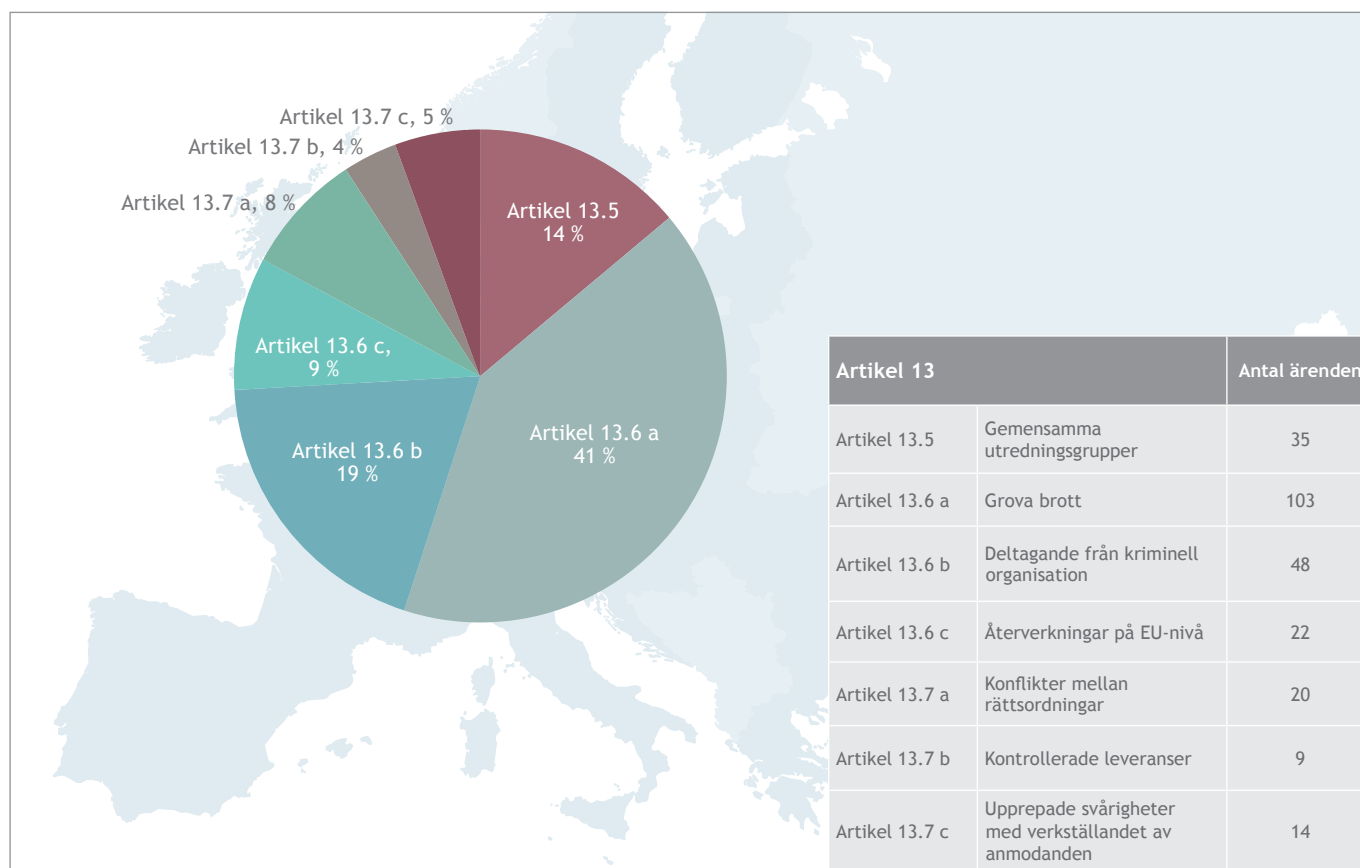
Figur 13 - Samordningscentraler

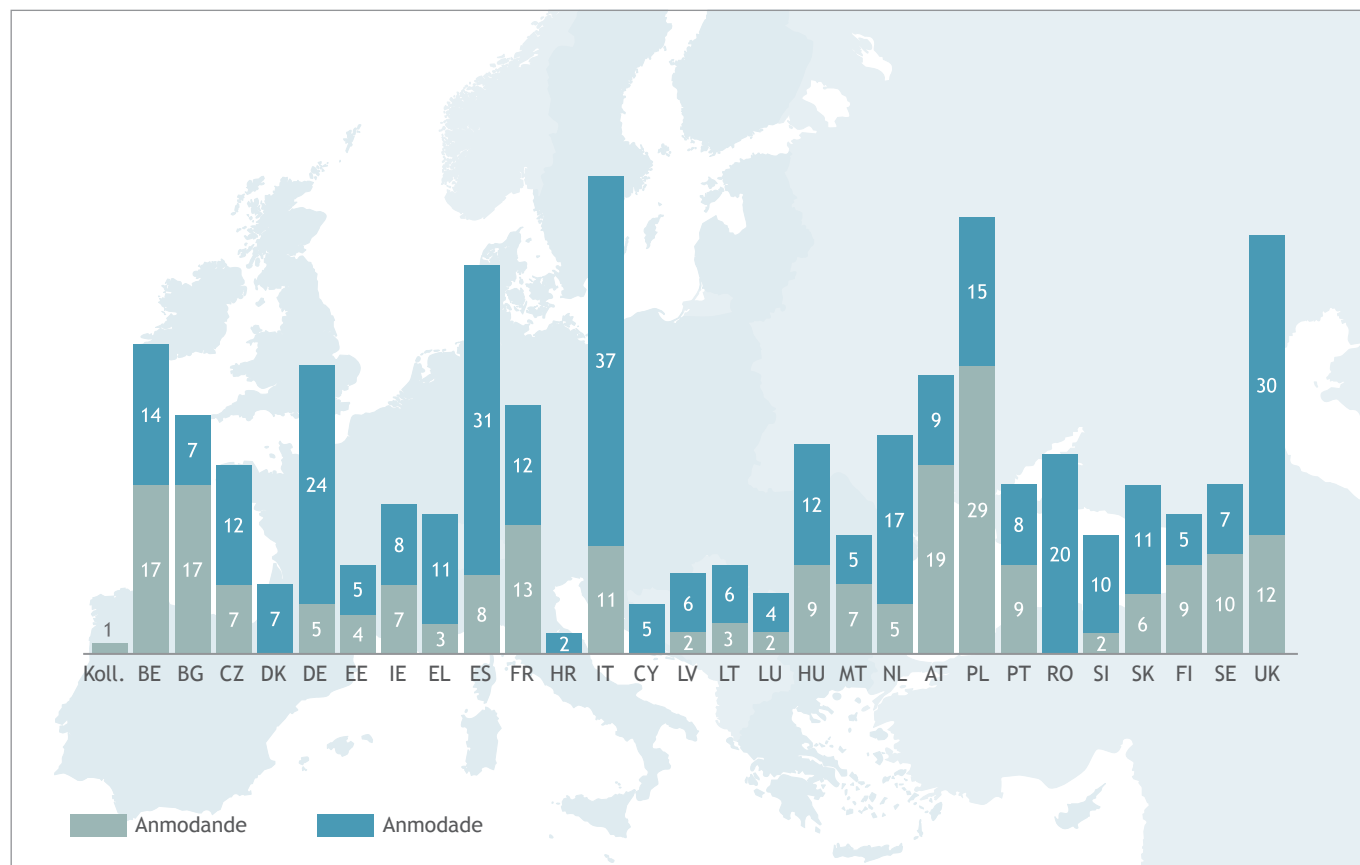
Figur 14 - Eurojust och de gemensamma utredningsgrupperna (JIT)

Figur 15 - Antal artikel 13-ärenden

Figur 16 - Verkställande av europeiska arresteringsorder: anmodande/anmodad medlemsstat

© Eurojust, 2014

Alla rättigheter förbehålles. Ingen del av denna publikation får utan tillstånd av Eurojust återges eller mångfaldigas i grafisk, elektronisk, mekanisk eller annan form, till exempel genom fotokopiering, inspelning, bandupptagning eller system för lagring eller behandling av data.

Tack till alla enheter för deras bidrag.

Foton: Jakov Minić, Michel Mees, Leen De Zutter

EUROJUST

Maanweg 174, 2516 AB Haag, Nederländerna
Telefon: +31 70 412 5000 - E-post: info@eurojust.europa.eu - Webbplats: www.eurojust.europa.eu